

Katolički list

ZVONIK

GOD: XIV BR. 5 (151) Subotica, svibanj (maj) 2007. 100,00 din

D
A
J

N
A
M

S
V
I
M
A

D
U
H
A

S
V
O
G

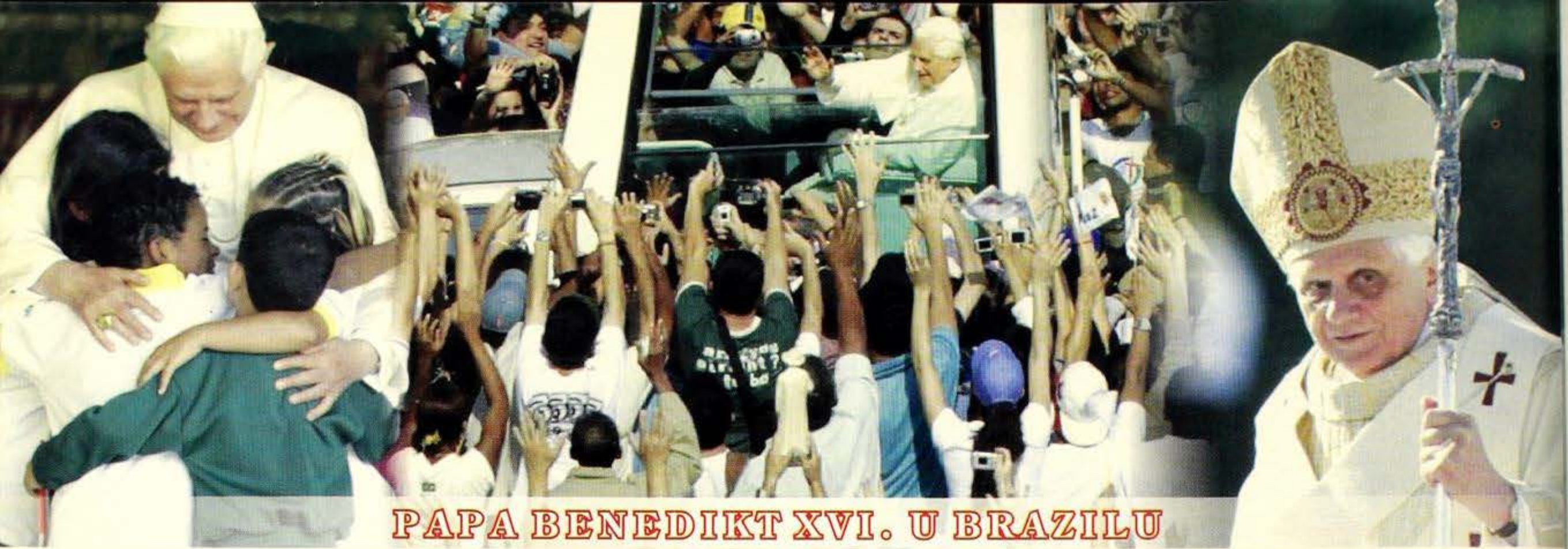

Naš biskup Ivan kod Pape

Primopredaja uredničke dužnosti

PAPA BENEDIKT XVI. U BRAZILU

BISKUPI MBK "SV. ĆIRILA I METODA" KOD PAPE

150 BROJEVA ZVONIKA

Piše: mr. Mirko Štefković

ZA PRVI PUTA...

Tek nekoliko mjeseci aktivnije sudjelujem u rađanju našeg *Zvonika*, ali i to mi je bilo dovoljno da vidim koliko se ljubavi ugradi u svaki novi broj. To je očito u trenucima patnje i tjeskobe, kad vrijeme pritišće a snage popuštaju, ali još više u trenucima radosti kad se rodi novi broj. Puno toga je bilo rečeno na primopredaji uredničke palice, o čemu možete opširno čitati u ovom broju, ali ima i onoga što se sigurno niti ne može izreći. Ovdje prije svega mislim na radosnu i dragovoljnu žrtvu preč. Andrije Anišića i njegovih najbližih suradnika, osobito obitelji Čeliković, kod kojih se *Zvonik* uređuje, kao i svih onih koji su, otkad se *Zvonik* rodio, svojim priložima pridonijeli da se njegova jeka širi i odzvanja, ne samo u našoj biskupiji, nego i puno šire. Svima velika hvala na tako nesebičnom radu i suradnji, a isto tako i još veći poticaj za nastavak na dobro utrom putu!

Najavljena primopredaja uloge glavnog i odgovornog urednika se evo dogodila. No, novom uredniku će trebati još dosta vremena da toga postane svjestan i da *ispeče zanat*. Ali, nema straha, jer *Zvonik* u biti ostaje isti. Oni koji su već navikli podnositi žegu dana u njegovom uređivanju tek sada pokazuju kako im to dobro ide, kad umjesto da traže pomoć i smjernice od urednika, sami spontano rade svoj posao i *Zvonik* se jednostavno rodi. Ovaj puta smo primili jako puno priloga o događanjima u našoj biskupiji. To je vrlo ohrabrujuće, jer govori o životnosti naše Crkve! Lijepo je s drugima podijeliti ono što naš život čini vrijednim, tako jedni druge obogaćujemo. Ono što nismo uspješli objaviti u ovom broju, već spremamo za sljedeći. Bilo bi mi drago da mi u Uredništvu sve više samo budemo posrednici, a da što veći broj Vas svojim priložima postane *zvonima* našeg velikog *Zvonika*, čija će melodija tako postati još ljepša i skladnija, samo da bi dala što veću slavu Bogu i pozvala tolike da ga slave. Slavimo ga stoga zajedno!

Dragi naši čitatelji, pišite nam o svemu što biste još htjeli čitati u našem *Zvoniku*. Šaljite nam svoje prijedloge! Volio bih da ih bude što više i da im što bolje možemo udovoljiti. Tako ćete i sami pridonijeti da *Zvonik* raste i razvija se u još svestraniji list, te nastavi vjerno ispunjati svoje poslanje.

Svetkovina Duhova je već sasvim blizu. Mnogi naši mladi u ovom vremenu primit će pečat dara Duha Svetoga u sakramentu Potvrde. Budimo im na poticaj u življenju darova koji su nam povjereni, kako bi i oni uvijek iznova smogli hrabrosti svjedočiti Krista poneseni Duhom kojim su opečaćeni. Neka nam svima u tome prilozi ovog *Zvonika* pomognu, da s apostolom Pavlom mognemo uskliknuti: *ljubav Kristova obuzima i vodi* (usp. 2Kor 5,14). Vođeni Kristovom ljubavlju zahvaljujmo Gospodinu na divnom daru Duha Svetoga, na našem *Zvoniku*!

Piše: Stjepan Lice

Majčinska jasnoća

S majkama je najlakše. To je poznato gotovo svakome. Majkama je najteže. No, to jedva koja od njih zna. Jer, majka se, jednostavno, podrazumijeva.

Jasno je da je majka uvijek prisutna, uvijek brižna. Jasno je da na ono što je do nje neće trebati čekati. Jasno je da ona pritom ne očekuje nikakvu posebnu zahvalnost. Njoj je dovoljno zadovoljstvo njezine djece. Jasno je da nema tako duge noći koju ona, ustreba li, neće probdjeti i potom proći kroz dan, ne propuštajući ništa što se od nje očekuje. Još više - što ona od sebe očekuje. Jasno je da će majka uvijek imati razumijevanja i da se pred njom ne treba opravdavati. Njezina ljubav opravdava. Jasno je da će ona i poslije dugo vremena primiti svoje dijete, ma što da se u tom vremenu zbilo, kao da nije bilo nikakvog protoka vremena, kao da nije bilo nikakvih rana, jer je njezina ljubav bdjela. Jasno je da će majka uvijek imati strpljivosti za svoje dijete od prvih njegovih riječi, od prvih koračaja, od prvih životnih zbunjenosti, od prvih bitnih životnih pogrešaka i promašaja. Jasno da ju ni učestalo ponavljanje istih djetetovih pogrešaka, istih promašaja, ma u kojoj životnoj dobi njezino dijete bilo, neće obeshrabriti u njezinu povjerenju. Jasno je da se majka nikada ne može toliko umoriti, da ne bi imala još volje, još snage, još vedrine. Pa i kada joj snage i zdravlje posustanu, pa i kada posve obamre od umora i iscrpljenosti, pa i kada uistinu više ništa ne može, njoj će zbog nekog trenutka slabosti biti toliko krivo da će joj se sve činiti manjim od njezinog trenutka slabosti. I bez razloga će si predbacivati što si je dopustila trenutak u kojem je bila samo čovjek, u kojem nije uspjela, kao i uvijek, biti i majka. No, majčinski razlozi različiti su od običnih ljudskih razloga. Oni uključuju daleko više. Oni poniru daleko dublje, dosežu daleko više. Jer majke poznaju dušu i njezinu osjetljivost i znaju kako je bolno kada ih netko povrijedi. Znaju to po sebi i zbog toga to nikada ne bi htjele priuštiti svome djetetu.

Može čovjek imati neodređeno mnogo godina, on će svojoj majci uvijek biti dijete. Ona će se uvijek na svoj majčinski način odnositi prema njemu. Zna to katkada, pa i počesto, zasmetati. Jer svatko bar katkada poželi biti odrastao (isto kao što bar katkada poželi biti dijete). No, majka u odnosu prema svome djetetu nikada ne može razmišljati ni na koji drugi način osim na svoj - majčinski. Tek neke majke svoje majčinstvo umiju iskazivati obzirno, uvažavajući okolnosti, s mnogo poštovanja i samozatajnosti, dok druge ne umiju drukčije nego izravno. Ali to je uvijek ista ljubav - majčinska.

Sve je to toliko jasno, da teško može postati upitno. Od te jasnoće nerijetko se previdi da je, isto tako, posve jasno voljeti majku i svoju joj ljubav iskazivati. U svojoj površnosti i užurbanosti, sigurni u majčinu ljubav, sigurni da smo ljubljeni, zaboravimo voljeti ju i iskazivati joj svoju ljubav. A i majkama je potreban topli pogled, topla riječ. I njima treba ruka u koju se mogu pouzdati. I njima treba djetetova ljubav - i ne samo prigodice, i ne samo kada je teško, kada nešto neslućeno predstoji. Ma koliko da su ljubljene, i njima uvijek treba ljubav njihova djeteta.

SVEČANA PRIMOPREDAJA UREDNIČKE DUŽNOSTI

Piše: Katarina Čeliković

Kršćanska tribina, posvećena *Zvoniku*, održana je u utorak 24. travnja u Velikoj dvorani HKC "Bunjevačko kolo", u znaku 150. broja i inauguracije novog urednika. Svečanoj i srdačnoj atmosferi nazočio veliki broj poštovatelja našeg mjesečnika.

Nesvakidašnja kršćanska tribina, u posebno toploj i prijateljskoj atmosferi u punoj dvorani HKC "Bunjevačko kolo" imala je i neuobičajenu temu: 150. broj *Zvonika*, ali i promjenu u uređivačkom sastavu. Prvi i donedavno glavni urednik našeg katoličkog mjesečnika, preč. **Andrija Anišić** prepustio je svoje mjesto mlađem svećeniku **mr. Mirku Štefkoviću**.

Kako smo najavili u prošlom broju, upravo na prijedlog dosadašnjeg urednika preč. Anišića, na svojoj sjednici održanoj 16. travnja, hrvatski su svećenici za novog urednika izabrali **mr. Mirka Štefkovića** i prepustili mu odgovornu dužnost uređivanja jedinog vjerskog lista na hrvatskom jeziku u Vojvodini, a svojevrmeno i u Srbiji. On će sastaviti novo Uredničko vijeće i predložiti koncepciju lista.

Ozračje prijateljstva

Moderatorica tribine, **prof. Katarina Čeliković** ukazala je na veliki broj suradnika koji su u 150 brojeva *Zvonika* stavili potpise pod tekstove. Njih oko 950 doprinijelo je tako raznovrsnosti i zanimljivosti sadržaja u ovom mjesečniku. O listu su govorili i *Zvonikovi* suradnici i prijatelji.

Rekavši kako smo svjedoci "pravog povijesnog događaja u našoj ne baš velikoj bunjevačko-hrvatskoj i katoličkoj zajednici: 150 broja *Zvonika*, oproštaj s njegovim starim, tj. prvim urednikom i preuzimanje uredničke časti od strane novoga i mlađeg urednika", **dr. Slaven**

Bačić je govorio o počecima izlaženja novina i narodnom preporodu u drugoj polovici XIX. stoljeća te je u isti kontekst stavio i *Zvonik*. On je istaknuo kontinuitet u izlaženju, zatim da je *Zvonik* jedini vjerski list na hrvatskom jeziku u Bačkoj i treću značajku – entuzijazam – jer se rad u *Zvoniku* temelji na dragovoljnome radu.

O svom viđenju *Zvonika* govorio je i novinar *Subotičkih novina* **Zlatko Romić**, sjetivši se kako je u svom novinarskom radu predstavljao sadržaje *Zvonika* u *Subotičkim* te sudjelovao u obuci mladih novinara. U svom je izlaganju istaknuo kako je svaki čitatelj mogao za sebe naći interesantne stranice te da je *Zvonik* ispunio svoju ulogu.

Primopredaja uredničke dužnosti

Prvi i donedavni urednik preč. Anišić osvrnuo se na dosadašnjih 150 brojeva lista, te podsjetio nazočne na

ono što je poručio čitateljima u uvodnicima prvog, pedesetog, stotog i sto pedesetog broja. Zahvalivši potom onima koji su sudjelovali u stvaranju i rađanju *Zvonika*, on je svečano pred nazočnima svom nasljedniku **mr. Mirku Štefkoviću** predao pečat *Zvonika* i knjigu troškova te čast uređivanja našeg katoličkog mjesečnika. Bio je ovo dirljiv događaj koji je publika popratila burnim pljeskom i posvjedočila srdačnu i iskrenu atmosferu koja vlada u Uredništvu.

U ime Uredništva, **Katarina Čeliković** je dosadašnjem uredniku, preč. Anišiću predala živi cvjetni ukras, snop svezanih bambusa u želji da ga podsjećaju na zajedništvo koje je pratilo rad najbližih suradnika.

Osnivanje Zvonika

Katolički list *Zvonik* utemeljili su svećenici Hrvati Subotičke biskupije 19. rujna 1994. godine u Baču, "u sjeni zvonika franjevačke crkve iz 13. stoljeća, te je po tome najstarijem zvoniku u našoj biskupiji list i dobio ime", kaže donedavno glavni urednik **Andrija Anišić**. Formalni izdavač lista je župni ured sv. Roka u Subotici a stvarni Izdavački odjel Katoličkoga instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović".

Ekumenski otvoren list Zvonik odolio politizaciji

Zvonik je za sve vrijeme bio otvoren i za pripadnike svih drugih nacija u Subotičkoj biskupiji i zatvoren za svaku vrstu "suboticocentričnosti", o čemu počesto govore neki drugi ljudi iz nekih drugih struktura u nekim drugim prilikama.

Ono što, po mom osobnom sudu, predstavlja iznimnu vrijednost ovoga lista svakako je i njegova ekumenska crta i otvorenost prostora za druge vjerske zajednice. Ali, u nekakvoj hijerarhijskoj ljestvici vrijednosti svakako bih na prvo mjesto htio istaknuti njegovo uspješno zadržavanje u okvirima vjere i odolijevanje politizaciji, od čega, na žalost, nisu imuni mnogi vjerski listovi, kako domaći tako i inozemni. To držanje po strani u situaciji već opjevanih sukoba unutar ovdašnje hrvatske zajednice, kao i suzdržavanje od moraliziranja glede aktualne političke situacije u zemlji (a uvijek je aktualna) ne samo da služi na čast Uredništvu nego i jasno govori o njegovu čvrstu opredjeljenju kakav se list i obraz želi iznijeti pred čitatelja.

Zlatko Romić

Nakon trinaest godina rada, povlačenje s dužnosti glavnog urednika preč. Anišić ovako je obrazložio:

- Odluku da dužnost urednika predam nekom drugom donio sam prije svega jer smatram da ne treba jedan čovjek biti vječiti urednik. Želio sam jednostavno predati tu odgovornu zadaću mlađem čovjeku koji može nastaviti utrtim putem, ali unijeti potrebnu svježinu i nužne novine. /.../ Oko na Mirka mi je palo prije otprilike godinu i pol dana kada je na Tribini mladih držao predavanje o značaju medija u širenju vjere. Tada sam odlučio uređivati Zvonik do 150. broja i njega predložiti osnivačima za novog urednika. /.../ Želim mu puno snage i Božjeg blagoslova u toj odgovornoj i teškoj zadaći. Ja ću i dalje raditi u Zvoniku sve što mi novi urednik povjeri...

Novi urednik lista, mr. Mirko Štefković, nastavio je u sličnom, pozitivnom tonu zahvalivši svom prethodniku i braći svećenicima na povjerenju i predstavivši neke od planova u budućem radu. Također je pozvao medije i ljude dobre volje na suradnju kako bi Zvonik bio još sadržajnije i na korist čitateljima.

Riječ suradnika i čitatelja

Na kraju programa nazočnima se obratio mons. Stjepan Beretić, podsjetivši kako je Zvonik uvijek bio na ispravnoj liniji, na liniji "nenapadanja" i

pozitvnog usmjerenja. Istaknuo je također da je ponosan što Subotička biskupija ima svećenika kao što je dosadašnji urednik: "Zaista sam ponosan što imam ovakvog kolegu i što naša biskupija ima takve snage u našim svećenicima. Andrija je nikao iz zemlje. U paorskoj kući je nikao, na salašu je rastao i ne mislim da je nadvisio ni oca ni majku. On je plod njegovoga oca i njegove majke i to je djelovanje Božje ljubavi razlivene u našim srcima... Druga stvar, koja je isto tako utješna jeste novi urednik, mr. Mirko Štefković. On se primio ovog odgovornog posla. Neka ga Bog poživi, da nas sve nadvisi, da bude deset puta bolji...".

Generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici mr. Davor Vidiš zahvalio je Andriji Anišiću što je kroz gotovo trinaest godina "nosio križ" uređivanja Zvonika, a osobito u danima kada je to osobito bilo teško – za vrijeme i nakon Domovinskog rata kada na ovim prostorima gotovo i nije bilo tiska na hrvatskom jeziku. On je novom uredniku poželio malo lakši križ i puno uspjeha u radu.

Predsjednik HAD-a Dujo Runje: "Neka zvonica s najstarijeg zvonika Bačke diljem nemirne

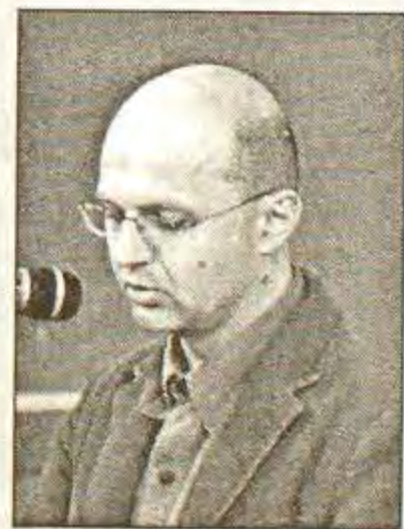
ravnice šire poruku mira i ljubavi i neka glavnokomandujući i svi kopljanici u Zvoniku zašilje svoje pero i neka ispišu najljepše stranice u Zvoniku na dobrobit cijele naše zajednice."

Župnik iz Odžaka i Apatina vlč. Jakob Pfeifer rekao je: "Možda ovi krajevi naše biskupije malo poznaju one krajeve koji su isto prilično kršćanski u različitim narodima. I ondje se čita Zvonik. Čitaju ga i Hrvati i

Kontinuitet

Zvonik je nastao u prvoj polovici 1990-ih godina, kada se bivša Jugoslavija raspala na nove nacionalne države, a mi smo se i u nacionalnom i u vjerskom pogledu zatekli u novom povijesnom položaju – kao manjina. Na početku ovoga novog razdoblja pojavila su se tri nova lista na hrvatskome jeziku. Prvo je pokrenut Glas ravnice (1990) kao glasilo DSHV-a, a 1994. su pokrenuta još dva lista, u srpnju Žig, te u studenome Zvonik. Poslije su se pojavili i drugi hrvatski listovi, ali je Zvonik jedini od ove prve tri novine uspio održati neprekinuti kontinuitet sve do danas, što ga danas čini najstarijim listom neprekinuta izlaženja do danas.

Dr. sc. Slaven Bačić

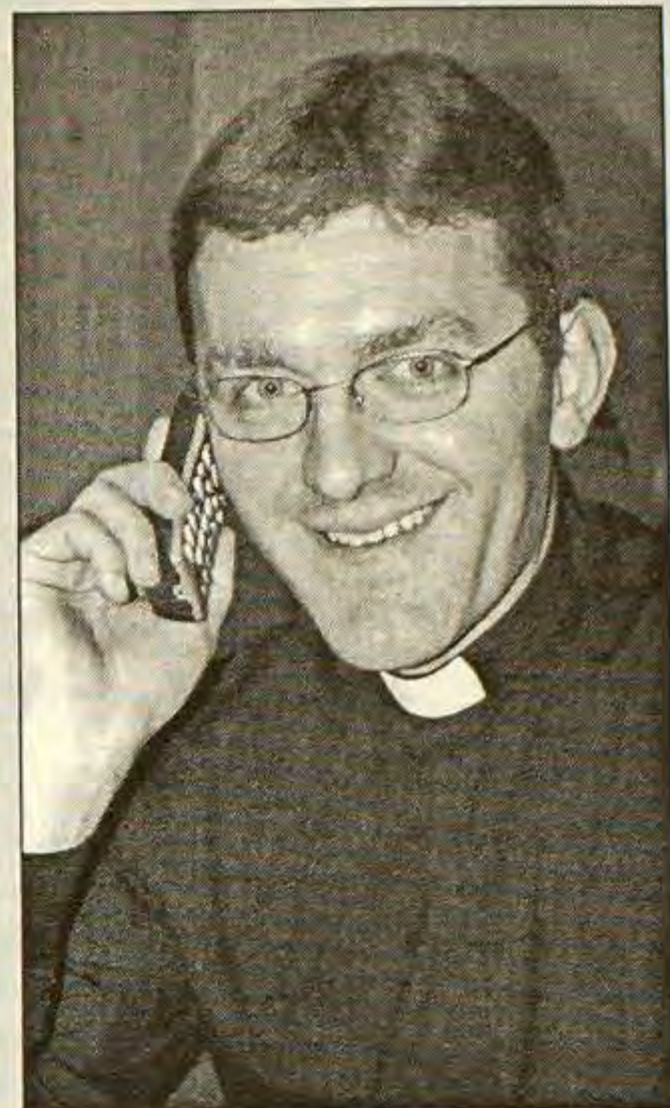
Mađari i Slovaci i Nijemci i Srbi. Ja pokušavam i donekle uspijevam primati sve časopise koje drugi izdaju a isto tako nastojim i naš *Zvonik* dati drugima. Tako *Zvonik* primaju i muslimani u Novom Pazaru. Ja mislim da mi svećenici još uvijek ne prepoznajemo dovoljno snagu i važnost i milost jednog ovakvog "običnog" časopisa.

Suradnik iz Titela **Radomir Hucki** istaknuo je: "Ja *Zvonik* čitam od 2001. godine a par godina i šaljem vijesti iz života titelske župe. Kod nas je stizalo svega četiri primjerka a od ove godine sedam. I mogu reći da je *Zvonik* izvor izuzetne duhovne snage. Nekada sam *Zvonik* pročitao i dva puta, a neke članke i više puta. I mogu reći da tih par primjeraka što dobivamo kruži po župi, čak ga rado čitaju i neki vjernici Mađari..."

Ljepoti ove svečanosti glazbom su pridonijeli mladi članovi VIS-a "Proroci". Ovoj nesvakidašnjoj tribini nazočili su dogradonačelnik Subotice **Petar Kuntić**, predsjednik Hrvatskoga nacionalnog vijeća **Branko Horvat**, generalni konzul R. Hrvatske **mr. Davor Vidiš** sa suprugom **Meri** te konzulica **Iva Aranjoš**, predsjednik Hrvatskoga akademskog društva **Dujo Runje**, sjemeništarci i predstavnici medija: *Hrvatske riječi* - **Jasminka Dulić** i *Zvonimir Perušić*, *Hirvivioš* - glavni urednik **Tibor Dobó**, *Katoličkog media centra iz Beograda*.

MIRKO ŠTEFKOVIĆ, novi urednik *Zvonika*

Vlč. mr. Mirko Štefković rođen je 24. 09. 1977. godine. Nakon završene gimnazije i odsluženja vojnog roka biskup ga šalje 1997. u Rim na studij teologije. Studij teologije završio je 2003. godine. Iste godine 3. svibnja 2003. subotički biskup ga je u Rimu zaređio za đakona. Sljedeća mu je godina pastoralna, a provodi ju najvećim dijelom na župi u Horgošu učeći mađarski jezik. Iste, 2004. započinje postdiplomski studij na Gregorijani te 20. lipnja 2006. godine postiže akademski stupanj magisterija Fundamentalne teologije. Nakon završetka studija vraća se u Suboticu i od tada vrši službu tajnika biskupije.

HVALA SVIMA...

Hvala onima koji su od 1. do 150. broja bili sa mnom i podnosili sav teret oko uređivanja *Zvonika* a to su mr. Ervin Čeliković i Katarina Čeliković /.../ Hvala i Bernardi Grgić, koja je provela mnoge sate u Uredništvu kao i Željka Zelić. Hvala i mom zamjeniku preč. Franji Ivankoviću kao i članovima Uredničkog vijeća koji su od početka sa mnom: dr. Andriji Kopiloviću i mnos. Stjepanu Beretiću te mons. Marku Forgiću.

Zahvaljujem i svim drugim članovima Uredničkog vijeća, osobito sadašnjega, ali i svima iz proteklog perioda. S ljubavlju se želim sjetiti i pokojnih osnivača i članova Uredničkog vijeća: Marka Vukova, koji je predložio ime listu, Antuna Miloša, prof. Bele Gabrića i Cecilije Milanković.

Hvala našim sponzorima, dobročiniteljima, podupirateljima...

Riječ novoga urednika

Dragi prijatelji "Zvonika"!

Čast mi je da vam se mogu obratiti u svojstvu novog urednika našeg "Zvonika". Čuli smo lijepu osvrte na dosadašnjih 150 brojeva. Puno toga bi se još moglo i dodati. No, možda je i bolje ovako, jer upravo za ono što ostaje u skrovitosti Otac nebeski bogato uzvraća (usp. Mt 6,4). Zato još jedanput hvala i pohvala dosadašnjem uredniku i njegovom najužem timu suradnika, kao i svima koji su na bilo koji način pridonijeli da *Zvonik* bude ono što jeste. Na sve vas računam i dalje!

U proteklih mjesec dana sam s puno osoba razgovarao o promjeni urednika *Zvonika*. Mnogima nekako nije jasno kako to netko slobodno predaje kormilo drugome, a ipak ostaje u posadi broda. Mislim da to uopće nije potrebno objašnjavati. Način smjene je toliko rječit da govori sam za sebe ili bolje rečeno svjedoči. Nadam se da će ovaj primjer biti poticajem za neke druge smjene i promjene koje će u našoj zajednici u skorije ili docnije vrijeme dogoditi.

Ova promjena je vrlo povoljna prilika za objektivno preispitivanje stanja *Zvonika* u svakom pogledu. *Zvonik* ne smije izgubiti potrebnu dinamičnost, ali isto tako i postojanost, koje su svojstvene predanom nasljedovanju Gospodina. Zato *Zvonik* treba ostati ono što je i do sada bio: vjerski mjesečnik u kojemu svaki naš vjernik može pronaći ponešto za sebe. Bit će nam sigurno potreban koji mjesec da prikupimo sve konstruktivne kritike i prijedloge za sadržajno i tehničko osvježanje *Zvonika*. Zato molim sve vas i sve naše drage čitatelje da svojim idejama pridonese našem zajedničkom dobru, a to je evangelizacija u ovoj našoj mjesnoj Crkvi. Ovo je ujedno i poziv na suradnju. Radi toga ćemo u dogledno vrijeme organizirati novu rundu gostovanja *Zvonika* po našim župama, a možda i šire. Na taj način želimo podržati dosadašnje suradnike i dopisnike s terena, te pridobiti nove, kako bi *Zvonik* imao što šire horizonte i mogao još bolje odgovoriti potrebama svojih čitatelja.

Iako je dosadašnji urednik najavio da će novo Uredništvo biti formirano u roku od mjesec dana od dana "izbora" novog urednika, to će se dogoditi tek po sazivu starog Uredništva na kojem želimo rezimirati dosadašnji rad i zacrtati smjernice za budućnost. Novo Uredništvo će možda imati nešto malo manje članova, ali bi ono trebalo biti doista operativno. Volio bih da se novo Uredništvo sastaje svakog mjeseca na kratki dogovor u vezi sadržaja novog broja. To bi

ujedno bila i prilika za kratki osvrt na prethodni broj. Na taj način je moguće stalno imati otvorena vrata za novine koje se pokažu dobrima i potrebnima. U radu tog Uredništva ulogu glavnog urednika vidim u koordinaciji rada cijelog tima, dok će svaki njegov član imati svoj djelokrug rada i priliku za kreativno ostvarivanje. Nadam se da to nije samo lijepa zamisao, nego da ćemo je postupno uspjet provesti u djelo.

Suradnju s drugim medijima i glasilima ćemo nastaviti. Uvjeren sam da jedni od drugih možemo puno naučiti. Isto se nadamo i kada su naši dobročinitelji i sponzori u pitanju. Naime, to mnogima sigurno nije poznato, ali Uredništvo *Zvonika* nema niti svojih prostorija, niti svoje tehnike (osim jednog printera, skenera i starijeg fotoaparata). Najveći dio posla oko pripreme *Zvonika* se događa u jednoj obiteljskoj kući. Takva usluga se, uvjeren sam, ne može dostatno nadoknaditi. Kada to prilike dozvole, preč. Anišić je voljan *Zvoniku* staviti na raspolaganje jednu prostoriju u župi Sv. Roka, gdje bi jednog dana moglo biti i sjedište samog Uredništva. Za njegovo opremanje će biti potrebno dosta sredstava, ali ni u tome ne želimo pre nagliti. Jednog dana bismo tamo mogli obučavati naše mlade i one koji su zainteresirani za svijet obavijesnih sredstava, kao i organizirati seminare usavršavanja za naše dopisnike. Možda bi čak to jednog dana moglo postati i honorarno radno mjesto. To bi umnogome olakšalo obradu informacija i tehničku pripremu *Zvonika*. U nekoj daljoj budućnosti bi to čak možda moglo biti sjedište svojevrstne katoličke informativne agencije, koja bi skupljala informacije iz života i djelovanja lokalnih crkava na našim prostorima, te ih plasirala na jednom mjestu putem interneta.

No, da ne duljim, o svemu tome će naši dragi čitatelji dobiti informacije iz prve ruke.

Dragi prijatelji *Zvonika*, hvala vam na pozornosti! Ostanite i dalje pravi prijatelji *Zvonika*, jer tako nema bojazni za njegovu budućnost!

Članovi Uredničkoga vijeća u proteklih 150 brojeva:

Ivan Andrašić	Marko Forgić
Andrija Anišić	+ Bela Gabrić
Josip Anišić	Ladislav Huska
Željko Augustinov	Vesna Huska
Stjepan Beretić	Franjo Ivanković
Stipan Bošnjak	Josip Ivanković
Jasna Crnković	Biserka Jaramazović
Ljubica Crnković	Elizabeta Kesler
mr. Ervin Čeliković	dr. Andrija Kopilović
Igor Čeliković	Bernarda Kopunović
Katarina Čeliković	o. Marijan Kovačević

Grgo Kujundžić
Marina Kujundžić
Ivana Lazić
s. Silvana Milan
+ Cecilija Milanković
+ Antun Miloš
mr. Mato Miloš
Lazar Novaković
Josip Pekanović
Jakob Pfeifer
Blaženka Piuković

Ivan Piuković
s. Blaženka Rudić
Alojzije Stantić
dr. Marinko Stantić
Svetlana Sudarević
Dijana Šarčević
Željko Šipek
mr. Mirko Štefković
Branko Vaci
dr. Tadej Vojnović
+ Marko Vukov
Željka Zelić

Uskrs u katedrali

Vjernici subotičke katedrale Sv. Terezije Avilske pripremali su se tijekom cijele korizme za najradosniji kršćanski blagdan Uskrs, obavljajući pobožnost Križnoga puta svakoga petka nakon čega bi uslijedila sveta misa i korizmena propovijed. Obrede Svetog trodnevlja predvodio je subotički biskup Ivan Pénzes.

Na Veliki četvrtak slavljena je misa Večere Gospodnje tijekom koje je biskup Pénzes u znak spomena na Isusov čin pranja nogu apostolima, oprao noge dvanaestorici muškaraca. Nakon mise uslijedilo je klanjanje pred Presvetim u kapeli Srca Isusova kod sakristije. Na Veliki petak pjevana je muka Gospodnja po Ivanu, a ove godine Božji grob čuvalo je pedesetak momaka. Na Veliku subotu u poslijepodnevnim satima bio je blagoslov uskrsnih jela tijekom kojega je katedralni župnik **mons. Stjepan Beretić** istaknuo kako je prije jela potrebno zahvaliti Bogu za kruh naš svagdanji. U večernjim satima bilo je Uskrsno bdjenje. Biskup Pénzes blagoslovio je pred crkvom ogranj i uskrsnu svijeću, a nakon toga uslijedila je Služba riječi. U krsnoj službi blagoslovljen je krsni zdenac za sedmero djece i odraslih koji su te večeri kršteni.

Na sam blagdan Uskrsa, biskup Pénzes predslavio je svečanu biskupsku svetu misu u 10 sati na kojoj se okupio veliki broj vjernika.

Marijana Beniš

Proslava Uskrsa u Plavni

Korizma u župnoj crkvi Sv. Jakova u Plavni bila je obilježena posebnim sjećanjem na nekadašnjeg župnika Marijana Beretića, a Uskrs nastupom dječjeg župnog zbora "Suncokreti". Misno slavlje na blagdan Uskrsa predslavio je župnik župe u Baču, vlč. Josip Štefković.

Vjernici župe Sv. Jakova u Plavni posljednjih nekoliko godina zatečeni su značajnim promjenama u svojoj župi. Upravo iz toga razloga, tijekom korizme žitelji ovoga mjesta pokazali su zanimanje za nekadašnje plavanjske župnike, među kojima je bio i Marijan Beretić, rođen u Čonoplji 1885. godine a preminuo u Plavni 1954. godine. Tim povodom, na inicijativu voditeljice pučkog župnog zbora, **Marice Sotinac**, nekoliko žena prikupilo je potrebna sredstva kako bi na grob ovoga župnika bio postavljen kameni križ, što je i učinjeno 16. ožujka. Vlč. Marijan Beretić župnikom u Plavni bio je od 1926. do 1954. "Zašto Plavna još nikada, kao malo koje mjesto u Bačkoj, nije dala svećenika? Hoće li Bog konačno pozvati nekoga i iz Plavne?", i brojna druga pitanja samo su neka od onih koja se nameću svima koji stoje kraj njegova groba.

Kako bi se pripravili za blagdan Uskrsa, osamdesetak vjernika ove župe okupilo se 28. ožujka na uskrsnoj ispovijedi za koju su im na raspolaganju bila četiri svećenika: Josip Štefković, **František Gašparovski**, **Josip Kujundžić** i **Marijan Dej**. Na blagdan Uskrsa misno slavlje predslavio je bački župnik vlč. Josip Štefković ohrabrivši vjernike ove župe poticajnim riječima nade jer se po Isusu događa i naše uskrsnuće. Na misnom slavlju nastupio je dječji župni zbor "Suncokreti" uz pratnju **Zorana Adamovića** na gitari.

Zvonimir A. Pelajić

Proslava Uskrsa u Bačkom Petrovcu

Najradosniji kršćanski blagdan Uskrs proslavljen je svečano u župi Bački Petrovac, a obrede tijekom Svetoga trodnevlja predvodio je bački dekan, vlč. **Marijan Dej**. Osim pobožnosti križnoga puta, vjernici su imali prilike i za svetu ispovijed.

Na Veliki četvrtak, nakon svete mise župljani su pripravili Isusov grob za naredni dan, Veliki petak, koji je među ostalim bio posvećen i osobnoj kontemplaciji vjernika pred Presvetim Oltarskim Sakramentom, koji su se odazvali sa željom provesti jedan sat u osobnoj molitvi. Blagdan Uskrsa bio je rezultat svih dotadašnjih ulaganja, bilo duhovnih ili fizičkih. Zahvaljujući Gospodinu Isusu Kristu za njegov najveći dar ljudskom rodu, ali i dar svakom od nas napose, shvaćamo kako od sada sve ima svoj smisao, svaka muka ima kraj, svaki poraz pobjedu, svaka žalost radost a život uskrsnuće, kojemu se nadamo poniznim i skrušenim srcima i priželjkujemo najveću sreću – biti uz Isusa koji sjedi s desne Boga Oca.

A-M.B.

Blagoslov žita u Đurđinu

Na blagdan sv. Marka, 25. travnja, na njivi koja pripada subotičkoj župi sv. Roka a nalazi se između župne crkve Sv. Josipa Radnika i maloga puta u Đurđinu, održan je obred blagoslova mladoga žita, čime je započelo obilježavanje žetvenih svečanosti "Dužijanica 2007.". Obred blagoslova, kojemu je prethodila sv. misa u đurđinskoj crkvi, predvodio je domaći župnik vlč. **Lazar Novaković** zajedno sa župnikom župe Sv. Roka, preč. **Andrijom Anišićem**.

*Od ovoga žita imamo kruh za našu hranu, za našu euharistiju. Ovaj blagoslov se odvija od VI. stoljeća i time vjernici ispovijedaju – da trebaju marljivo raditi, da trebaju biti vrijedni, te kako se trebaju boriti protiv korova na njivi i svih nevolja i da očekuju Božji blagoslov, rekao je vlč. Novaković okupljenim vjernicima, među kojima su bili i generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici **mr. Davor Vidiš**, zamjenik predsjednika subotičke Općine **Petar Kuntić** i predsjednik Organizacijskoga odbora "Dužijanica 2007.", **Grgo Kujundžić**. Na parceli na kojoj je blagoslovljeno žito, ove godine bit će održano i natjecanje risara čiji će domaćini biti **Franjo i Jelica Dulić**. /Zv/*

Proštenje u Žedniku

Vjernici župe sv. Marka u Starom Žedniku proslavili su u nedjelju 29. travnja župno proštenje i zaštitnika svoje župe, sv. Marka, čiji blagdan Crkva slavi 25. travnja. Svečanu svetu misu na hrvatskom jeziku predslavio je generalni vikar Subotičke biskupije, mons. Slavko Večerin, zajedno s vlč. Attilom Zsellérom, vlč. Lazarom Novakovićem i domaćim župnikom vlč. Željkom Šipekom.

Svetoj misi, osim velikog broja vjernika, nazočili su i generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici **mr. Davor Vidiš**, zamjenik predsjednika subotičke Općine **Petar Kuntić**, predsjednik Mjesne zajednice Stari Žednik, **Mirko Ostrogonac**, te novožednički paroh, o. **Jovica Mojsilović**. Peti put po redu u slavlju proštenja sudjelovali su i sjemeništari subotičkoga sjemeništa "Paulinum". Svetu misu na mađarskom jeziku toga dana predvodio je **mons. Józef Miocs**, a prigodnu propovijed održao je vlč. **Ignac Brasnyo**. Vjernicima je za ispovijed tijekom obje mise na raspolaganju bio **mons. Marko Forgić**. /*Prema: Hrvatska riječ*/

Blagoslov mladoga žita u Svetozaru Miletiću

Na blagdan sv. Marka Evanđelista 25. travnja, u mjesnoj crkvi Rođenja BDM u Svetozaru Miletiću tijekom svete mise, koju je predslavio župnik ove župe **Antal Egedi**, blagoslovljeno je mlado žito čime su ujedno započele i pripreme za ovogodišnje slavlje Dužijance.

Tim povodom prošlogodišnja bandašica **Maja Loboda** i ovogodišnji bandaš **Nikola Ivanković** te mala bandašica **Sanja Bagi** i mali bandaš **Slavko Dulić** prinijeli su na oltar mlado žito na blagoslov, moleći osobito za dar kiše. Radosnom ozračju misnoga slavlja doprinijeli su i mladi obučeni u narodnu nošnju, za što su osobito zaslužni članovi HBKUD "Lemeš" iz Svetozara Miletića. /*Lucia Tošaki*/

ORATORIJ „DON BOSCO“ U BEČEJU

U sklopu Škole animatora 2006./2007., od 12. do 14. travnja u Bečeju je organiziran Oratorij, susret za djecu na kojemu su sudjelovala djeca iz nekoliko župa. Tema susreta bila je "Život i djelo Don Bosca", a organizatori susreta bili su vlč. **Dominik Ralbovsky** i katehistica **Kristina Ralbovsky**.

Na susretu je osobito istaknuta činjenica kako biti animator znači darovati se. U tom smislu, animatorima je ovoga puta ponuđen praktični rad u kojemu su imali prilike darovati svoju ljubav djeci koja su im bila povjerena. Tijekom tri dana organizatori susreta zajedno s animatorima i djecom, poput don Bosca postali su djeci bliski kroz igru, ples, razne radionice, "traženje skrivenog blaga" i druženje. Kako je radost bila temeljna značajka don Boscova odgoja, djeca su kroz program mogla iskusiti kako je lijepo zajedno se radovati, igrati i moliti jer ih sve to vodi k Isusu. Budući da je Isus onaj koji nas je sve združio i kojemu možemo

zahvaliti za sve lijepe trenutke u tri dana, sjećanje na ovaj susret moglo bi se sažeti u riječi pjesme koje su tijekom susreta djeca rado ponavljala: *I mi smo djeca što vole Isusa, mi smo djeca što nose radost, što nose vjeru...što vole Isusa.*

Animatori

PREČ. JAKOB PFEIFER TRIDESET GODINA ŽUPNIK U ODŽACIMA

Župnik u Odžacima i Apatinu, preč. **Jakob Pfeifer**, proslavio je na drugi dan Uskrsa svojevrсни jubilej, trideset godina župničke službe u Odžacima, jednoj od nekadašnjih najvećih njemačkih župa. Misno slavlje predslavio je župnik Pfeifer zajedno s bačkim dekanom vlč. **Marijanom Dejom** te župnikom župe **Marija Majka Crkve iz Subotice**, dr. **Andrijom Kopilovićem**.

Govoreći o svećeniku kao svjedoku uskrsnuća, dr. Kopilović u propovijedi je istaknuo kako je slavlje župnika Pfeifera prigoda za razmišljanje o velikom Otajstvu: tko je svećenik-župnik, nadodavši kako je to čovjek od ljudi uzet i za ljude postavljen, kako piše i apostol Pavao. *Od ljudi uzet i u školi Božanskoga života pripravljen za čovjeka koji će moći živjeti i govoriti 'u Kristovoj osobi' onima kojima je poslan, ovaj je čovjek u ovu zajednicu poslan prije trideset godina. U teškoj dijaspori svjedoči i služi. Njegova jednostavnost i radostan duh odiše u vašoj zajednici. No, tišina ovoga hrama najbolje pamti njegove uzdahe, molitve i vapaje kada mu je bilo teško i kada je svoj teret odlagao na ovaj oltar*, rekao je propovjednik te nadodao kako je upravo na tom oltaru našao nadahnuće za sav pastoralni rad, napose karitativni i ekumenski. Zahvaljujući Bogu što je po biskupovoj volji, koji je pastir ove Crkve, za pastira postavio upravo preč. Pfeifera da može služiti svećeničku službu za sve narode u ovoj zajednici, dr. Kopilović zaključio je kako je katolički župnik Odžaka, doslovno od ljudi uzet, za ljude postavljen, da bude znak Krista a da je dužnost vjernika ljubiti, moliti i pomagati svoje svećenike.

Nakon svete mise uslijedilo je druženje uz prigodni agape. Slavlju se pridružio i odžački pravoslavni paroh. Dodajmo kako je župa u Odžacima danas doslovce prava "katolička" župa s većinskim pravoslavnim življem. /*A.K.*/

Posljednji oproštaj od kantora crkve u Sonti

Vjernici sonćanske župe Sv. Lovre tijekom korizmenoga razdoblja na vječni počinak ispratili su dugogodišnjega kantora ove crkve, Stipu Poturicu. Po njegovoj želji, sprovodne obrede predvodio je dr. Andrija Kopilović, župnik župe Marija Majka Crkve iz Subotice zajedno s vlč. Željkom Augustinovićem, domaćim župnikom. Ove godine Poturica je trebao proslaviti zlatni jubilej svoje kantorske službe u župi Sv. Lovre, ali neizlječiv rak grla spriječio ga je u toj namjeri.

U prigodnoj propovijedi na misnom slavlju nakon sprovodnih obreda, župnik Augustinović je opraštajući se od pokojnika govorio o Jubileju koji će se ovoga Uskrsa slaviti u nebu, gdje je prava pjesma i gdje više nema ni suza ni patnje ni bola. Ocrtao je pri tom i Poturičin ne tako lagan životni put, ističući osobito žar kojim je služio Crkvi, ne skrivajući krize u koje je upadao. Pokušavajući nadomjestiti svojega oca, na orguljama je tijekom misnoga slavlja svirao pokojnikov sin Siniša. Dodajmo kako je posljednje godine svojega službovanja Poturica zbog bolesti bio spriječen pjevati te je samo svirao sve do trenutka kada je na njegovu tijelu bolest *zasvirala* svoju najčudniju melodiju, melodiju odlaska s ovoga svijeta. /Ivan Andrašić/

SUBOTICA: POSJET VJERNIKA ŽUPE SV. FILIPA IZ SPLITA

U dvodnevnom posjetu Subotici, od 13. do 15. travnja boravilo je četrdesetak vjernika splitske župe Sv. Filipa, prevedenih dr. Josipom Mužićem, docentom na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Splitu. Tom prilikom upoznali su vjersku, kulturnu i povijesnu baštinu Subotice.

Ispred subotičke katedrale-bazilike Sv. Terezije Avilske hodočasnike je 13. travnja dočekaio katedralni župnik mons. Stjepan Beretić zajedno sa župljanima u čijim su obiteljima bili smješteni tijekom boravka u Subotici. Osim katedrale, sjemeništa "Paulinum", franjevačke crkve Sv. Mihaela te Gimnazije "Svetozar Marković", gosti iz Splita razgledali su također i centar grada s Gradskom kućom, a o povijesti Subotice govorio im je dr. Josip Ivanović. U subotu 14. travnja, u subotičkom marijanskom svetištu na Bunariću slavili su svetu misu koju je predslavio don Josip u zajedništvu s vlč. Ivicom Ivankovićem Radakovićem. Okupljene vjernike pozdravio je rektor Svetišta, dr. Andrija Kopilović. Pjevanje na misi predvodio je VIS "Proroci". Nakon mise razgledali su i izletišta Palić a potom su posjetili župu Srca Isusova u Tavankutu, gdje im je domaći župnik preč. Franjo Ivanković priredio ručak "u prirodi". Istoga dana posjetili su i župnu crkvu Sv. Roka čiju im je povijest u kratkim crtama predstavio župnik Andrija Anišić, a s. Silvana Milan govorila je o prisutnosti i aktivnosti sestara Kćeri Milosrđa u Subotici. Poslije toga gosti iz Splita susreli su se s mladima te župe kako bi jedni drugima predstavili svoje aktivnosti. Nakon jutarnje svete mise u katedrali, u nedjelju 14. travnja hodočasnici iz Splita napustili su Suboticu.

Valja nadodati kako ova grupa svake godine hodočasti u razne dijelove Hrvatske ili u susjedne zemlje gdje žive Hrvati. Čine to s nakanom upoznavanja njihova života i aktivnosti te međusobnog obogaćenja "lijepim" koje ondje susreću.

Marijana Beniš

BISTA DR. JOSIPA ANDRIĆA PONOVO ISPRED ŽUPNE CRKVE SV. JAKOVA U PLAVNI

Spomen bista dr. Josipa Andrića postavljena je u četvrtak 26. travnja ponovno na svoje staro mjesto, ispred župne crkve sv. Jakova u Plavni. Svečanosti postavljanja biste nazočilo je pedesetak vjernika i štovatelja lika i djela skladatelja, književnika, publicista i angažiranog katoličkog vjernika dr. Josipa Andrića, čija je bista na istom mjestu bila podignuta 1969. godine. Nažalost, u travnju 1972. godine spomenik je brutalno i nezakonito srušen, a točno trideset i pet godina poslije toga plavanjski vjernici zajedno sa župnikom iz Bača, vlč. Josipom Štefkovićem, odlučili su ovu bistu, koja se nakon rušenja dugo vremena nalazila unutar crkve, vratiti na svoje staro mjesto.

Nakon obraćanja vlč. Štefkovića koji je u kratkim crtama prikazao životni put dr. Andrića, uslijedio je kulturno-umjetnički program u kojemu je sudjelovala Dječja folklorna skupina HKUPD-a *Dukat* iz Vajske i Bođana te tamburaški orkestar pod vodstvom Marije Ihas. Nazočni su među ostalim imali prigodu slušati Andrićevu pjesmu *Kupi diko ciglice* svojedobno uvrštene u *Zbirku narodnih pjesama Jugoslavije*. Skupu se obratio i predsjednik HKUPD-a, Pavle Pejčić, ukazavši na ono što se događalo 1969. godine. Kulturni dio programa uljepšala je pjesnikinja Tonka Šimić govoreći stihove iz *Grobne poeme* Stjepana Kovačića posvećene dr. Josipu Andriću, zatim stihove samoga Andrića te misli Jurja Lončarevića o Andrićevu liku i djelu. Ovaj događaj svojim dolaskom uzveličao je jedan od redatelja operete *Na vrbi svirala*, učitelj u mirovini, Eduard Bazler.

Dr. Josip Andrić rođen je 14. ožujka 1894. godine u Bukinu (današnjem Mladenovu), a umro 7. prosinca 1967. godine u Zagrebu. Za života je pisao knjige, uređivao novine, sakupljao narodno glazbeno blago, skladao opere i operete, javno se zalagao za Slovake, Lužičke Srbe i gradišćanske Hrvate. Osim toga, promicao je katolički preporod na svim područjima crkvenoga života te je pokrenuo akciju za proglašenjem svetim Nikole Tavelića čiji je spomenik podignuo u Jeruzalemu.

Zvonimir A. Pelajić

Uskršnji koncert zbora „Albe Vidaković“

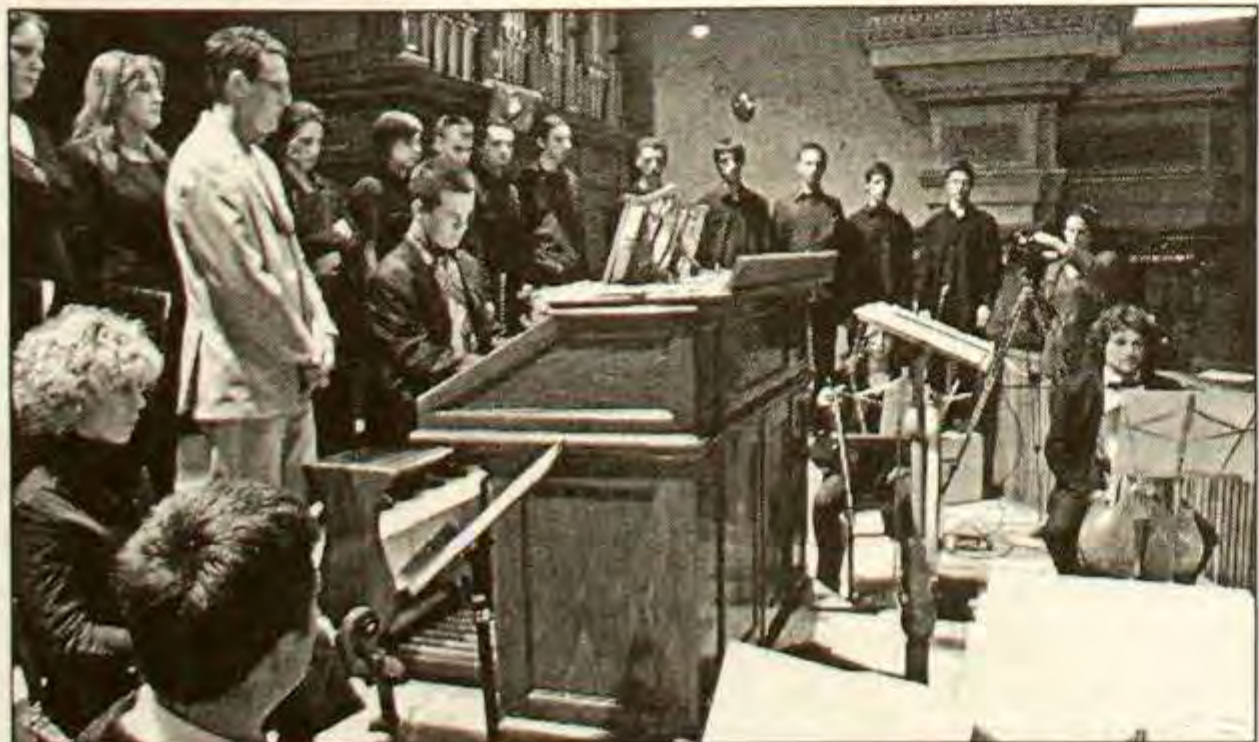
Sedamnaesti po redu uskršnji koncert Katedralnoga zbora „Albe Vidaković“ pod ravnanjem s. Mirjam Pandžić održan je 17. travnja u subotičkoj katedrali-bazilici Sv. Terezije Avilske. Uz zbor, na orguljama je nastupio Alen Kopunović Legetin, podrijetlom Subotičan koji trenutačno živi i radi u Republici Hrvatskoj.

Na koncertu su izvedeni uskršnji moteti i napjevi hrvatskih skladatelja kao što su Vinko Jelić, Ivan pl. Zajc, o. Kamilo Kolb, Albe Vidaković, Milan Asić i Božidar Antonić. Osim toga izvedena su i djela G. O. Pitonija i W. A. Mozarta te uskršnji napjev iz zbirke Cithara octochorda, čije je treće izdanje objavljeno u Zagrebu prije 250 godina. Kopunović se pak predstavio i solističkim točkama izvodeći na orguljama djela D. Buxtehudea, J. S. Bacha, Franje Dugana i P. E. Fletchera. Kao solistice na flauti nastupile su Marina Piuković i Milica Repac. /Hrvatska riječ/

Koncert zbora „Collegium Musicum Cathliocim“

Koncert komornog zbora *Collegium Musicum Catholicum* održan je u četvrtak, 26. travnja u subotičkoj katedrali-bazilici Sv. Terezije Avilske. Uz zbor kojim je ravnao Miroslav Stantić, na orguljama je nastupio Kornelije Vizin i komorni ansambl profesora i učenika Muzičke škole: Kristina Molnar Vincer na flauti, Tibor Pékar i Slobodan Stefanović na violini, Beata Bödercsök na violi, Viktor Molnár na violončelu te Lénárd Guzsvány i Nenad Orkić na trublji.

Na koncertu su izvedeni koral i preludij za orgulje iz 140. kantate te koral iz 147. kantate Johanna Sebastiana Bacha, zatim “42. Psalm” za flautu, gudače i mješoviti zbor i orgulje G. F. Händela, “117. Psalm” za dvije violine, zbor i basso continuo G. Ph. Telemanna i “122 Psalm” G. G. Gorczickog. Djela Dietricha Buxtehudea: Preludij d-mol BuxWV 140. i preludij, fugu i ciaconu C-dur BuxWV 137. te djelo J. Stanleja “Voluntary d-mol op.5 no.8.” na orguljama je izveo Kornelije Vizin. /Zv/

Koncert zbora “Iuventus Cantat” u Somboru

Koncert Mješovitoga omladinskoga zbora “Iuventus Cantat” posvećen somborskom dirigentu Silvesteru Hajnalu koji je bio osnivač i ravnatelj ovoga zbora, održan je 22. travnja u somborskoj crkvi Presvetoga Trojstva.

Sa zborom je ovoga puta nastupio i beogradski zbor “Bell Canto” pod ravnanjem Nade Vuković koja je prije mjesec dana preuzela i vodstvo zbora “Iuventus Cantat”. Koncertu je prethodila sv. misa za Hajnala koju je predvodio župnik župe Presvetoga Trojstva, preč. Josip Pekaović. Nazočne je u ime Somborskog pjevačkog društva pozdravila predsjednica Vesela Savin istaknuvši pri tom kako se koncertom htjelo okupiti *sve mlade koji su pjevali pod ravnateljском palicom Silvestera Hajnala, ali i sve buduće generacije koje će se pridružiti ovom i dječjem zboru, kako bi nastavili tradiciju dugu sto trideset i šest godina*, zaključila je Savin. Nakon koncerta, u Velikoj dvorani somborske Gradske kuće održan je koncert Dječjega zbora “Vojislav Voja Ilić” pod ravnanjem kćerke pokojnoga Silvestera, Marije Hajnal.

/Hrvatska riječ/

Uspjeh Subotičkog tamburaškog orkestra

Subotički tamburaški okrestar osvojio je prvo mjesto Cum laude, na 35. europskom glazbenom festivalu za mlade, koji je od 27. travnja do 1. svibnja održan u belgijskom gradu Neerpeltu. U natjecateljskom dijelu programa orkestrom je ravnao Zoran Mulić, a umjetnički rukovoditelj bio je Stipan Jaramazović. Subotički tamburaški orkestar jedan je od rijetkih orkestara koji svojim muziciranjem redovito doprinosi bogatstvu različitih crkvenih slavlja i događanja.

Osim Subotičkog tamburaškog orkestra na ovom Festivalu nastupili su i brojni orkestri iz petnaest europskih zemalja, kao i orkestri iz Meksika i Kine. Natjecateljski dio Festivala trajao je 28. i 29. travnja, a u tom dijelu programa Subotičani su se predstavili sladbom “Fantazija i fuga” Albe Vidakovića i uvertirom za operu “Svraka kradljivica” G. Rossinia. Pri povratku iz Belgije, 30. travnja imali su nastup i u Dortmundu u Njemačkoj, na svetoj misi kojom je proslavljen blagdan sv. Josipa Radnika, zaštitnika Hrvatske misije u Dortmundu. /Hrvatska riječ/

U Subotici proslavljena 5. godišnjica osnutka i djelovanja Hrvatske čitaonice

U ČAST RIJEČI

Piše: Želja Zelić

Poetskom, glazbenom i vizualnom te jednom riječi rečeno - multimedijalnom večeri - pod znakovitim nazivom *U čast riječi*, proslavljena je u petak 11. svibnja u Velikoj dvorani HKC *Bunjevačko kolo* u Subotici, 5. godišnjica osnutka i rada Hrvatske čitaonice. Dani Balinta Vujkova, pjesnički susret *Lira naiva*, *Pokrajinska smotra recitatora na hrvatskom jeziku*, otvorenje *Spomen kuće prof. Bele Gabrića* u kojoj se danas okuplja nekoliko udruga, brojne književne večeri i izdavačka djelatnost, samo su neke od poznatijih manifestacija i djelatnosti Hrvatske čitaonice, čija je ravnateljica prof. Katarina Čeliković zajedno s brojnim suradnicima, dobročiniteljima i podupirateljima zahvaljujući bogatom i raznovrsnom programu te večeri okupila velik broj posjetitelja. Ljubiteljima kako pisane tako i izgovorene riječi, a nadasve one sačuvane od zaborava, u znak zahvalnosti darovan je po primjerak knjige iz nakladničke djelatnosti Čitaonice ostvarene u suradnji s *Katoličkim institutom za kulturu, povijest i duhovnost Ivan Antunović, Hrvatskim akademskim društvom i Gradskom knjižnicom*.

Brojni sudionici programa s područja cijele Vojvodine, među kojima je bio i velik broj djece i mladih, dočarali su bogatstvo i ljepotu standardnoga hrvatskoga jezika, ponajprije kroz bunjevačku i šokačku ikavicu koja je obilježje i dio nacionalnoga identiteta, ali i postojanja Hrvata na ovim prostorima, za čije je potrebe prije pet godina osnovana ova značajna udruga.

O značenju i mjestu ikavice u hrvatskom književnom jeziku te na koji način se ona i danas čuva govorila je dr. Sanja Vulić iz Zagreba, ističući pri tom važnost Dana Balinta Vujkova kao jednoga od oblika njezina čuvanja i njegovanja. Nadam se da će se djelo tog zaljubljenika u riječ nastaviti širiti u narodu koji živi na ovim prostorima te da naša ikavica neće umrijeti, zaključila je dr. Vulić te podsjetila kako je upravo ikavica u 19. stoljeću bila predlagana za hrvatski standard i književni jezik. Zlatko Romić, redoviti sudionik Dana Balinta Vujkova, rekao je kako je poticaj za pokretanje ove manifestacije bio tekst o Balintu kojega je Romić objavio u *Subotičkim novinama*. Prije toga, veliki doprinos u prikazivanju Balintovih djela imao je subotički dvotjednik *Žig* u kojemu su redovito objavljivane njegove pripovijetke, rekao je Romić. Osim toga, on smatra kako je Balint Vujkov i danas dovoljno inspirativan te da se njime može baviti na svim obrazovnim razinama. Nela Skenderović govorila je potom o posebnom obliku epskih bunjevačkih pjesama - *groktalicama* - kao pjevanom obliku usmene bunjevačke baštine, a jedna od njih, nastala 2006. godine u suvremenom obliku, izvedena je kasnije tijekom programa. Predsjedavajući Instituta Ivan Antunović i jedan

od osnivača Čitaonice, dr. Andrija Kopilović, govorio je o vrijednosti pučke poezije danas prepoznate u susretu pjesnika *Lira naiva* koji će se pod okriljem Hrvatske čitaonice u suorganizaciji s Institutom ove godine održati peti put za redom. Izrazivši nadu da će i naš narod prepoznati vrijednost te inicijative i iz hodočašća pisane riječi iz mjesta u mjesto ostaviti znak i poziv mladima da znaju cijiniti majčinsku riječ, očinsko ognjište i svetinju baštine, dr. Kopilović naznačio je kako će u tom smislu *Lira naiva* biti jedan od kanala i čuvara pisane riječi. U središtu je povijesti *Utjelovljena Riječ*, u središtu kulture je pisana riječ, u središtu našeg života je življena riječ, zaključio je dr. Kopilović poželjevši da ta trostrukost i nadalje živi u ljudima *Lire naive*. Župnik subotičke župe Sv. Roka, preč. Andrija Anišić, predstavio je rad izdavačke djelatnosti Čitaonice čiji se rezultat ogleda u dvanaest do sad objavljenih knjiga. Riječ je o četiri zbirke stihova *Lira naiva*, knjizi suvremene poezije *Neonski zavrtnaj* Zvonka Sarića, knjizi *Iznad žita nebo* Milovana Mikovića, zatim tri sveska *Subotičke bibliografije* i *Zbornik radova* sa znanstvenih skupova Dana Balinta Vujkova održanih od 2002. do 2005. godine. Anišić je posebno ukazao na važnost pokretanja edicije dječje knjige u kojoj su dosad objavljene

tri knjige: *Ždribac zlatne grive*, *Pripovitke za laku noć* i *Razlinkavi zec* te je podsjetio na najnoviju objavljenu knjigu Nedjeljke Šarčević pod naslovom *Disnotor i prelo*. O ulozi jezika i književnosti, ulozi knjige u obrazovanju i bavljenju Hrvatske čitaonice recitatorima govorio je predsjednik HAD-a Dujo Runje naznačivši kako je dječja knjiga najljepša igračka koja u njima ostavlja najtrajniji biljeg. Spomenuvši tri slikovnice na ikavici objavljene u nakladi Čitaonice i u suizdavaštvu s HAD-om, izrazio je nadu da će zajedno uspjeti učiniti da i svake naredne godine svjetlo dana ugleda nešto od djela Balinta Vujkova jer je riječ čuvarica identiteta. Psihologinja Dijana Kopunović pojasnila je pak kako slikovnice potiču dječji intelektualni razvoj, a bajka u njoj prezentirana daje snagu i razvija dječju maštu. Tumačeći riječ iskazanu u audio-vizualnim medijima koje u svom radu koristi i Hrvatska čitaonica, Tomislav Žigmanov ukazao je na važnost

Brojni sudionici i bogat program

Izgovorenu i zapamćenu riječ nazočnima su dočarali: Nevena Mlinko recitirajući pjesmu Milovana Mikovića *Već otkad tražim rič*, djeca iz vrtića "Marija Petković - Sunčica" s odgajateljicama Marinom Piuković i Dajanom Šimić sa scenom igrom po zapisu Balinta Vujkova pod nazivom *I ja*, te učenici hrvatskih odjela Osnovne škole "Vladimir Nazor" iz Đurđina s kratkim igrokazom *Babina molitva* za koji ih je pripremila nastavnica Biljana Horvat. Narodnu uglazbljenu riječ dočarale su članice Društva Hrvata "BODROG" iz Bačkoga Monoštora te Jovana Vuksanović, Darko Temunović i Ivan Ivković Ivandekić iz Subotice, otpjevavši groktalicu pod nazivom *Pišota* za koju je tekst napisao Ivan Ivković Ivandekić a glazbu Nela Skenderović. Zapisanu riječ, ponajprije u obliku pjesama zbog kojih je i nastao pjesnički susret *Lira naiva*, dočarale su sudionice ove manifestacije: Đula Milodanović iz Subotice, Cecilija Miler iz Sombora i Ruža Siladev iz Sonte, te mladi recitatori Čitaonice: Antonija

Pjesnikinje "Lire naive" i recitatorice "Hrvatske čitaonice"

šest nosača zvuka i tri filma do sada objavljena, jer nas zahvaljujući njima drugi ne mogu razbaštiniti budući da na taj način pokazujemo našu sliku svijeta suvremenim sredstvima, zaključio je Žigmanov. Govoreći o dosadašnjem napretku na području realiziranja audio-vizualnih sadržaja, redatelj Rajko Ljubić rekao je kako je prijeđeni put bio volonterski put, ali da o njegovom značenju govori nekoliko tisuća gledatelja te više desetina djece sudionika događanja i prezentacija uradaka namijenjenih upravo njima. Cilj dosadašnjega rada bio je prikazati narodno stvaralaštvo te ga oblikom prilagođenim suvremenim medijima predočiti najmlađima ali i starijima, istaknuo je Ljubić.

Nikada nemojte prestati divaniti, molim Vas, riječi su prof. Katarine Čeliković koje je izrekla zahvaljujući na kraju svima onima koji su na bilo koji način tijekom pet godina nesebično podupirali rad Hrvatske čitaonice, osobito onima koji su i u neizvjesnim trenucima i materijalnim poteškoćama znali govoriti *radite tako kao da će biti*. Rekavši kako je cilj nastanka Čitaonice bila želja za povezivanjem riječi i onih koji se njome bave na širem prostoru, ponajprije Vojvodine a onda

Najbolji recitatori na hrvatskom jeziku

Sudarević (stihovi Zvonka Sarića), Ivana Rudić (pjesma Vesne Huska), a stihove Josipe Dević u uglazbljenom obliku izveo je VIS "Proroci". Njegovanje lijepoga govorenja poezije prezentirali su dosadašnji sudionici Pokrajinske smotre recitatora na hrvatskom jeziku: Marko Stantić iz Tavankuta, recitatori Hrvatske čitaonice Karla Rudić i Ivan Kovač te Slaven Španović iz Srijemske Mitrovice. U kontekstu izgovorene riječi spomenuta su imena dosad najuspješnijih recitatora Hrvatske čitaonice: Marije Jaramazović, Filipa Čelikovića, Mirjane Horvacki i Nevene Mlinko. Riječ u slici prikazana je petnaestominutnim kolažom sastavljenim od isječaka iz filmova redatelja Rajka Ljubića o slikarici Ceciliji Miler, prof. Beli Gabriću, pjesniku Jakovu Kopiloviću i animiranoga filma *Čulandžino zrno ora* nastalog na temelju priповijetke Balinta Vujkova. Na kraju programa Lazar Cvijlin pročitao je pjesmu Tomislava Žigmanova u prigodi 5. obljetnice djelovanja Čitaonice pod nazivom *Knjigi i Bunjevcima samiren himan Pavlov o ljubavi*. Voditelji programa bili su Marija Šeremešić i Ladislav Suknović.

Suvremeno izvođenje narodne pjesme "groktalice"

i Srbije, nadodala je kako je to ujedno bio trenutak kada su oni u Subotici shvatili da nisu dovoljni sam sebi. Zamolila je na kraju za pomoć one koji su voljni pomagati Čitaonice, osobito darivajući knjige kako bi se što prije osnovale knjižnice u svim hrvatskim udrugama u Vojvodini. Zaključivši zahvalu, poželjela je da se ubuduće jednom godišnje slične književne manifestacije redovito priređuju sa sudionicima iz svih vojvođanskih mjesta u kojima žive Hrvati.

Proslavi 5. godišnjice rada Hrvatske čitaonice nazočila je i konzulica Generalnoga konzulata Republike Hrvatske u Subotici Iva Aranjoš, dopredsjednik Općine Subotica Petar Kuntić, predsjednik Hrvatskog nacionalnoga vijeća Branko Horvat, predsjednica IO HNV-a Slavica Peić te brojni drugi predstavnici kulturnog, vjerskog i društvenog života grada.

Članice Društva Hrvata "BODROG" iz Bačkoga Monoštora

U Subotici predstavljen roman „Bezdan“ Željke Zelić

Ukazivanje na kršćanske vrednote

Predstavljanje romanesknoga prvijenca *Bezdan* autorice Željke Zelić okupilo je 16. travnja u Velikoj dvorani HKC *Bunjevačko kolo* veliki broj posjetitelja. O knjizi su govorili bivši glavni i odgovorni urednik *Zvonika*, preč. Andrija Anišić te književnici Zvonko Sarić i Milovan Miković. U ime nakladnika nazočnima se obratio direktor NIU *Hrvatska riječ* Zvonimir Perušić.

Govoreći o kršćanskim vrednotama u romanu *Bezdan*, preč. Anišić naveo je kako autorica na njih ukazuje baveći se problemima komunikacije među mladićima i djevojkama, problematikom života u braku i obitelji te gorućim pitanjem suicida. U romanu nema završetka, već citat iz psalma 30, čime se jasno ukazuje *kako Bog ima odgovore na sva naša pitanja, odnosno da je konačno rješenje moguće*, zaključio je predavač. Zvonko Sarić naglasio je kako se u romanu reflektira kontekst

aktualnog potrošačkog društva i prenatrpanost svijeta svim i svačim, te promišlja o vrlo složenim pitanjima i temama za mladoga pisca kao što je čin samoubojstva, značenje pojma slobode, pitanje odgovornosti ili mapiranje relacija između medicine, znanosti i vjere. Pri tom je naznačio kako se pred *autoricom u budućem književnom radu ukazuje mogućnost i književni izazov predočavanja kontrapunkta te veliko polje književne avanture*. Urednik nakladničke djelatnosti NIU *Hrvatska riječ* Milovan Miković ukazao je na činjenicu kako je romanom *Bezdan* ostvaren kontinuitet ženskoga pisma u književnosti ovdašnjih Hrvata, podsjetivši u tom kontekstu na djela autorica kao što su Mara Đorđević-Malagurski, Mara Švel-Gamiršek, Jasna Melvinger te posebice Marica Vujković. Miković je također napomenuo kako sudbine junaka u romanu *Bezdan* podsjećaju čitatelja *da je veoma teško, a za mnoge i nemoguće, živjeti u pravdi, istini i ljubavi*.

U okviru večeri nastupio je komorni zbor *Collegium Musicum Catholicum* pod ravnanjem Miroslava Stantića, a predstavljanju knjige nazočili su i generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici **mr. Davor Vidiš** i predsjednik HNV-a **Branko Horvat**. /D.B.P./

Novi predsjednik HKPD "Matija Gubec"

Ladislav Suknović, diplomirani pravnik iz Donjeg Tavankuta, izabran je 30. travnja na redovitoj sjednici Predsjedništva HKPD "Matija Gubec" iz Tavankuta za predsjednika ovoga Društva. Za zamjenicu predsjednika izabrana je Ljubica Vuković-Dulić, profesorica povijesti i povijesti umjetnosti a za tajnika Antun Lučić, nastavnik razredne nastave.

Članovi Predsjedništva izabrani na redovitoj izbornoj Skupštini 25. travnja su: Sanda Benčik, Marko Berberović, Ivica Dulić, Suzana Gagić, Zoran Galfi, Boris Godar, Branko Horvat, Dalibor Križan, Antun Lučić, Josip Petreš, Jozefina Skenderović, Marica Skenderović, Kata i Ladislav Suknović, Mira Tumbas i Ljubica Vuković-Dulić.

Za članove Nadzornog odbora imenovani su: Zlata Kopunović, Vesna Petreš i Marija Vojnić, a u Disciplinsko povjerenstvo: Ema Buljovčić, Mirko Godar i Gabriška Stipić. /Zv/

NATJEČAJ ZA „FRAMAFEST 2007.“

Organizacijski odbor „FRAMAFEST 2007.“ raspisuje natječaj za deseti po redu Međunarodni festival duhovne glazbe Franjevačke mladeži „FRAMAFEST 2007.“ koji će se u organizaciji središnjice FRAME Bosne Srebrene održati 13. listopada 2007. u Bosanskom kulturnom centru u Sarajevu. Natječaj je otvoren do 1. kolovoza 2007. godine.

Uvjeti natječaja za sudjelovanje na Festivalu su sljedeći:

Pjesme moraju biti nove, tj. ne smiju biti objavljivane na nosačima zvuka niti službeno izvođene, moraju imati duhovni sadržaj i vjerničku poruku a dužina pjesme ne smije prelaziti četiri minute. Izvođači moraju biti barem primljeni u mjesno bratstvo FRAME sukladno Statutima dok prijava mora imati pismeno odobrenje mjesnog i područnog asistenta FRAME.

Na natječaj je potrebno poslati: notni zapis pjesme u dvije kopije, tekst pjesme u tri kopije, konačnu verziju pjesme (studijsku snimku: kompletne pjesme; glazbe s pratećim vokalima i samo glazbe), kraću biografiju izvođača s kontakt adresom i brojem telefona te uredno potpisanog autora teksta i glazbe.

Organizatori napominju kako radovi neće biti vraćeni a autori se time odriču svojih prava u prilog Festivala. Izvođačima čije pjesme prođu na natječaju bit će omogućena izvedba uživo, ukoliko to žele. Prijave koje ne budu ispunjavale gore navedene uvjete kao i skladbe upitne originalnosti neće biti razmatrane od strane Organizacijskog odbora.

Radove je potrebno slati na adresu središnjice Franjevačke mladeži Bosne Srebrene i Organizacijskog odbora „FRAMAFEST 2007.“: Fra A. Kneževića 6, p.p. 5, BiH – 70101 JAJCE; Tel.: +387/30-658-121, fax: +387/30-658-149 ili na E-mail: frama.bosne.srebrene@tel.net.ba

Dan ministranata u Srijemskoj Mitrovici

U župi Sv. Dimitrija u Srijemskoj Mitrovici, na nedjelju Dobroga Pastira 29. travnja proslavljen je Dan ministranata. Misno slavlje na kojemu je bilo i četrdesetak ministranata predslavio je preč. Eduard Španović, župnik u Srijemskoj Mitrovici zajedno s vlč. Ivicom Zrnom, župnim vikarom.

Obraćajući se okupljenim vjernicima, župnik Eduard u propovijedi se sjetio i svih vjernih pastira koji su ovu župu vodili u teškim danima prošlosti, ali i svih sadašnjih pastira, te je potaknuo na molitvu za buduća zvanja koja su nam jako potrebna. Posebno se obraćajući ministrantima istaknuo je kako su upravo oni najveći ures oltara, kao prvi suradnici svećenika. *Ministranti su jedan od prepoznatljivih znakova i ponos Mitrovice. Uistinu, malo je župa koje se mogu pohvaliti tolikim brojem ministranata, a posebno tolikim brojem mladića, koji su kroz srednju školu, pa i nakon nje, pronašli svoje mjesto u župi kao ministranti. Upravo iz njihovih redova niču svećenička i redovnička zvanja, naznačio je župnik Španović.*

Pjevanje na misnom slavlju predvodio je župni zbor. Nakon sv. mise, slavlje je nastavljeno i na svečanom ručku na kojemu su bili svi ministranti. Najstarijim ministrantima uručena je zahvala za dosadašnji trud i doprinos koji su uložili u život svoje župne zajednice, a mlađi ministranti potaknuti su na revnost i ozbiljnost u ministrantskoj službi. Dan je završen športskim druženjem u župnom dvorištu.

Ivan Cingeli, Ivica Zrno

Dan starih i bolesnih u Srijemskoj Mitrovici

Župni Caritas „Blažena Majka Terezija“ u Srijemskoj Mitrovici u suradnji s HKC „Srijem“ organizirao je u nedjelju 15. travnja Dan starih i bolesnih, koji se po dugogodišnjoj mitrovačkoj tradiciji obilježava na Mladi Uskrs. Svečano euharistijsko slavlje u konkatedrali bazilici Sv. Dimitrija predvodio je župnik i dekan Srijemsko-mitrovačkog dekanata, preč. Eduard Španović uz koncelebraciju župnoga vikara vlč. Ivice Zrna.

Svetoj misi nazočili su brojni stari i bolesni župljani ove župe koji su zbog narušenog zdravstvenoga stanja uskraćeni za redovita nedjeljna misna slavlja. Obraćajući se okupljenim vjernicima, župnik Španović u propovijedi je izrazio radost i zadovoljstvo što može susresti

stare i bolesne župljane i na taj način im čestitati što svoj križ patnje i bolesti strpljivo podnose zagledani u Isusa patnika koji uvijek i svima pokazuje put k slavi uskrsnuća. Posebnu radost okupljenim vjernicima pružio je dječji zbor župe Sv. Dimitrija pod ravnanjem s.

Cecilije Tomkić. Na kraju svete mise održan je i uskrsni recital kao znak pažnje i čestitke svim starim i bolesnim župljanima koji Uskrs nisu proslavili u zajedništvu s drugim župljanima. Nakon mise u župnoj dvorani upriličen je domjenak za sve župljane koji su tom prilikom imali mogućnost pogledati uskrsnu izložbu ručnih radova i rukotvorina koju su prezentirali predstavnici općinske organizacije Crvenoga križa, Ženskoga centra, HKC „Srijem“, ateljea „Sv. Anastazija“ i Caritasa Srijemska Mitrovica.

Istoga dana, Caritas Srijemske Mitrovice već treću godinu za redom priredio je u prostorijama župne dvorane prigodnu zabavu za više od dvjesto sugrađana različitih uzrasta, prijatelja iz partnerskih udruženja i organizacija. Program su obogatili tamburaši i prigodni program uz tombolu za koju su nagrade u obliku ručnih radova priredili volonteri i djelatnici Caritasove radionice i članovi ateljea „Sv. Anastazija“.

Ivan Cingeli, Ivica Zrno

Uskrs u Srijemskoj Mitrovici

Blagdan Uskrsa u Srijemskoj Mitrovici proslavljen je svečanom svetom misom koju je u crkvi sv. Dimitrija predvodio pomoćni biskup Đakovačko-srijemski i generalni vikar za Srijem, mons. Đuro Gašparović u koncelebraciji s mitrovačkim župnikom preč. Eduardom Španovićem.

Biskup Gašparović u propovijedi je naglasio kako je kršćanstvo rođeno na istini uskrsnuća, te da je to jedina istina koja nas trajno preporuča. Nju ispovijedamo riječima *Isus je uskrsnuo, živ je među nama i s nama*, zaključio je biskup. Euharistijskom slavlju u ime civilnih vlasti nazočili su predsjednik Općine Srijemska Mitrovica, **Zoran Mišćević** te potpredsjednik Općine, **Nenad Lemaić**. Suradnja župe i predstavnika grada dokazana je kroz uskrsnji dar vjernicima, a riječ je o povratu zgrade Hrvatskog doma vlasništvu Crkve, koji joj je nasilno oduzet dolaskom komunističkih vlasti 1944. godine. Pjevanje na misnom slavlju predvodio je konkatedralni župni zbor sv. Dimitrija iz Srijemske Mitrovice. Druženje nakon mise nastavljeno je u župnom dvorištu i dvorani, što je ujedno bila prigoda za međusobne čestitke vjernika jednih drugima kako bi podijelili uskrsnu radost, te povijesni događaj za narod na tim prostorima.

Ivan Cingeli, Ivica Zrno

Travanj u Irigu

Vjernici iriške župe kao i vjernici filijala Šatrinci i Dobrodol, brojnim su se događanjima pripravili za ovogodišnji blagdan Uskrsa. Korizmeno i uskrsno vrijeme osim radosnog ozračja obilježio je i tužni ispraćaj na vječni počinak pojedinih vjernika spomenutih župa.

Nedjelja Cvjetnice, odnosno Muke Gospodnje, proslavljena je u iriškoj župi te u Šatrincima i Dobrodolu. Na Veliki četvrtak prije podne svi svećenici Srijema sa svećenicima iz đakovačkog dijela biskupije te grkokatoličkim svećenicima, srijemskim bogoslovima, časnim sestrama i vjernicima okupili su se u Srijemskoj Mitrovici na susretu s pomoćnim biskupom Đakovačko-srijemskim, mons. **Đurom Gašparovićem**, na misi posvete ulja. Istoga dana, u Irigu je slavljena misa Večere Gospodnje uz obred pranja nogu. Na Veliki Petak u filijali Dobrodol bio je križni put s djecom i roditeljima a u poslijepodnevnom satima bili su obredi Velikoga petka. Tijekom obreda u Irigu, župnik je istaknuo kako ljudi već duže vrijeme zaboravljaju Getsemani, Golgotu, križ, čavle te teško uzimaju njegovo oružje: ljubav. Na Veliku subotu u Šatrincima je bila procesija sa svijećama, u Irigu je u ranim poslijepodnevnom satima obavljen obred blagoslova jela, a navečer Vazmeno bdjenje. Na sam blagdan Uskrsa svete mise slavljene su u Irigu i Vrdniku.

S prekidom zbog uskrsnih blagdana, od 2. do 13. travnja u Irigu je održana "XXXV. smotra amaterskih kazališta Srijema" koju je otvorio predsjednik općine, **dr. Radovan Ercegovac** a nastupala su društva iz Iriga, Srijemske Mitrovice, Indije, Stare Pazove, Šida, Vrdnika, Beočina i Novih Banovaca. Smotru je zatvorio doajen iriškog kazališta, **Mika Ćosić**, a u čast proglašeni pobjednika i publike izvedena je predstava "Virus" gradskog kazališta iz Rume. Uz Papin dan i rođendan, župnik **Blaž Zmaić** sudjelovao je na svečanoj misi u Beogradu, na prijemu u Nadbiskupskom dvoru Beogradske nadbiskupije te na sastanku članova MBK Ćirilila i Metoda kao pripravnim sastanku za III. ekumenski susret u Sibiu (Rumunjska).

Tijekom mjeseca travnja vjernici Iriga i Vrdnika oprostili su se od: **Eve Barto** (74) i **Josipa Narada** (78), a svete mise služene su za pokojnoga **Đuru Petea**, **Jasminu Geci**, obitelji **Babnik** i **Trefalt** iz Vrdnika, **Ilonu Vizmeg** iz Iriga i **Marka Đevaljekaja** iz Šatrinaca. /f.f./

Stvarnost Duhova

Koliko smo samo puta dosada zavapili Bogu i njegovu Sinu Isusu Kristu za pomoć u teškim životnim trenucima, osobito onda kada je trebalo donijeti važnu životnu odluku? Uvjerena sam da mnogi od nas rijetko kad u tim trenucima postaju svjesni važnosti, ali i nazočnosti Duha Svetoga, koji u nama prebiva. A upravo sedam darova Duha Svetoga: mudrost, razum, savjet, jakost, znanje, pobožnost i strah Božji, mogu u nama probuditi i pokrenuti umrtvljene snage u bezizlaznim situacijama i dati odgovore na pitanja na koja ljudski razum nema odgovora.

Starozavjetni prorok Joel najavljuje vrijeme kada će Bog izliti svojega Duha (Jl 3,1-3), a kasnije u *Djelima apostolskim* (Dj 2,1-13) čitamo i izvješće o tom događaju, koji nam kroz simboliku dolaska *odozgor* daje jasnu sliku o našoj povezanosti s Bogom, bez obzira na materijalni ili društveni položaj. U tom kontekstu shvaćeno, postavlja se pitanje kakvo je značenje Duhova u suvremenom svijetu? Govoreći o tomu, *fra Božo Lujić* ističe kako *logika Duhova nije logika ovoga svijeta, ali jest logika dubljega shvaćanja života. Svijet koji ne živi od snage Isusova Duha smatra kako je praštanje ludost, kako je podnositi nepravdu i ne nanositi je drugima zapravo put koji vodi samoponižavanju, kako je uzvraćanje ljubavlju na mržnju znak velike slabosti. Stvarnost Duhova dolazi kao sloboda ljubavi kojoj se čovjek može otvoriti ako želi biti Isusov učenik, a ta sloboda nije, međutim, sloboda od drugih nego za druge, zaključuje fra Lujić.*

Blagdan Duhova poziva nas na propovijedanje i djelovanje a ne zadovoljavanje povlačenjem i strahom. Stoga o tom blagdanu kojega ćemo ove godine proslaviti 27. svibnja, molimo da u nama ožive darovi Duha Svetoga koje u sebi nosimo, kako bismo ga mogli doživjeti i kao poziv na vlastitu duhovnu obnovu, a ne tek kao puko podsjećanje na događaj koji se nekad davno zbio. U tomu nam može poslužiti i molitva pape *Ivana Pavla II.* za Godinu Duha Svetoga (1997./98.) u kojoj kliče: *Duše života, po kome je Riječ tijelom postala u krilu Djevičinu, nauči nas u šutnji oslušivati, učini nas poučljivima poticajima tvoje ljubavi, uvijek spremnima razabirati znakove vremena što ih postavljaš na putove povijesti.*

Ipak, čini se kako bi kritičko promišljanje o otvorenosti Duhu Božjemu, čovjeka izgubljenog u suvremenom svijetu, bilo odveć potrebno. Odgovor na to promišljanje svakoga vjernika koji teži k višemu u vjerničkom i duhovnom životu, jest stvarnost koja se zrcali u riječima: *Po njihovim ćete ih plodovima prepoznati* (Mt 7,16). U tom smislu svaki bi se vjernik trebao zapitati kakav Duh u njemu prebiva i po kakvim bi ga plodovima drugi mogli prepoznati. *Dr. Ivan Golub* u knjizi *Duh Sveti – Nepoznati Bog?* piše kako je najtiši glas Božji glas, jer *Duh se javlja vrlo tiho, on nije nasilan, tih je i zato treba taj tihi glas prepoznati.* Stvarnost toga tihoga glasa trebala bi nas ponukati i na svakodnevni rast u otvorenosti i spremnosti na suradnju s Duhom Božjim i njegovim darovima.

Željka Zelić

Papa u Brazilu

**BUDITE SIGURNI DA VAS
SVE NOSIM U SVOM SRCU**

Priredio: Andrija Anišić

Papa Benedikt XVI. boravio je u pastoralnom pohodu Brazilu od 9. do 14. svibnja 2007. godine. Prikazujemo taj pohod u najkraćim crtama.

«Ovo putovanje ima vjersko obilježje, ali je u isto vrijeme usmjereno i na pomno promatranje društvenog stanja u zemljama Južne Amerike», objasnio je papa Benedikt XVI. novinarima u tijeku leta od Rima do Brazila cilj svoga pastirskog pohoda južnoameričkom kontinentu. Glavni razlog je opća skupština Vijeća biskupskih konferencija Južne Amerike i Kariba i prema tome će i sadržaj ovog posjeta imati čisto vjerski sadržaj, dodao je Papa, pojašnjajući kako se crkveno poslanje sastoji i u potražnji za rješavanjem teških društvenih problema na tom području. Crkva ne želi voditi politiku, jer poštuje laičnost društva.

Crkva u Brazilu u brojkama

Brazil ima više od 184. milijuna stanovnika od kojih 85% čine katolici, objavila je Vatikanska informativna agencija VIS. Prema Središnjem statističkom uredu, u Brazilu je 269 katoličkih biskupija, 9.504 župa i 36.729 "ostalih dušobrižničkih centara". Biskupa je, uključujući i umirovljene, 427, a za vjernike se skrbi 18.087 biskupijskih i svećenika-redovnika. Redovničke braće je 2.676, redovnica je 33.765, članova svjetovnih instituta je 2.015, 72.704 misionara-laika i 492.370 vjeroučitelja. Za svećenike se priprema 9.450 bogoslova. Crkvene odgojne i obrazovne ustanove – od dječjih vrtića do sveučilišta – pohađa 2,5 milijuna djece i mladih. Osim toga, u Brazilu je 366 katoličkih bolnica, 1.013 klinika, 764 staračka doma, 1.942 katolička sirotišta i 2.159 crkvenih obiteljskih savjetovališta.

Papa se u Brazilu susreo s mladima

Nemojte da vam mladost prođe uzalud. Posvetite je visokim idealima vjere i ljudske solidarnosti. Budite mladež Crkve i moći ćete biti protagonisti novoga društva, no budućnost uvelike ovisi o tome kako živite danas, poručio je papa Benedikt XVI. mladima Brazila i Latinske Amerike s kojima se susreo na gradskom

stadionu "Paulo Machado de Carvalho" u Sao Paulu drugoga dana svoga pastoralnog pohoda Brazilu u četvrtak 10. svibnja. Na susretu je bilo oko 200 tisuća mladih iz 200 brazilskih biskupija. "Vi niste samo budućnost Crkve i čovječanstva, jer to gotovo da podrazumijeva svojevrni bijeg od sadašnjosti. Naprotiv, vi ste mlada sadašnjost Crkve i čovječanstva. Vi ste njezino mlado lice", istaknuo je Papa u govoru mladeži.

Kanonizacija franjevca Galvaoo

Svetost nije samo moguća, nego je i potrebna svakome u vlastitu životu, da bi svijetu otkrio pravo lice Krista, našega prijatelja, istaknuo je papa Benedikt XVI. na svečanome euharistijskom slavlju 11. svibnja u Sao Paulu, u tijeku kojega je proglasio svetim fra Antonia de Sant'Anna Galvaoo, prvoga sveca rođenoga u Brazilu. Franjevac Galvao živio je na prijelazu iz XVIII. u XIX. stoljeće. Bio je čovjek mira i ljubavi, i jako voljen zbog svojega zalaganja u korist siromašnih i marginaliziranih. Veći dio dana provodio je u ispovjedaonici, a u središtu njegova duhovnoga života bila je Euharistija. Preminuo je 23. prosinca 1822., a pokopan je u Samostanu svjetla, u samostanu sestara Bezgrešnoga začeca, koji je on dao izgraditi.

U marijanskom svetištu Aparecidi Papa predmolio Kronicu

U Aparecidi, najvećem marijanskom svetištu Južne Amerike, gdje se okupilo pedesetak tisuća vjernika, papa Benedikt XVI. je navečer 12. svibnja predmolio svetu kronicu sa svećenicima, redovnicima i sjemeništarcima. Istaknuo je kako

Južna Amerika žeda za Bogom i preporučio vjernicima neka svojom bezuvjetnom ljubavlju prema Bogu i bližnjemu potaknu u mladima želju da slijede Gospodina. "U Crkvi nalazimo sve ono što je dobro i razloge naše sigurnosti i utjehe." Popodne je posjetio poljoprivredno imanje "Oazu nade" u Guarantigueti, gdje žive i radi oko 8000 ovisnika o drogi, alkoholičari, napuštene majke s djecom, oboljeli od side i mnogi drugi bijednici kojima u društvu nema mjesta. Farmu je 1979. osnovao njemački franjevac Hans Stapel. Klarise, bivši ovisnici, franjevci i fokolarini zajedno rade, nastojeći im otvoriti perspektivu života.

Papa otvorio V. Skupštinu latinskoameričkih i karipskih biskupa

Posljednji dan, 13. svibnja, obilježila su dva događaja od velikoga crkvenoga značenja za brazilске vjernike, ali i za čitavu Crkvu u Latinskoj Americi. Papa je popodne ispred marijanskoga svetišta u Aparecidi slavio misu, a popodne je predsjedao otvaranjem V. skupštine latinskoameričkih i karipskih biskupa.

Tom prigodom Sveti Otac ukazao je na pastoralne smjernice za sljedeće godine. Budite sigurni da vas sve nosim u svome srcu: "U mom će sjećanju zauvijek ostati urezana očitovanja zanosa i duboke pobožnosti ovoga naroda" - kazao je Papa. Vjera se danas treba suočiti s nizom izazova, budući da su u igri "skladan razvoj društva i katoličkoga identiteta latinskoameričkih naroda". Stoga katolici trebaju postati svjesniji svoje odgovornosti kao misionara i Kristovih učenika.

Biti učenici i misionari pretpostavlja duboku ukorijenjenost u Kristu. Prioritet vjere u Krista ne znači zanemariti "velike gospodarske, društvene i političke probleme Latinske Amerike, od stvarnosti bježati prema duhovnome svijetu. U konačnici što je stvarnost? Jesu li to samo materijalna dobra? To

je "velika zabluda temeljnih težnji posljednjega stoljeća, razarajuća zabluda, kako očituju rezultati marksističkih i kapitalističkih sustava. Samo onaj tko poznaje Boga može odgovoriti na prikladan i zaista ljudski način. Ako ne poznamo Boga u Kristu, nema puta, a budući da nema puta, onda nema ni života ni istine, poručio je Benedikt XVI.

Prema IKA i HKR-u/

16. svibnja

Blaženi Ivan Ziatyk

(* 26. prosinca 1899. + 17. svibnja 1952.)

- seljačko dijete – darovit i pobožan dječak ● izvrstan bogoslov ● sjemenišni poglavar ●
- profesor ● kateheta ● poglavar samostana ● sa subračom u zatvoru bez grijanja ●
- generalni vikar u tamnici ● optužen s prozelitizma ●

Škola

Ivan Ziatyk je rođen 26. prosinca 1899. u mjestu Dorg Odrekhova dvadesetak kilometara jugozapadno od grada Sanok u današnjoj Poljskoj. Bio je sin siromašnih seljaka. Kad je Ivanu bilo 14 godina, umro mu je otac. O njemu se tada starala njegova majka i stariji brat Mihailo. Ivan je bio tih i poslušan sin, a u školi vrlo darovito dijete. Bio je pobožan dječak. U Sanoku je 1919. izvrsnim uspjehom završio gimnaziju. Bio je mladić lijepo odgojen. Odmah je stupio u ukrajinsko katoličko bogoslovno sjemenište gdje je 30. lipnja 1923. godine s izvrsnim uspjehom završio studij, te zaređen za svećenika.

Profesor, duhovnik i kateheta

Od 1925. do 1935. bio je P. Ziatyk prefekt ukrajinskoga katoličkog sjemeništa u Przemyslu. Tu se nije posvetio samo duhovnom vodstvu bogoslova, već je bio i profesor katehetike i dogmatike. Bio je duhovnik i kateheta na ukrajinskoj ženskoj gimnaziji u Przemyslu. Ivan Ziatyk je uživao ugled dragog i vedrog čovjeka. Bio je duboko duhovan.

Redovnik redemptorist

U sebi je dugo nosio želju za redovničkim životom, ali nije dobio suglasnost poglavara. Želja mu se ispunila 15. srpnja 1935. godine kada je stupio u Kongregaciju redemptorista. Poslije novicijata u mjestu Holosko kod Lavova, bio je 1936. godine u samostanu Gospe od brze pomoći u Stanislavivu (Ivano-Frankivsk). U jesen 1937. godine P. Ziatyk je premješten u Lavov u samostan u ulici Ivana Franka 1956.-58. Tamo je obavljao dužnost ekonoma i vikara kućnog poglavara P. De Vochta. U bogosloviji redemptorista predavao je biblijsku i domatsku teologiju. Od 1941. do 1944. obavljao je dužnost superiora u samostanu Usnuća presvete Bogorodice u Ternopilu, a od 1944. do 1946. bio je poglavar samostana Gospe od brze pomoći u mjestu Zboiska kraj Lavova, gdje

se nalazila gimnazija, tj. "juvenat" redemptorista.

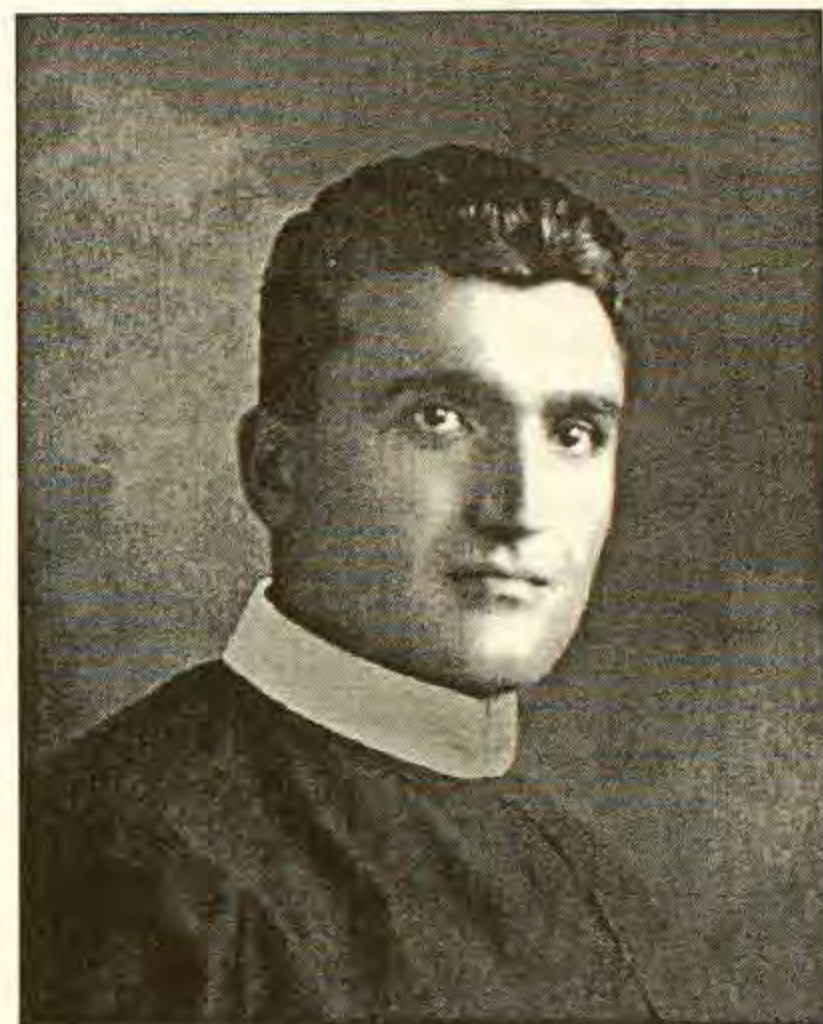
Progon grkokatolika

Po završetku Drugoga svjetskog rata, grkokatolici, pa tako i grkokatolička provincija redemptorista u Ukrajini, proživljavali su strašan progon. U proljeće 1946. godine sovjetska tajna policija je uhitila sve grkokatoličke biskupe, pohvatila je sve redemptoriste iz Ternopila, Stanislaviva, Lavova i Zboiska, te ih zatvorila u samostan u Holosko gdje su redovnici bili u jednom krilu samostana gdje se nije grijalo. Među zatvorenima je bio i P. Ziatyk. Dvije godine su tamo ostali redemptoristi pod paskom tajne policije; 3-4 puta tjedno su prozivali zatvorenike. Obećavajući im svakovrsne nagrade, saslušavali su ih i nagovarali, da se odreknu vjere i redovničkoga staleža. Svi su redemptoristi 17. listopada 1948. godine kamionima prevezeni u samostan studita u Univu.

Na čelu provincije

Provincijal P. Joseph De Vocht je protjeran u Belgiju. Prije toga on je sve ovlasti provincijala i generalnog vikara grkokatoličke Crkve prenio na P. Ivana Ziatyka. Od tada se policija bacila na P. Ziatyka, a 20. siječnja 1950. objavljeno je njegovo uhićenje. O. Ziatyk je optužen da je od 1936. član Kongregacije redemptorista; da je širio ideje rimskoga pape o raširenju katoličke vjere među narodima čitavoga svijeta trudeći se sve ljude privući u katoličku vjeru. Sudski postupak je trajao dvije godine. P. Ziatyk je svo vrijeme ispitivanja proveo u tamnici u Lavovu i Zolochivu. Samo u vremenu od 4. srpnja 1950. do 16. kolovoza 1951. godine bio je 38 puta saslušan. Do kraja procesa O. Ziatyk je preživio 72 saslušanja. Za vrijeme svakog saslušanja podnosio je najokrutnije muke, vjeru je ipak sačuvao, nije se predao ateističkom režimu, premda su ga na to nagovarali njegovi najbliži rođaci.

O. Ziatyk je ostao vjeran svjedok i u najtežim mukama. On je 21. studenog

1951. u Kievu osuđen na 10 godina ro-bije zbog "suradnje s protusovjetskom, nacionalističkom organizacijom i antisovjetskom propagandom". Kaznu je morao izdržati u zatvoreničkom logoru Ozernyi kod Bratska u okolini Irkutska. Tamo je podnosio strašna mučenja. Svjedoci kažu da je na Veliki petak 1952. pretučen štapovima, a onda su ga prokislog i onesviještenog ostavili ležati vani na sibirskoj hladnoći. Od batinanja i smrzavanja o. Ziatyk je dospio u zatvorsku bolnicu, gdje je 17. svibnja 1952. umro. P. Ziatyk je pokopan u okrugu Taishet u okolini Irkutska. Tako je i on pribrojan divnom vijencu mučenika.

Novi blaženik

Postoje brojna svjedočanstva o krepom životu P. Ivana, a posebno o njegovoj postojanosti, odvažnosti i vjernosti prema Kristovoj Crkvi. Tako je eparhijski postupak za njegovo proglašenje blaženim zaključen 2. ožujka 2001. godine, te je predan Apostolskoj stolici na dalji postupak. Teološka komisija je 6. travnja 2001. godine potvrdila činjenicu mučeništva, 23. travnja je Kardinalski zbor priznao činjenicu mučeništva, a 24. travnja 2001. potpisao je sveti otac Ivan Pavao II. dekret kojim je P. Ivan Ziatyk proglašen blaženim mučenikom za kršćansku vjeru.

GOVORI VAM SLUGA BOŽJI O. GERARD TOMO STANTIĆ

Jakost, dječja slabost

Uređuje i piše: o. Ante Stantić, OCD

“Dječja vjera”, čiji smo smisao i značenje već iznijeli, u povezanosti je s drugom lakonskom tvrdnjom oca Gerarda: “Sva moja jakost dječja slabost (a to je): primiti što ćeš mi pružiti”¹. Priznavanje, svijest, nastojanje oko “dječje slabosti”, uvjet je da se u duši, po milosti Isusa Krista i zagovorom Presvete Djevice, “popravi što je Eva pokvarila”². Dakle, da se oslobodimo “primjesa istočnoga grijeha” i postignemo stupanj “dječje vjere”!

1. “Dječju slabost” naš kandidat za oltar s bačkih ravnicu poistovjećuje s *Malim putem* sv. Terezije od Djeteta Isusa, a slikom “igre” želi dočarati kako u duhovnom životu treba slijediti “slabost djeteta” kako bismo “popravili” ono što je Eva pokvarila. Život je Male Terezije “dječja igra u usporedbi s drugim svecima”. Gerard u slikama tumači smisao igre i cilj igre: “Nazaretski Isus veliko cvijeće, Mala Terezija malo cvijeće: jedno i drugo miriše po svem svijetu. Ovako ćemo cvijeće postati ako ćemo Vas (Isusa i Mariju) slijediti. “Uvjet je: Ako ćemo željeti da nam sve bude gorko osim Vaše (Isusa i Marije) ljubavi... Moje igranje, Isuse i Marijo, Vama dopadanje... Danas već svetost nije strogost nego jednostavnost, poniznost, život malih žrtava, igra...”³.

2. Kako bi kršćanin uspio biti “slab” kao dijete mora se ponašati kao dijete, a “malo dijete ne zna biti oholo, ali ne zna ni čekati: većma se stane derati u nevolji. Takav ću bit, (odlučuje sluga Božji)”⁴. Kako bi plakanje, “deranje” postiglo ovaj cilj, napominje o. Gerard: “živom vjerom želim plakati do god mi vrata ne otvoriš”, i podvlači u čemu je smisao plakanja, dodajući veliku ništicu “0” i malu ništicu “o”, kojima se vjerovatno poziva na napis: “ništa”, “ništa”, “ništa”, što sveti Ivan od Križa više puta zapisuje na grafikonu svoje knjige *Uspon na goru Karmel*, na “strmom” putu koji vodi na vrh gore Karmel, za razliku od druga dva sporedna puta, po kojima se ne stiže na vrh, k sjedinjenju duše s Bogom. Veliko “ništa” u logici označava Isusa Krista, koji se ponizio u Utjelovlje-

nju a malo “ništa” “dječje plakanje”, to jest “dječju slabost”, poniznost, odnosno biti kao Isus Krist, koji se po Utjelovljenju ponizio i postao dijete.

3. “Dječje plakanje”, jer je put jačanja duhovnog života, u logičnom slijedu, s prethodnim prikazima, o “dječjoj vjeri”, “dječjem stanju” i “dječjoj slabosti”, znači: kako bi “dječja slabost” jenjavala, a duhovni život jačao, trebaju rasti bogoslove kreposti, treba se dogoditi: “Bacanje drva u vatru: kad sebe bacamo na vatru ljubavi. Kada treba biti pripravan na svaku žrtvu... Isusov križ gori a svatko neka žrtvu ljubavi voli.” Uz veliku ništicu “0” i malu ništicu “o” dodaje tekst: “Neću zanemariti Tebe i sebe, (neću) zanemariti milost. Ako zaručnica ranjenoga nije ranjena, nije dostojna biti poljubljena. Tko Te voli do rana se bori”⁵. Jamačno, kada je takav “plač slabog djeteta”, onda “Isusova poniznost je naša ljepota. Naša sigurnost također poniznost, da lijepi ostanemo. Sve ljepote da gledamo moramo da se zgradimo. Kad na našu ljepotu po Isusu razmatramo, ovu (ljepotu) sačuvamo. Kada se ponižavamo.” Na temelju poniznosti, kojom slijedimo Isusa, postajemo “Stvorenja odlikovana, tako da možemo reći da je krastav, ranjen, gol, prosjak, najbogatiji kralj postao... Ljepša je postala priroda zbog svoje krune, Isusovog Utjelovljenja, nego što je bila kada je Bog stvorio svijet; nije bila nakičena kao što je po Isusu postala nakičena... Kad bi svi ljudi postali mirni jaganjci još ni onda nismo dovoljno kazali, kako su po Isusu odlikovani... Ali, sredstvo ljepote je poniznost; čuvanje (ljepote): opet poniznost.”⁶

U konačnici: “biti slab kao dijete” nije drugo nego poniznošću se osloboditi onoga “što je Eva pokvarila”, kao što sluga Božji spominje, a to je oholost, sebeljublje. Biti kao dijete je isto što i “sloboda”, od uvjetovanosti istočnoga grijeha, od oholosti.

Zato se treba uvjertiti: “Sva je pobožnost i svetost slabog kršćanina: poniznost. Neka što češće pomisli: ja sam mala mrvica, grli me Isusova ručica; bez Njega se neću pomaknuti, može sa

mnom što hoće činiti. On nas po nemilim neprijateljima pritišće, da kao iz spužve iscijedi svu gadnu sebičnost, oholost, da ozbiljna bude naša poniznost i zrelost za nebo”⁷.

Gerard vapi: “Isuse, izvadi me iz bare opasnosti svijeta i tijela!” Jer, ističe: “Istinito čovjekovo dostojanstvo je samoodricanje strasti”⁸. U mjeri po kojoj se duša uspije izvući “iz bare”, ističe Gerard, postiže se “poboljšanje i sebične ljubavi uništenje”. “Poboljšanje” pak ima pozitivnog učinka ne samo u vlastitom životu nego pozitivno utječe i na ljude, jer “poboljšanje je pošećerenje života i svijeta”⁹!

1. Bilješke hrvatski, 006637
2. Ondje, 0050038.
3. Razg. s Isusom i Majkom, 004088-0090.
4. Theologia past., 002684
5. Theologia past., 002878
6. Ondje, 002877
7. Ondje, 003008
8. Put k Isusu, 004833
9. Ondje, 002962

KARIZME U CRKVI

U današnjem teološkom riječniku karizma znači takvo djelovanje Božjega Duha na vjernika koje nije posredovano institucionalno preko sakramenata, ali koje se ne može iznuditi. Kroz posvećenje koje daje primatelju, ili mimo toga, služi izgradnji Tijela Kristova. Ona se pokazuje ili u pojedinačnom fenomenu ili u cjelini kroz čudesnu puninu, pobjedničku živost i uvijek novo pojavljivanje. To djelovnije je iznad čovjekove snage i stoga svjedoči za božansko podrijetlo kršćanstva i Crkve protiv “svijeta” i u njemu vladajućih “moći i vlasti” čiji se napad na Crkvu može odbiti samo karizmatском snagom njezina Duha, smatra J. Gewiess.

Y. Kongar smatra da su karizme darovi naravi i darovi milosti, te su zato svi vjernici karizmatici. Duh Sveti koristi jedne i druge na izgradnju Crkve. Svi su naime pozvani sve svoje darove vršiti u korist svih. Sudionici pokreta odgovaraju da je točno da su svi vjernici pozvani biti karizmatici, ali se svi ne odazivaju, te je zato moguće da postoje karizmatске grupe, a da pri tome ne budu drugi diskriminirani.

Duh je dar, ali i djelitelj darova. On je uvijek isti, ali su različiti njegovi darovi. Svaki dar, međutim, očituje Duha Svetoga. /Tomislav Ivančić, *Duh Sveti i karizmatски pokret*, Teovizija, Zagreb 2000., str. 30-31/

Piše: mr. Mirko Štefković

CRKVA - MAJKA I UČITELJICA

- zaključno razmišljanje na temu ove rubrike -

Po završetku jubilarne 2000. godine, u *Zvoniku* je pokrenuta ova rubrika. Potaknut riječima kardinala Tettamanzia, prigodom njegove posjete Subotici, inicijator ove rubrike, mons. Andrija Kopilović, ovako je zapisao: "Crkva je trajno učiteljica istine, koju se nikada ne smije izdati s jedne strane, a s druge strane Crkva je majka koja nikada ne želi, ni po koju cijenu, uvrijediti dostojanstvo ljudske osobe. Tako je citirajući encikliku bl. Ivana XXIII. (kardinal Tettamanzi) iznio trajno načelo ne samo dogmatike nego i moralnog bogoslovlja, da je Crkva po svojoj naravi *Majka i Učiteljica (Mater et Magistra)*". Dakle, od 76. broja, tj. od veljače 2001., pa sve do 150. u okviru ove rubrike predstavljeni su i tumačeni razni suvremeni Crkveni dokumenti. Na ovaj način smo preko *Zvonika* svim našim čitateljima, a preko njih i šire, htjeli posredovati zdravi nauk Crkvenog Učiteljstva, po kojem svi mi možemo osjetiti majčinsku skrb Crkve, koja nas vodi putem Istine, pa makar ponekad i vrlo strmim i trnovitim, u pravi Život.

Tijekom tih 75 brojeva, što je ujedno točno polovica *Zvonikovog* vijeka, upoznali smo i nova izdanja, ali i malo starije dokumente aktualnih tematika. Svakako ne želimo odustati od ažurnosti predstavljanja svih novih publikacija Svete Stolice, ali u drugim okvirima. Za kraj ćemo riječ dati dobrom papi, Ivanu XXIII., po čijoj je enciklici ova naša rubrika dobila ime.

1. Majka i Učiteljica naroda, katolička Crkva, ustanovljena je od Krista Isusa zato da svi koji, u tijeku vjekova, dođu u njezino krilo i zagrljaj, nađu spas i puninu izvrsnijeg života. Toj Crkvi, "stupi i podlozi istine" (1 Tim 3,15), njezin presveti Osnivač povjerio je dvostruku zadaću: da mu rađa djecu i da rođene uči i vodi majčinskom se providnošću brinući za život pojedinaca i naroda, život čiji je uzvišeno dostojanstvo imala uvijek u najvišoj cijeni i budno ga čuvala.

2. Kristov nauk, naime, kao da povezuje zemlju s nebom jer čovjeka obuhvaća čitava, tj. njegovu dušu i tije-

lo, razum i volju, te ga potiče da svoj duh uzdiže iz nestalnosti skupnoga ljudskog postojanja ka krajevima vječnoga života, gdje će jedanput uživati nezalazno božanstvo i mir.

3. Iako je dakle svetoj Crkvi prvi zadatak posvećivati duše i činiti ih dionicima nebeskih dobara, ipak se brine i za potrebe svagdašnjega ljudskoga života, ne samo s obzirom na hranu i uzdržavanje nego i s obzirom na blagostanje i napredak u raznovrsnim dobrima i u različitim vremenskim prilikama.

4. Kad to Crkva ostvaruje, izvršava naredbu svojeg osnivača Krista koji, kad na jednom mjestu veli: "Ja sam put, istina i život" (Iv 14,6) a na drugom: "Ja sam svjetlo svijeta" (Iv 8,12), smjera, dakako, u prvom redu na čovjekov vječni spas, a kad pri pogledu na ogladnjelo mnoštvo gotovo plačući dovikuje: "Žao mi je naroda" (Mk 8,2), pokazuje da su mu na srcu i zemaljske potrebe ljudi. I ne dokazuje to božanski Otkupitelj samo riječima već i djelima svoga života kad ne jednom čudnovato umnaža kruh da utaži glad mnoštvu.

5. Ovim kruhom, danim tijelima za hranu, htio je ujedno predoznačiti ono nebesko jelo za duše što će ga ljudima dati "u predvečerje svoje muke".

6. Nije dakle čudo što je katolička Crkva, prihvaćajući Kristovu pouku i vršeći njegovu zapovijed, već dvije tisuće godina, tamo od službe prvih đakona sve do naših dana, neprestano visoko dizala baklju ljubavi, i to ne samo propisima nego i obiljem primjera.

Dragi naši čitatelji, nadamo se da smo i mi ovom malom rubrikom pridonijeli dizanju baklje Istine, od koje Crkva ne odustaje, jer jedino ta Istina, kada ju spoznajemo i upoznajemo, stvarno oslobađa (usp. Iv 8,32). Ako je ova rubrika barem nekoga potaknula da "smogne snage govoriti s Bogom, na Njega misliti, nadati se i ljubiti" (Karl Rahner), te Crkvu doživjeti svojom Majkom i Učiteljicom, onda je ona bila vrijedna truda i ispunila je svoje poslanje.

Hrvatske katoličke
internet stranice (62.)

Svetište Majke Božje Bistričke

Hrvatski narod s posebnim žarom štuje lik Majke Božje, koju odavna s ljubavlju naziva Kraljicom Hrvata. Od nekoliko desetaka marijanskih svetišta u Hrvatskoj, najveće je ono u Mariji Bistrici, tridesetak kilometara sjeveroistočno od Zagreba. Internet-ska adresa Svetišta Majke Božje u Mariji Bistrici jest:

<http://www.svetiste-mbb.hr>

Na početnoj stranici, koja je podešena na engleski kao osnovni jezik, posjetitelji po odabiru jezika (engleski, hrvatski, njemački) imaju na raspolaganju veći broj izbornika. Veći dio njih su statični, tj. njihov se sadržaj ne mijenja, poput na početnoj stranici tekstova o Zavjetnom kipu Majke Božje Bistričke i Molitve upućene njoj. Tu su i posebni izbornici o povijesti Svetišta, na kojemu se nalaze i sadržaji vezani za posjet pape Ivana Pavla II. Mariji Bistrici 3. X. 1998. povodom proglašenja blaženim zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca (papin pozdravni govor, propovijed, beatifikacija kardinala Stepinca te govor o značenju Stepinca), zatim o Sestrama Milosrdnicama i Karmelićankama koje djeluju u Mariji Bistrici, foto-galerija slika Svetišta, načini stupanja u kontakt s tamošnjom župom, tu je i izvedba pjesme Rajska djevo... Dinamički dio stranice su izbornik o župi s rasporedom sv. misa, najavama budućih događaja i sl., a tu je i tjedni župni listić (župne obavijesti).

Katolici s područja Subotičke biskupije sudjelovali su na brojnim velikim događajima koji su se odigrali upravo u Mariji Bistrici (euharistijski kongres 1984., koja je s oko 400.000 nazočnih bila do tada najveća hrvatska misa, proglašenje blaženim kardinala Stepinca 1998. itd.), a do danas tradicionalno hodočaste Majci Božjoj Bistričkoj.

sb

Piše: dr. Andrija Kopilović

13. 05. 2007.
ŠESTA VAZMENA NEDJELJA

*Dj 15,1-2.22-29; Ps 67,2-3.5-6.8; Otk 21, 10-14.22-23;
Iv 14,23-29*

**Neka te slave narodi, Bože,
svi narodi neka te slave!**

Razmišljamo o psalmu današnjeg bogoslužja, na temu slavljenja Boga. Osnovni smisao našega života na zemlji jest proslaviti Boga. Bog je ostavio trag svoga stvaranja u našem licu, a Krist trag svoga otkupljenja u našoj osobi. Stoga je naše jedino poslanje svoj zemaljski život tako živjeti da on bude proslava Boga. No, veliko je pitanje kakvu sliku o Bogu dajemo mi ako ne slavimo milosrdnoga, dobrog i blagog Boga, koji se smilovao i blagoslovio nas. Stoga je nemoguće svjedočanstvo proslave Boga ako ono nije radost i pohvala. To svjedočanstvo se ne izriče samo riječima i pjesmom, nego se životom slavi. Zato psalmist poziva: *Neka te slave narodi Bože, svi narodi neka te slave!* Temelj te slave je dostojanstvo Božje osobe, naš kršćanski život i kršćansko svjedočenje, jer smo se uvjerali u njegovo milosrđe, dobrotu i svetost. Uvjereni smo u ulogu njegovog života u našim životima, jer je čovjek odraz slave Božje.

20.05.2007.
SEDMA VAZMENA NEDJELJA

*Dj 7,55-60; Ps 97,1-2.6-7.9;
Otk 22,12-14.16-17.20;
Iv 17,20-26*

**Gospodin kraljuje,
Svevišnji nad svom zemljom!**

U današnjem psalmu razmišljamo o principima na kojima se temelji Božje kraljevstvo na zemlji. Gospodin kraljuje, on je kralj naših savjesti, našega života i smisla našega življenja. Jednom riječju, *kralj* znači onaj kojem pripada sva čast, dostojanstvo i slava, ali jednako tako i briga za onog s kim i nad kim kraljuje. Pravda i pravo temelj su prijestolja njegovog. Stoga je čovjek u stavu poniznosti i u stavu *ispružene ruke* pred svojim Bogom, jer pravdu i pravo u punini posjeduje jedino Bog. Zato se mi kao ljudi utječemo Božjoj dobroti i milosrđu, da bi onaj koji nadvisuje pravdu i pravo bio izvorom našega spasenja. Slaviti Boga jedina je pravda i pravo. To jest naša dužnost, naša sigurnost i temelj naše nade, jer znamo da ćemo kod Boga postići svu pravdu i zato narodi gledaju slavu u kojoj se Bog proslavlja. *Poklonite mu se svi*, pa čak i *božanstva* koje su ovozemaljske vrednote i koje često puta krivo obožavamo. Svi padaju u prah pred onim koji je pravda i pravo, a to je Bog naš. *Ti si Gospodine Svevišnji nad svom zemljom. Visoko, visoko – kako kaže psalmist – nad bozima svim.* Bog je temelj naše radosti i nade, on je pravda i pravo naše.

27. 05. 2007.

DUHOVI - PEDESETNICA

*Dj 2,1-14; Ps 104,1-2.24.29-30.31.34; Rim 8,8-17;
Iv 14,15-16.23-26*

**Pošalji Duha svojega, Gospodine,
i obnovi lice zemlje!**

Duhovi su svetkovina punine. Molimo i pjevamo psalam 104. kojim nadahnuti pisac blagoslivlja Boga, Gospodina i Gospodara svega, jer su se ponovno i ponovno očitovale silna djela Njegova. Neizbrojiva su ta djela kojima Gospodin napunja zemlju i sve što je stvoreno. Zaustavimo se na riječima: *ako dah im oduzmeš ugibaju i opet se u prah vraćaju, ali pošalješ li dah svoj, opet nastaju i tako obnavljaš lice zemlje.* Danas je rođendan Crkve, začete u času kada je Duh Sveti sišao. Sjetimo se da je čovjek postao živa duša onog časa kad je Bog udahnuo svoj dah u Adamovo tijelo. Sve na zemlji biva živo i odiše tim Božjim Duhom. Čovjek je biće koje diše u ritmu Božjeg srca. Naime,

Bog – Duh Sveti, treća Božanska osoba – jest ljubav. On je udahnut u dušu našu. On nam je darovan na dan Pedesetnice. On je Duh koji oživljava stoga danas s psalmistom zavapimo: *Pošalji Duha svog da ponovno sve nastane i obnovi lice zemlje.* Neka do vijeka traje takva slava Duha u nama.

10.06.2007.
DESETA NEDJELJA KROZ GODINU

*1 Kr 17,7-24; Ps 30,2.4-6.11-13; Gal 1,11-19;
Lk 7,11-17*

Veličam te, Gospodine, jer si me izbavio!

Često nam se smrt čini nekom vrstom osvete i kazne. Današnje bogoslužje pred nas stavlja po jedan događaj Staroga i Novoga zavjeta, kada Bog čovjeku vraća život. To je vraćanje iz ovozemaljske smrti u ovozemaljski život i radi toga trideseti psalam, kojim danas u liturgiji molimo *Veličam te, Jahve, jer si me izbavio.* Nije dao da se raduje nad nama pobjednica nad životom: smrt. Mi, kao kršćani-vjernici, znamo da je smrt vrlo teško iskustvo. Ali, znamo da smrt nema zadnju riječ. To nam Isus poručuje i zato je naša molitva psalam nade: *izveo si nas iz podzemlja, dušu spasio iz groba i oživio nas.* Čovjek je, kako god je smrtnan u tijelu, besmrtnan u duši. Pozvan je na trajnu nadu, na stalno održavanje svetoga ognja u svojoj duši, a to su nada i sigurnost da je smrt pobijedena Kristovim uskrsnućem. Ovozemaljskim životom odlazimo u smrt, ali ostaje nam onaj drugi i zato naša pjesma, pobožnost, zahvala i ljubav nadmašuju granice ovog života. Večer donosi suze, a jutro klicanje. Za nas vjernike prag smrti je samo prag po kome se ulazi iz večeri u vječni dan. Stoga u psalmu molimo: *Slušaj, Gospodine i smiluj se meni, Gospodine budi mi na pomoći i onda kada mi sumnje dušu obuzmu, kada me smrti strah obuzme,* jer nada koju si nam Ti u Kristu dao pobjeđuje i plač se pretvara u igranje. Gospodine Bože, neka te do vijeka hvali duša moja!

rodi, divi se i čovjeku, divi se onom što je u njemu: *učinio si ga malo manjim od anđela, slavom si ga i čašću okrunio i vlast mu dao.* Rekli bismo: na kraju mu se posve darovao i objavio. Zato je čovjek središte ove zemlje i središte spasenjskog Božjega plana, središte objave. Stoga danas od nas Crkva, napose dobri Bog, očekuje da se kao vjernici znamo diviti, zahvaljivati, radovati se i slaviti Boga, koji nam se daruje. Tako nas je velikima učinio da u Trojedinom Bogu možemo prepoznati svoju sliku i sličnost s Njime.

3.06.2007.
PRESVETO TROJSTVO

*Izr 8,22-31; Ps 8,4-5.6-7.8-9;
Rim 5,1-5; Iv 16,12-15*

**Gospodine, Bože naš,
divno li je ime tvoje
po svoj zemlji!**

Danas je dan najvećega otajstva - Presvetog Trojstva. Nikakvo čudo što psalam osmi, koji se danas pjeva i moli, govori o velikim božanskim tajnama. O tome kako čovjek promatra nebo – *djelo prstiju Tvojih* – i sve ono što ga nadilazi. Čovjek se divi stvaranju, ali ponajviše sebi: *pa što je čovjek da ga se spominješ, sin čovječji da ga pohadaš?* Promatrajući stvoreni svijet, možemo doći do spoznaje da Bog postoji. To su još stari Grci znali. Nama se, međutim, sam Bog objavio. Objavio se kao Trojedin Bog. Zato psalmist, dok se divi pri-

Biskupi MKB "Sv. Ćirila i Metoda" u pohodu *ad limina* u Rimu

ZVONIK: Preuzvišeni oče biskupe, od 30. travnja do 5. svibnja, s biskupima Međunarodne biskupske konferencije sv. Ćirila i Metoda, bili ste u pohodu *ad limina* u Rimu. To je redoviti petogodišnji pohod grobovima blaženih apostola Petra i Pavla, te posjet rimskom prvosvećeniku, na kojeg su obvezani svi dijecezanski biskupi. Prije samog pohoda, kako to predviđa crkveno pravo, podnijeli ste pismeno izvješće o stanju Crkve u našoj biskupiji. Ono je poslužilo Svetom ocu i njegovim suradnicima da pobliže upoznaju naše životne prilike, o kojima ste u osobnom susretu sa Svetim ocem i mnogim njegovim suradnicima razgovarali.

Oče biskupe, molim Vas da čitateljima *Zvonika* kažete, što za jednog biskupa znači *ad limina* i kako ste ga Vi doživjeli?

□ Biskup Ivan: Posjet *ad limina* svakako je poseban doživljaj, osobito prvi puta, no ako se radi o drugom Papi, kao što je sada slučaj, određena napetost sigurno da postoji. Lijepo je iskusiti da Sveti otac vodi brigu o nama, te da sveukupni rad biskupa biva negdje zabilježen i vrednovan. To je ujedno znak velike potpore.

Zv: Preuzvišeni, osamnaest godina ste na čelu Subotičke biskupije, koliko ste puta za to vrijeme išli *ad limina*?

□ Tri puta sam bio *ad limina*, prvi puta 1993., zatim 2001. i evo sada 2007. godine.

Zv: Oče biskupe, do ove godine ste se na *ad limina* susretali s blagopokojnim papom Ivanom Pavlom II., a sada s njegovim nasljednikom Benediktom XVI. Što je ostalo isto, a što je drukčije u susretima tih dvaju velikih ljudi?

□ Zanimljivo je bilo da sam 1993. s Ivanom Pavlom II. razgovarao njemački, a 2001. smo razgovarali talijanski, kako bi sad opet, pošto se radi o Papi koji je Nijemac, opet koristio njemački jezik. Ivan Pavao II. je s 58 godina postao papa, te je imao snage za vrlo bogat program glede *ad limina*, kojeg je držao sve do kraja života, mada je pri kraju za njega to već bivalo vrlo teško. On je s nama ujutro slavio misu u svojoj kapeli, a osim zajedničkog i pojedinačnih susre-

ta, s njime smo zajedno čak i ručali. Sadašnji Papa je sa 78 godina postao papom, a sada je već navršio osamdesetu. Bilo je za očekivati da će on taj program svesti na najbitnije. Shvaćanje ozbiljnosti samog posjeta *ad limina* i kod jednog i kod drugog pape je svakako na visini. Sadašnji Papa je u mnogim stvarima surađivao sa svojim predšasnikom, tako da u mnogome slijedi njegove linije.

Zv: Sigurno ste se i dugo spremali za osobni susret i razgovor s Papom. Jeste li ste imali nešto što ste neizostavno htjeli reći Svetom ocu, nešto na što ste ponosni u svojoj biskupiji?

□ Da, svakako. Ono što sam mu neizostavno htio spomenuti je gradnja naše Bogoslovije. Vidjelo se da je to i za Svetog oca nešto izvanredno, jer je u odgovoru kod zajedničkog prijama svih biskupa naše Konferencije spomenuo bogosloviju, kao značajnu ustanovu za sve naše biskupije. Zatim sam mu rekao kako je prosječna starosna dob naših svećenika još vrlo dobra. S ponosom sam mu rekao da sam za osamnaest godina biskupstva zaredio 18 svećenika, te da već više godina imamo tridesetak bogoslova.

Zv: Do Pape nije lako doći, pa čak niti jednom biskupu. Ovaj pohod *ad limina* je već odavno bio zakazan. Budući da rijetko možete susresti Svetog oca, sigurno ste mu ponijeli i kakav dar. Što ste mu darovali, a što je on darovao Vama?

□ Svetom ocu sam ponio radne dokumente naše Biskupijske Sinode na hrvatskom i mađarskom jeziku. Poklonio sam mu i spomen medalje, na njima je naša katedrala te sinodalni moto "Svi ste vi samo jedan, u Kristu Isusu" (usp. Gal 3,28). Volio bih da sam mu mogao ponijeti i novi Subotički zakonik, ali je on još u pripravi. Od Svetog oca sam dobio pektoral (biskupski križ s lancem) te nekoliko krunica. Naša je pak Konferencija Svetom ocu uručila prekrasan dar: mozaik Presvete Bogorodice – Majke jedinstva, rad škole isusovca Marka Rupnika.

Zv: Osim susreta s Papom, posjetili ste razne kongregacije, vijeća i druga tjela Svete Stolice. Koga ste još sreli u Rimu?

□ Bili smo u zavodima, u kojima borave naše bogoslovi i svećenici. Tako smo bili u kolegiju *Germanicum et Hungaricum*, u kojemu smo se pored poglavara i studenata susreli sa sestrama, koje su prije desetak godina još radile u našoj biskupiji. Bili smo i u Zavodu sv. Jeronima, te u kući za mađarske hodočasnike Sv. Stjepana, koju vodi jedna časna sestra iz naše biskupije.

Zv: Jeste li tijekom boravka u Rimu imali vremena za odmor, za obilazak bazilika i druge osobne prohtjeve?

□ U sve četiri velike bazilike smo mi biskupi naše Konferencije zajedno slavili svetu misu. Prvi svibnja smo na poziv zrenjaniskog biskupa mons. Huzsvára išli na izlet. U dva navrata sam s tajnikom sam išao u kupovinu liturgijskih odijela i sitnih darova najužim suradnicima, sjemeništarcima i bogoslovima.

Zv: Za kraj, recite nam preuzvišeni, po čemu ćete pamtiti ovaj posljednji posjet *ad limina*?

□ Ovaj *ad limina* pamtit ću po do sada najboljem smještaju u Hotelu sv. Marte, unutar Vatikana, u kojemu inače borave kardinali za vrijeme konklava. Također je i prijevoz bio vrlo dobro organiziran, te nismo morali nepotrebno gubiti vrijeme. Ono što me je osobito dirnulo je živa zainteresiranost Svetog oca za život u našoj biskupiji.

Zv: Oče biskupe, hvala Vam lijepa na razgovoru i vremenu koje ste na ovaj način posvetili čitateljima *Zvonika*.

Razgovarao: mr. Mirko Štefković

GOVOR PAPE BENEDIKTA XVI. NAŠIM BISKUPIMA

Papa je blizu i ohrabruje vas

Poštovana braćo u episkopatu!

Bog nade, koji nas ispunja svakom radošću i mirom u vjeri, snagom Duha Svetoga, bio sa svima vama (usp. *Rim* 13,13). Radostan sam što vas mogu pozdraviti riječima Poslanice apostola Pavla Rimljanima: da, Bog nade neka vas ispuni svojim nebeskim utjehama! Ovom željom bratski grlim svakoga od vas, dragi pastiri jednog dijela stada Gospodinovog, koji mi je osobito drag! /.../

Pozdravljam svakoga od vas, dok od srca zahvaljujem za ljubazne riječi, koje mi je uputio nadbiskup Stanislav Hočevar, predsjednik vaše Međunarodne Biskupske konferencije svetih Ćirila i Metoda /.../. Vaš predsjednik je izrazio osjećaje zajedništva koji vas povezuju s Petrovim nasljednikom: zahvalan sam vam za to. /.../ Na završetku vaše posjete *ad limina apostolorum*, obnavljam vam izraze srdačne zahvalnosti, te molim da ih prenesete i svojim zajednicama, na čiju molitvenu podršku s povjerenjem računam. Potvrdite svima – svećenicima, redovnicima i redovnicama, djeci i mladima, starima i obiteljima – da je Papa uz njih i da ih svaki dan preporuča Gospodinu. Potičem sve da ustraju u jedinstvu, u uzajamnoj otvorenosti i duhu bratskog zajedništva.

Različite zemlje te raznoliki kulturni i vjerski konteksti, u kojima su se vaši vjernici nalazili, časna braćo, ne malo se odražavaju u njihovom kršćanskom životu. Mislim, na primjer, na brakove u kojima su supružnici različitih vjeroispovijesti ili vjera, što od vas, dragi pastiri, zahtijeva posebnu duhovnu skrb te još skladniju suradnju i s drugim kršćanskim Crkvama. Mislim nadalje na vjerski odgoj novih generacija, koji je neophodno prikladno uklopiti u školske programe. Kako ne spomenuti i onaj temeljni vid za život Crkve, koji se sastoji u odgoju svećeničkih kandidata i njihove duhovne potpore u spomenutom višekonfesionalnom okruženju? Znam da je u planu izgradnja bogoslovije u Subotici: srdačno potičem taj pothvat za dobrobit koji bi mogao poslužiti različitim biskupijama. Bogoslovima je potrebno pomoći da rastu u jasnoj svijesti kako je svećenik *drugi Krist*. Ako u potpunosti želi ispuniti svoje poslanje, bogoslov treba njegovati prislan odnos s Isusom, a ne smatrati se samo *činovnikom* jedne crkvene organizacije. Svećenik je u potpunosti na službi Crkvi, živog i duhovnog organizma, koji svoju snagu ne crpi iz nacionalnih, etničkih ili političkih elemenata, nego iz djelovanja Krista, prisutnog u svojim službenicima. Gospodin je, naime, želio da Crkva bude otvorena svima; apostoli su je

tako izgrađivali već od prvih početaka kršćanstva, a mučenici su svojom krvlju davali svjedočanstvo za njezinu svetost i *katolicitet*. Šireći se tijekom stoljeća, tradicija je pri susretu s različitim jezicima, rasama, nacijama i kulturama uvijek zadržala nepromijenjeno obilježje općenitosti. Ovo jedinstvo Crkve u različitosti vi možete svakodnevno doživljavati.

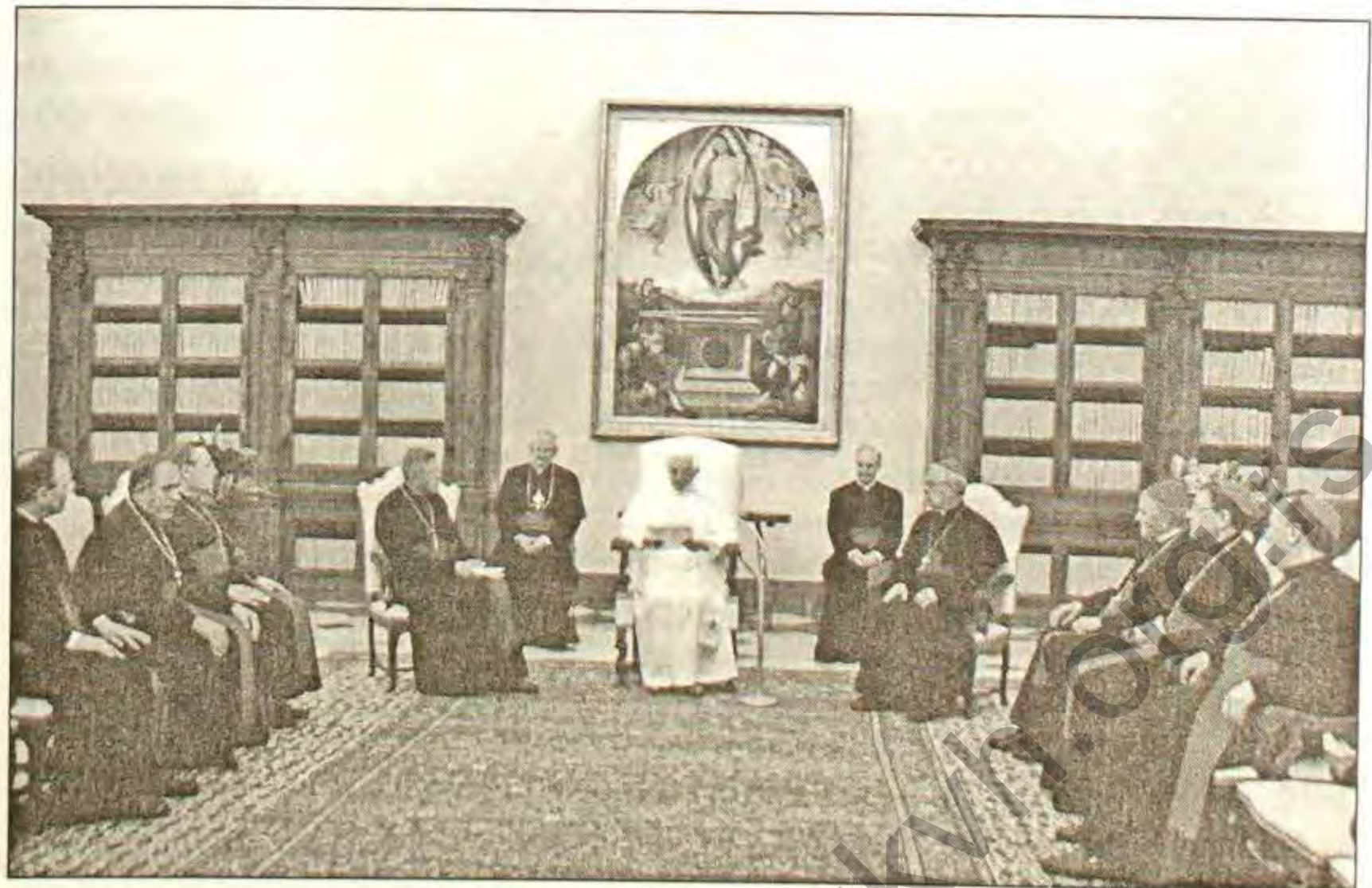
Draga i časna braćo, ovih dana imao sam priliku bolje upoznati stvarnost vaših biskupija, često sačinjenih od malog stada usred širokih etničkih, kulturnih i vjerskih različitosti. Stoga, vaše poslanje nije lako! Ali, uz Gospodinovu pomoć, i u poslušnosti njegovom Duhu, potičite one koje je On sam povjerio vašoj brizi da ne posustaju biti evanđeoski *kvasac*, koji podiže društvo. Na taj način moći ćete zajedno, prema poticaju apostola Petra, dati svjedočanstvo nade koja je u vama (usp. *1Pt* 3,15). To ćete ostvariti zahvaljujući postojanoj vjernosti Kristu, revnom slavljenju sakramenata i velikodušnom apostolskom predanju. Potrebno je u to uključiti svakog člana Božjeg naroda, upotrebljavajući svako raspoloživo sredstvo kršćanske formacije, pripremljeno na raznim jezicima vjernika. /.../

Providnost je vaše narode postavila u kontekst europskog kontinenta, koji se ovih godina preuređuje. Neka se u tom povijesnom procesu i vaše Crkve osjete sudionicima, svjesne da mogu dati svoj vlastiti doprinos. Nažalost, zapreke ne manjkaju: skromnost sredstva zbog ekonomske situacije i malenost katoličkih snaga bi vas mogle obeshrabriti. Nije lako zaboraviti teško naslijeđe od preko četrdeset godina jednoumlja, tijekom kojih su se oblikovala društvena ponašanja neobi-

lježena slobodom i osobnom odgovornošću, a istodobno je teško oduprijeti se nastima zapadnog materijalizma s opasnostima moralnog relativizma i liberalizma, te političkog radikalizma i fundamentalizma. Nemojte se obeshrabriti, nego radije ujedinite snage i strpljivo nastavite svoje djelo, sigurni da će se jednog dana, s Božjom pomoću, moći ubrati oni plodovi koje će On sam dovesti do zrelosti po svojim tajanstvenim spasenjskim nacrtima.

Stalo mi je, u ovom trenutku, osigurati vam da vam je Papa blizu i ohrabruje vas da idete naprijed, pouzdajući se u pomoć Gospodina, Dobrog Pastira. Draga braćo, ostanite uvijek uz svoje vjernike: njima su potrebni mudri učitelji, sveti pastiri, sigurne vođe, koje će ih svojim primjerom prethoditi na putu potpunog prijanja uz Krista. Budite međusobno ujedinjeni, njegujte zvanja za svećeništvo i posvećeni život; podržavajte pastoralne djelatnike; potičite laike da preuzmu one odgovornosti koje su im vlastite, na civilnom i crkvenom području, prema duhu koncilskog dokumenta *Gaudium et spes*, kako bi bili u stanju dati skladno doista katoličko svjedočanstvo. Gospodin vas je postavio u bliski kontakt s pravoslavnom braćom: kao udovi jednog jedinstvenog Tijela, tražite svaku moguću suradnju u službi jedinog Božjeg kraljevstva. Neka ne ponestane spremnosti za suradnju i s drugim kršćanskim vjeroispovijestima i sa svakom osobom dobre volje na promicanju svega što može biti od koristi za širenje evanđeoskih vrijednosti.

Draga i časna braćo, /.../, potvrđujem vam još jedanput svoju ljubav i osiguravam svoju molitvu. Dok zazivam nebesku zaštitu Marije, Kraljice Apostola, te svetih Ćirila i Metoda, zaštitnika vaše Međunarodne Biskupske konferencije, s ljubavlju vam udjeljujem svoj apostolski blagoslov, proširujući ju rado na sve vjernike povjerene vašoj pastirskoj brizi.

Uređuju: Vinko Cvijin i Gabrijel Lukač

Prvi maj na Paliću

Za prvi maj, spomendan sv. Josipa radnika i Međunarodni Dan rada, nastave u sjemeništu nije bilo. Neki su sjemeništarci slobodan dan iskoristili za odlazak na Palić, neki su otišli svojim kućama, neki na zajedničke programe, a neki su htjeli ovaj dan proslaviti na poseban način. Jedna grupa sjemeništaraca je otišla u Đurđin, jer tamošnja župa toga dana slavi svoje proštenje. Po povratku u sjemenište svi su pričali o lijepim doživljajima, a to je moguće doživjeti samo u društvu gdje su prisutni ljubav i prijateljstvo.

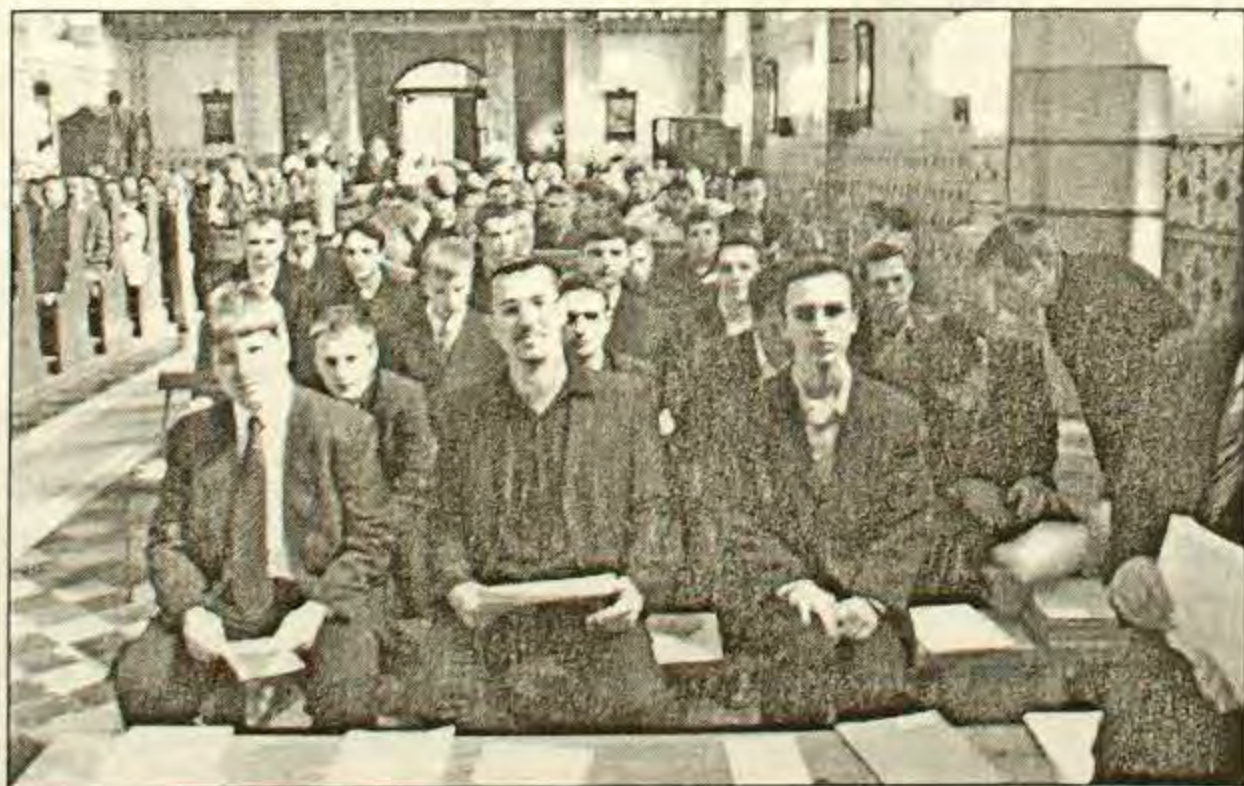

Dan majki

Pošto za Dan duhovnih zvanja 29. travnja nismo mogli održati naš tradicionalni susret i program u katedrali, zbog gostovanja u Žedniku, održali smo ga 6. svibnja, na Dan majki. Svetu misu, prikazanu za duhovna zvanja, predvodili su naši poglavari. Taj dan je posebno odabran, kako bi potaknuli majke i ostale župljane da se još više mole za duhovna zvanja. Na misi su pjevali, ministrirali, čitali i govorili sjemeništarci. Toga dana ovogodišnji maturanti izložili su svoj maturalni tablon.

Proštenje na Žedniku

Petu godinu za redom sjemeništarci su gosti na žedničkom proštenju u župi Sv. Marka. Mladi župnik, preč. **Željko Šipek**, sa svojim suradnicima uložio je veliki trud da proštenje bude lijepo proslavljeno. Misno slavlje u 8 sati na mađarskom jeziku predvodio je rektor sjemeništa **mons. Josip Mioč**, a u 10 sati na hrvatskom generalni vikar Subotičke biskupije, **mons. Slavko Večerin**. Na svečanim misama pjevanje su vodili sjemeništarci, te zbor *Schola Cantorum*, izvevši nekoliko višeglasnih kompozicija. Sjemeništarci su asistirali i čitali, a **Tibor Zunji**, na mađarskom, i **Vinko Cvijin**, na hrvatskom, govorili su o svojim pozivima i odlasku u sjemenište. Nakon popričesne molitve pjesmu *Samo ti jedini znaš* Ante Jakšića recitirao je

Mate Berišić. Ove godine nam je bilo pripravljeno malo iznenađenje. Svečeni ručak je priređen u *Sali kod Zvonka*. Na ručku su bili sjemeništarci, svećenici i uzvanici, a za bolje raspoloženje pobrinuli su se tamburaši. Hrana i ambijent su bili izvrsni. Nakon ručka organizirana je nogometna utakmica. Dok su neki sjemeništarci razgledali Žednik, jedna grupa je posjetila grob njihovog profesora **Rudolfa Kolara**. Zahvaljujemo župniku preč. **Željku Šipeku** i **Zvonku Vojnić Zeliću**, svim njegovim suradnicima i župljanima na pozivu i gostoprimstvu.

Prezentacija srednjih škola

U Subotici je 24. i 25. travnja, u velikoj sportskoj dvorani, po treći put održana prezentacija subotičkih srednjih i viših škola. Sve škole su na jednom mjestu mogle predstaviti svoja usmjerenja, radove i dostignuća. Među brojnim stručnim školama i među trima subotičkim gimnazijama, predstavila se i Biskupijska klasična gimnazija *Paulinum*. Paulinci su odgovarajući na brojna pitanja posjetitelja pokušali prikazati život i rad škole, te predočiti uvjete za upis, učenje i rad, koje nudi četverogodišnje školovanje i život u *Paulinumu*, koji priprema za daljnje visokoškolske studije.

Uređuje: s. Blaženka Rudić

MISIJSKA DUŽNOST BISKUPA

- Biskupi su, po apostolskom nasljedstvu, prvi navjestitelji vjere
- Osim brige za svoju biskupiju, oni imaju, zajedno s papom i svim biskupima, brigu za čitavu Crkvu
- Biskupi trebaju razvijati i njegovati misijsku svijest kod svećenika i vjernika
- Dužni su i materijalnim sredstvima pomagati misije

Krist Gospodin poslan je od Oca navijestiti kraljevstvo Božje i pozvati ljude u zajedništvo s Bogom. Svojim utjelovljenjem, životom, smrću i uskrsnućem otvorio je ljudima pristup k Bogu. Božja je volja da se svi ljudi spase (usp. 1 Tim 2,4).

Krist je želio da se započeto djelo nastavi sve do dovršenja ljudske povijesti. Zato je podijelio apostolima i njihovim nasljednicima službu da u njegovu ime i njegovom vlašću uče, posvećuju i upravljaju (usp. AA 2).

Zadaća biskupa

Biskupi kao nasljednici apostola primaju od Gospodina, kojemu je dana sva vlast na nebu i na zemlji, misiju da uče sve narode i da propovijedaju Evanđelje svakom stvorenju, da svi ljudi postignu spasenje po vjeri, krštenju i vršenju zapovijedi (LG 24).

Među prvim dužnostima biskupa je propovijedanje i poučavanje. Oni su obdareni Duhom Svetim i Kristovom vlašću da ispravno naučavaju vjeru, tumače kako je u životu treba primjenjivati i razjašnjavaju nejasnoće. Osim što sami trebaju propovijedati istiniti nauk, moraju bdjeti i nad svima koji u Crkvi imaju službu poučavanja (usp. LG 25).

Na osobiti način biskupi su znak jedinstva Crkve kad slave euharistiju i tako vrše službu posvećivanja, kao i kad podjeljuju sakramente.

Briga za sve Crkve

Biskupi kao članovi biskupskog zbora i nasljednici apostola posvećeni su ne samo za neku biskupiju, nego za spasenje svega svijeta. Oni prvenstveno imaju zadaću ispuniti Kristov nalog o evangelizaciji svijeta, i to u međusobnom zajedništvu i suradnji, dijeleći brigu za sve Crkve i pomažući materijalno koliko mogu.

Svaki biskup treba u svojoj biskupiji buditi, promicati i razvijati misijsku svijest čitavog Božjeg naroda. On će poticati bolesnike i one koji trpe da svoje bolesti i patnje prikazuju za misije, da mole i vrše pokornička djela. Među kandidatima za svećeništvo rado će podupirati i sa zahvalnošću primiti misijska zvanja. Također će imati na umu nestašicu svećenika u misijskim područjima te će rado dati u tu svrhu svećenike iz svoje biskupije. Podupirat će one koji se pripremaju za odlazak u misije i njegovati povezanost s misionarima iz svoje biskupije, kao i s drugima. Poticat će redovničke zajednice na molitvu za misije i prihvaćanje misijskih zvanja u svojim zajednicama. Koliko mogu pomagat će i materijalno misijsko djelovanje (usp. AG 38). Naime, u svakoj biskupiji postoje određeni dani kada se prikupljaju prilozima za misije. Pojedine biskupije se mogu obvezati da će pomagati neku biskupiju u misijskim krajevima ili gradnju

crkve, škole ili pomagati odgoj budućih svećenika. Zato biskupi trebaju potaknuti svoje vjernike da pomažu misijski rad i novčanim sredstvima iako i sami ne žive u izobilju. Ta ljubav i pomoć koja se iskazuje za djelo širenja vjere je ljubav prema samome Kristu i njegovu kraljevstvu.

Vrhbosanski nadbiskup i predsjednik Biskupske konferencije BiH kardinal Vinko Puljić otvorio je u ponedjeljak, 30. travnja web stranicu Nacionalne uprave Papinskih misijskih djela Bosne i Hercegovine na adresi: www.missio.ba Web stranica osim misijskih vijesti nudi konkretne teme vezane uz misije i misijsko poslanje Katoličke Crkve, posebno Crkve u Hrvata. Razni misijski sadržaji pomoći će svim posjetiteljima da dobiju što cjelovitiju sliku o misijama i misijskom poslanju Crkve, posebno u hrvatskom narodu.

Posebno su predstavljene današnje aktivnosti Nacionalne uprave PMD BiH, Zbor za evangelizaciju naroda, sva četiri Papinska misijska djela, Nacionalne i dijecezanske uprave PMD BiH, misijski dokumenti, misijski informativni list *Radosna vijest*, foto galerija s raznim slikama iz života misija posebno o aktivnostima prijatelja misija u BiH. Aktualne teme kao i razni meditativni sadržaji bit će dio stalne postavke. Svim posjetiteljima pružit će web adrese drugih nacionalnih uprava PMD diljem svijeta kao i važnih ustanova Crkve u Hrvata.

(preuzeto s www.ika.hr)

Marijina pomoćnička i spasiteljska uloga (13)

Piše: mr. Mato Miloš, OCD

Zato Blaženu Djevicu u Crkvi u zazivima naslovljujemo odvjetnicom, pomoćnicom, pomagačicom, posrednicom. To ipak shvaćamo tako da tim ništa ne oduzimamo niti dodajemo dostojanstvu i moći Krista, jedinog posrednika. Nijedan, naime, stvor ne možemo nikad zbrajati s Utjelovljenom Riječi i Otkupiteljem, nego, kao što službenici i vjerni narod na različite načine imaju udjela u Kristovu svećeništvu i kao što se jedna Božja dobrota na razne načine stvarno razlijeva u stvorovima, tako i jedno posredništvo Otkupitelja ne isključuje, nego kod stvorova budi različitu suradnju, koja zahvaća iz jednog izvora (LG 62).

1. Marija odvjetnica, pomoćnica, pomagačica, posrednica

U ovom broju, Sabor nam predstavlja Mariju kao onu koja nas u nebu na mnogostuk način zagovara. Mnogi su koncilski oci bili oprezni oko Marijina naziva *posrednica*, da se ne bi zasjenilo ime jedinog Posrednika između Boga i ljudi, Spasitelja Isusa Krista. No, bilo je i koncilskih otaca koji se toga nisu bojali, poput kardinala Suenensa, koji je iznio svoje stanovište u pogledu naziva Marije *posrednice*. Njegove su misli ove. Marija nije majka nekog čovjeka, koji je slučajno postao svećenik, otkupitelj i spasitelj svijeta. Marija nije majka nekog vojskovođe, koja nipošto nije tijesno združena s pobjedama svoga sina. Marija je, po slobodnoj Božjoj volji, na svoj podređen način potpuno združena otajstvu koje se nastavlja u Crkvi, sudjelovala u otkupljenju i u sadašnjem primjenjivanju onog otkupljenja koje je Sin savršeno obavio. Marija nije instrument koji je bio odbačen pošto je izvršila dužnost rađanja. Njezino fizičko materinstvo prerasta u duhovno. Marija vrši novi utjecaj, pobudno i trajno djeluje u Kristovu otajstvenu tijelu.

Naziv *odvjetnica* dolazi od sv. Ireneja, koji kaže da je Marija bila Evina odvjetnica, što se kod njega više puta ponavlja. Naziv *pomoćnica* i *pomagačica* u nazivima je istočne i zapadne Crkve. Na Zapadu je prošireno štovanje Marije Pomoćnice, ili Marije dobre pomoći ili, kako ju u najnovije doba

nazivamo, Gospa od brze pomoći. Svi ti naslovi označuju Marijinu pomoć u našim duhovnim potrebama. Izraz *posrednica* seže u 8. stoljeće kršćanstva, a tako ju je naslovljavao i sv. Bernardo iz Clervoux. Sv. Andrija Kretski pozdravlja Mariju na blagdan njezina rođenja: *posrednica zakona milosti*. Sv. German Carigradski ju naziva *uistinu milosrdna posrednica svih grešnika*. Marija je prema njemu *bedem svijeta, daska za brodolomce nošene valovima, lađica za one koje valja voditi za ruku, odvjetnica grešnika te, konačno, ljestve po kojima se smrtnici mogu popeti na nebo*. Sv. Ivan damašćanski pozdravlja Mariju riječima: *Ti si začela Krista, spas svijeta, koji potopi grijeh i ublaži oluju... Tako si ti ispunila ulogu naše posrednice. Ti si postala ljestvama, po kojima je Bog sišao do nas da uzme našu bijednu narav, da se s njome sjedini i s njome veže... Ti si otkupila sve spašeničke*.

Pape s konca 19. stoljeća i prve polovice 20. stoljeća, s papom Lavom XIII., Piom X., Piom XI., i Piom XII. nazivaju Mariju našom posrednicom. Papa Lav XIII., naziva Mariju našom posrednicom, koja obnavlja krug zemaljski i dijeli nam Božje darove. Da je Marija djelateljica Božjih darova, papa Lav nalazi kod istočnih otaca i kod sv. Bernarda iz Clervoux. Papa Pio X. brine se da nam Mariju što bolje teološki predstavi kao posrednicu, upozoravajući da je Isus jedini izvor svih milosti. Pio XI., uz riječ *posrednica* veže riječ *službenica*, želeći posrednicu prema nama staviti u odnos prema Posredniku, kojemu je Marija službenica i tek kao takva posrednica.

Papa Pio XII., u radio-poruci hodočasnicima u Fatimu, naziva Mariju *kraljica i posrednica Kristovih milosti*.

2. Ponovno o jednom Posredniku

Na riječ *posrednica*, Sabor nadovezuje: *To ipak shvaćamo tako da time ništa ne oduzimamo niti dodajemo dostojanstvu i moći Krista, jedinog Posrednika*. To znači da se s Kristom, koji je Božji Sin, nitko ne može mjeriti. Svi smo mi, pa i Marija također, čisti stvorovi. Jedini je on Bog i čovjek. Iako tu nema mjere i usporedbe, ipak ima nešto što iznenađuje. U Markovu evanđelju (10,18) čitamo kako je Isus rekao bogatom mladiću da je samo Bog dobar. Htio je time reći da je samo Bog neizmerno dobar i da je samo on izvor dobrote. Stvorovi su dobri samo ukoliko imaju i primaju dobrotu od Boga, kao što je mjesec utoliko topao i svijetao ukoliko prima svjetlo i toplinu od sunca. Zašto uz Krista, koji je jedini posrednik, ne bi netko drugi mogao biti i stvarno se zvati posrednikom u tom analognom smislu? U teologiji, u liturgiji i pastoralu dobro je korištena misao da smo po krštenju kraljevsko svećenstvo, sveti puk, narod Bogu stečeni, iako je samo jedan svećenik Isus Krist. Isus Krist kao svećenik cijelo svoje otajstveno Tijelo čini svećeničkim Tijelom. Zašto na sličan način ne možemo za sve udove njega kao posrednika, a u prvom redu za Mariju reći da je posrednica? Ova usporedba posve osvjetljuje Marijino posredništvo. Marija je posrednica ukoliko je ud otajstvenog Kristova posredničkog tijela. I budući da je ud toga tijela, ne bilo kako, nego kao majka njegove Glave, posrednica je u odnosu prema nama svima, iako smo i mi udovi tog posredničkog Tijela. Ona je dakle posrednica u Kristu, s Kristom i po Kristu. Skupa s njom i s Kristom imamo samo jednog posrednika.

Stoga Sabor svečano izjavljuje: *Crkva bez kolebanja priznaje, neprestano doživljuje i preporučuje srcu vjernika ulogu Marijina podređenog posredništva*. Marijino je posredništvo u Crkvi više doživljaj nego teorijsko vjeronanje, više izlaz iz dubina Crkve nego što bi se crkvenim autoritetom isticao ili teologijom osvjetljavao.

Piše: dr. Tadej Vojnović, OFM

Bogojavljenje

Koliko je vremena prošlo od posljednjih događaja koje opisuje pisac (Mojsijeva ženidba, rođenje sina Geršona) teško je reći. Znamo da je Izraelcima u Egiptu sve gore. Došao je novi faraon, strašni i moćni Ramses II., strah i trepet za svakoga. Izraelci podvrgnuti teškom robovskom radu vapiju i njihov vapaj za pomoć sred ropstva uzlazio je k Bogu (Izl 2,23b). Vapaj nije bio uzaludan jer je Bog čuo i pogleda Bog na Izraelce, i zauze se za njih (Izl 2,24-25). Bog je vjeran. Vjeran je Abrahamu, Izaku i Jakovu. Ta nije li On pozvao Abrahama i dao mu svoja obećanja? Sve je ovo uvod u Božju akciju spasavanja Izraela koja započinje pozivom Mojsija.

Gorući grm

Ovaj je dan započeo kao i svaki drugi: Mojsije je istjerao ovce svoga tasta Jitra na pašu. Nije to bio pašnjak kako si to mi ovdje zamišljamo. Bila je to pustara po kojoj su ovce tražile sitne korjenčiće duboko u pijesku koji za kišnoga vremena prolistaju. Stado se stoga često premještalo. Sve se događa u blizini brda Božjega – Horeba. Moramo znati da je u starini gotovo svako brdo označavalo blizinu Božju i imalo je neko sveto obilježje.

Iako je ovaj dan započeo kao i svaki drugi, Mojsija je upravo toga dana čekalo veliko iznenađenje, slobodno možemo reći najdublji i najveći događaj njegova života: susret sa živim Bogom. Sve se dogodilo iznenada. Mojsije niti je što slutio niti je što očekivao. Ništa nije ukazivalo na događaj koji će se zbiti. Posve zaokupljen obiteljskim standom i svojom dužnošću u obitelji možda je i malo predaleko otišao sa standom tako da se približio samom svetom brdu Horebu kojeg pisac naziva brdo Božje. Po svoj prilici Mojsije je u potrazi za ispašom napustio teritorij Midjana.

Gorući grm

Sve se dogodilo iznenada. Podigao je oči i ugledao grm koji gori a ne izgara. Pisac kaže da mu se ukazao anđeo

Jahvin, ustvari, to je bio sam Bog. Ne radi se o anđelu u našem poimanju te riječi. U Starom zavjetu često prisutnost Božju posreduje neki lik. Sjetimo se Abrahamovih gostiju (*Jahve se ukaza Abrahamu kod hrasta Mamre ... podigavši oči opazi tri čovjeka gdje stoje...*, usp. Post 18,1-2). Ovdje je vatra iz grma simbol prisutnosti anđela Jahvinog ali se iz redaka 4-6 jasno razabire da je tu prisutnost Jahvina. Jahve je tu prisutan i On govori u svoje ime, a ne govori anđeo Jahvin.

Nije teško primijetiti da se ovdje susreću dvije predaje: jahvistička i elohistička. To zaključujemo već i po nazivanju Boga Jahve odnosno Elohim. Pisac ih je manje više vješto spojio. Zanimljivo je da se grm na hebrejskom kaže *seneh* pa neki odavde izvode i ime Sinaj za brdo Horeb. Mojsijevu pažnju privukao je grm sav u plamenu a ipak ne izgara. Što se događa? Hajde da pridem i promotrim ovaj čudni prizor... Ali...

Sveto mjesto

Za jahvističku predaju karakteristično je da je antropomorfna i Bogu pridaje ljudske karakteristike i postupke. On šeta vrtom, On silazi vidjeti što se događa, On se kaje i sl. U tekstu koji promatramo Jahve je vidio kako (Mojsije) prilazi i zaustavlja ga. Taj čin nije karakterističan za jahvističku predaju u kojoj Jahve razgovara s ljudima. Radi se na ovom mjestu, dakle, o uvođenju elohističke predaje, gdje je Bog uzvišen, distanciran od čovjeka, onostran. To se vidi i po imenovanju Boga – Elohim. Bog se javlja Mojsiju ne iz grma već iz središta grma ili usred grma budući da u hebrejskom stoji *mitok* tj. iz sredine. Nije nevažno, budući da je na taj način jasno da vanjština i plamen grma zaklanjaju Božje biće. Usprkos vidljivosti znaka, njegova je prisutnost nevidljiva.

Slijedi poziv (Mojsije! Mojsije!) ali i zabrana približavanja: Ne prilazi ovamo! Mjesto blizine Božje je sveto i čovjek mu se nije dostojan približiti. Osim toga, Mojsije mora izuti obuću (to muslimani čine do dana današnjega prije nego uđu u džamiju!).

Predstavljanje

Mojsije još uvijek ne zna tko ga zove. Zato se sada Bog predstavlja: *Ja sam Bog tvoga oca; Bog Abrahamov, Bog Izakov, Bog Jakovljev* (usp. 3,6) Makar izgleda jednostavno, ovo je predstavljanje vrlo duboko i smisleno i precizno. Pogledajmo to поближе! *Ja sam Bog tvoga oca* što označava dvoje: a) on nije neki daleki Bog već bliži nego što mu je blizak vlastiti otac i b) taj Bog prisutan je u svojem narodu i to nije susret s Nepoznatim. Zatim se Bog predstavlja kao Bog Abrahama, Izaka i Jakova. Značajno je da ispred svakog imena stoji *Elohef* (Bog). Tri velika patrijarha. On je Bog ne samo prvoga od njih, a ostali se nastavljaju u kontinuitetu, već svakoga od njih posebno i sa svakim od njih imao je svoj susret.

Božje predstavljanje Mojsiju želi ga uvjeriti da on pripada narodu kojem je Bog ne neki idol ili kumir već Živi i Prisutni. Bog koji vodi povijest. Dugo je šutio, oko 400 godina ali je bio prisutan. Sada je nastupilo vrijeme da Bog svoj narod izbavi iz šaka egipatskih i uvede u zemlju dobru i prostranu. Često je tako i u našem životu. Čini nam se da Bog šuti, da nije prisutan u našim patnjama, da nas je ostavio. Upravo ovaj tekst želi nam reći da je Bog prisutan u našem životu i onda kad šuti i onda kad mislimo da nas je ostavio.

Mojsije je zaklonio svoje lice. Tko može i smije Boga gledati? Uhvatio ga je strah. U to vrijeme vladalo je mišljenje da bi čovjek umro ako bi vidio Boga. Mojsije je ispunjen strahopoštovanjem. On se boji u Boga gledati. Osim toga, u prisutnosti Božjoj čovjek osjeća svoju malenost i grešnost.

Mnogi se pitaju: što je Mojsije zapravo doživio? Mislim da treba razlikovati stvarnost od pojavnosti. Nema sumnje da je to bio susret njega i Boga a sve ostalo je bio samo znak toga susreta, ono što je taj susret posredovalo. Nije on doživio strahopoštovanje prema rasplamtjeloj vatri grma koji ipak ne izgara jer on želi tom grmu prići i поближе ga promotriti (Hajde da pridem!) već pred prisutnošću Boga koji je iz tog grma govorio.

(U sljedećem broju: Ime mu je Jahve)

Uređuje: Katarina Čeliković

BLAGOSLOV

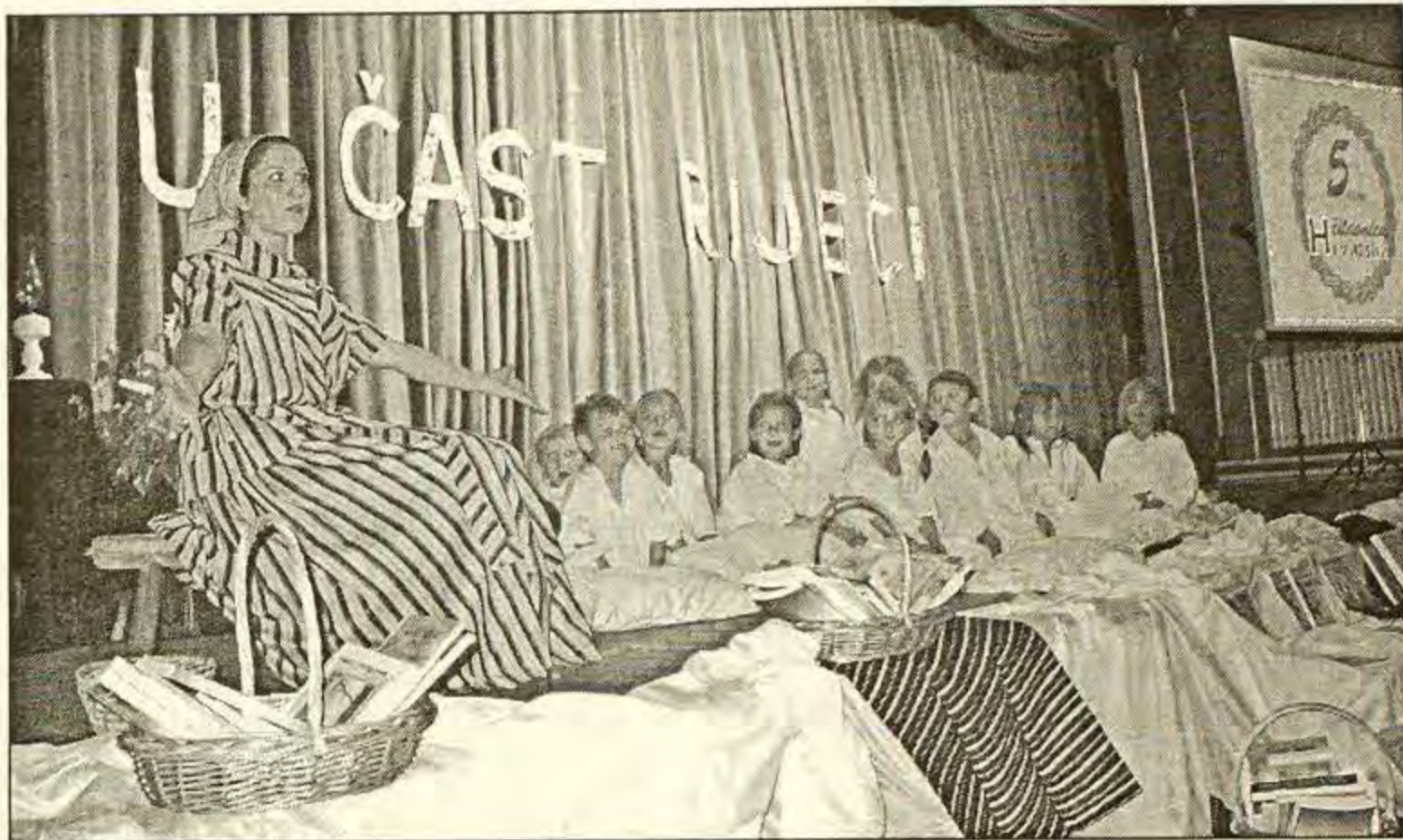
Mnogo je slavlja bilo ovih dana u mojoj blizini. Slavili smo, dragi Zvončići, u povodu izlaska 150. broja *Zvonika*, slavili smo 5 godina postojanja i rada *Hrvatske čitaonice*, u mnogim je crkvama bilo slavlje Prve pričesti, djeca su s roditeljima slavila što su zajedno na salašu i td.

Sva nabrojana slavlja bila su puna emocija i radosti, ponekad su i suze zaiskrile u očima od radosti! Iako se ljudi žale da su čudna vremena i da više nema prave i iskrene radosti, ovdje je sve bilo iskreno. Otkuda ovdje toliko radosti? Kako su ljudi na ovim slavljinama toliko otvoreni i iskreni?

Iskrene i radosne ljude prati Božji blagoslov. Uz blagoslov otvaraju se sva srca, čak i ona koja to ne bi htjela. Stoga, što god činite tražite od Isusa da vas blagoslovi i bit ćete sretni u svemu.

Još nešto jako važno: osim za sebe, tražite blagoslov za druge, posebno one koji vam nisu naj... simpatičniji. Recite Bogu: Blagoslovi ga...! I vaša će sreća biti potpuna.

Vaša Zvončica

SVETI FRANJO GAZI GLINU KAKO BI PONIZIO SAM SEBE

Ovo je dobro poznata priča iz *Cvjetića* o tome kako se brat Juniper, shvativši da su mu Rimljani krenuli ususret kako bi ga pozdravili i iskazali mu počasti, počeo igrati skrivača s djecom ne bi li izbjegao ono što su mu ljudi namjerili učiniti. U priči koja slijedi sveti Franjo i brat Maseo čine nešto vrlo slično. Priča se može pronaći u rukopisu u Firenci, a Bugetti ju je tiskao u *Archivum Franciscanum Historicum*, sv. XX, str. 108.

Jednom je sveti Franjo, dok je boravio u Svetoj Mariji Anđeoskoj, pozvao brata Masea iz Merignana i rekao mu: "Pođimo, brate, propovijedati Riječ Božju." A brat Maseo odvrati: "Da, pođimo." I tako su njih dvojica krenula put Rima.

A kad se približiše nekomu gradu, mjesni biskup, čuvši da se Franjo nalazi nedaleko od grada, obuče najsvečanije biskupsko ruho, skupi svoje svećenstvo i u procesiji krenu Franji ususret. Kad je Svetac vidio što se događa rekao je svome drugu:

"O, brate Maseo, sada smo izgubljeni, sve je propalo!" "Zašto?" upita Maseo. "O, sve je propalo", zapomagao je Svetac. "Shvaćaš li ti da ovi ovdje ljudi dolaze da nama iskažu čast. Što ćemo učiniti? Moli se Bogu, brate Maseo, da nas on spasi od takve sramote." Na to Maseo odvrati: "Ta što možemo učiniti? Pobjeći ne bi bilo časno. Moramo učiniti ono što je najbolje." A tada, kad su se biskupi i svećenici već bili približili, Franjo kraj puta spazi gomilicu lončarske gline, podiže svoju tuniku, zakorakne u glinu i poče po njoj gacati. Kad je biskup vidio što Franjo radi, prezreo ga je misleći da je obična budala i otišao kući. No, kada je, poslije svega, razmislio o onome što je vidio, shvatio je da ga je Franjo zapravo poučio. Nešto kasnije, Franjo dođe u grad, a taj isti biskup ga primi s ljubavlju i poštovanjem, te mu bez oklijevanja dopusti propovijedati ljudima.

Djeco, sada se čuli što je sve sv. Franjo učinio da izbjegne čast ljudi, a sve na službu dragomu Bogu. Vidimo da je sv. Franjo puno puta bio kao dijete, želio je sačuvati svoje čisto i nevino lice pred Bogom, ovo i svima nama treba nešto govoriti.

Mir i dobro.

Priredio: S. Bašić

Prvopričesnici župe Sv. Roka u Subotici

Prvopričesnici subotičke katedrale

"Oratorij" u Bečeju

Prvopričesnici župe sv. Roka na proslavi blagdana bl. Ivana Merza

Izlet na salaš učenika I. razreda na hrvatskom

Važnost inicijativa roditelja

Vesela djeca, zadovoljni roditelji – tako bi mogao glasiti novinski naslov s izleta koji su organizirali roditelji I. h razreda OŠ "Matko Vuković" u nedjelju, 6. svibnja na salašu Grge i Gabrijele Tikvicki, čiji najmlađi sin Marin ide u ovaj razred. Poticaj ovog nesvakidašnjeg događaja dao je Mićo Skenderović, također roditelj, a na izlet su bile pozvane cijele obitelji prvašića. Odaziv obitelji svih učenika - na izletu je bilo oko 90 osoba - najbolja je potvrda potrebe za ovakvim druženjima. U njima sudjeluju svi koji su uključeni u odgojni i obrazovni proces - djeca, braća i sestre, roditelji i učiteljica u obiteljskoj i razrednoj zajednici. Prilika je to da se, uz djecu, i roditelji međusobno bolje upoznaju, da razmijene svoja iskustva u odgoju, da porazgovaraju o eventualnim problemima, da zajednički planiraju buduće događaje... Riječju, da se prodube i prošire odnosi između sviju koji su vezani uz učenika i da se među njima stvori jedno novo zajedništvo. Na izletu su roditelji

priredili i ručak - neizbježni roštilj, a više nego dobar domaćin salaša osigurao je poslužnje. Dio hrane i kolače donio je svaki roditelj.

Na izletu je bila nazočna i obitelj učiteljice Ane Čavrgov, mjesni župnik Julije Bašić, fra Ivan Holetić i obitelj

generalnog konzula Davora Vidiša. Bilo bi dobro kada bi se ova praksa prenijela i na druga odjeljenja na hrvatskom jeziku. Jer su na ovaj način svi na dobitku, a osobito djeca, budući da se tako još snažnije osvjedočuju da o njima netko vodi stalno računa. A ne staje mnogo - tek dobre volje nekoliko roditelja da sve organiziraju. Dakle, roditelji da vas vidimo!

Jedan roditelj

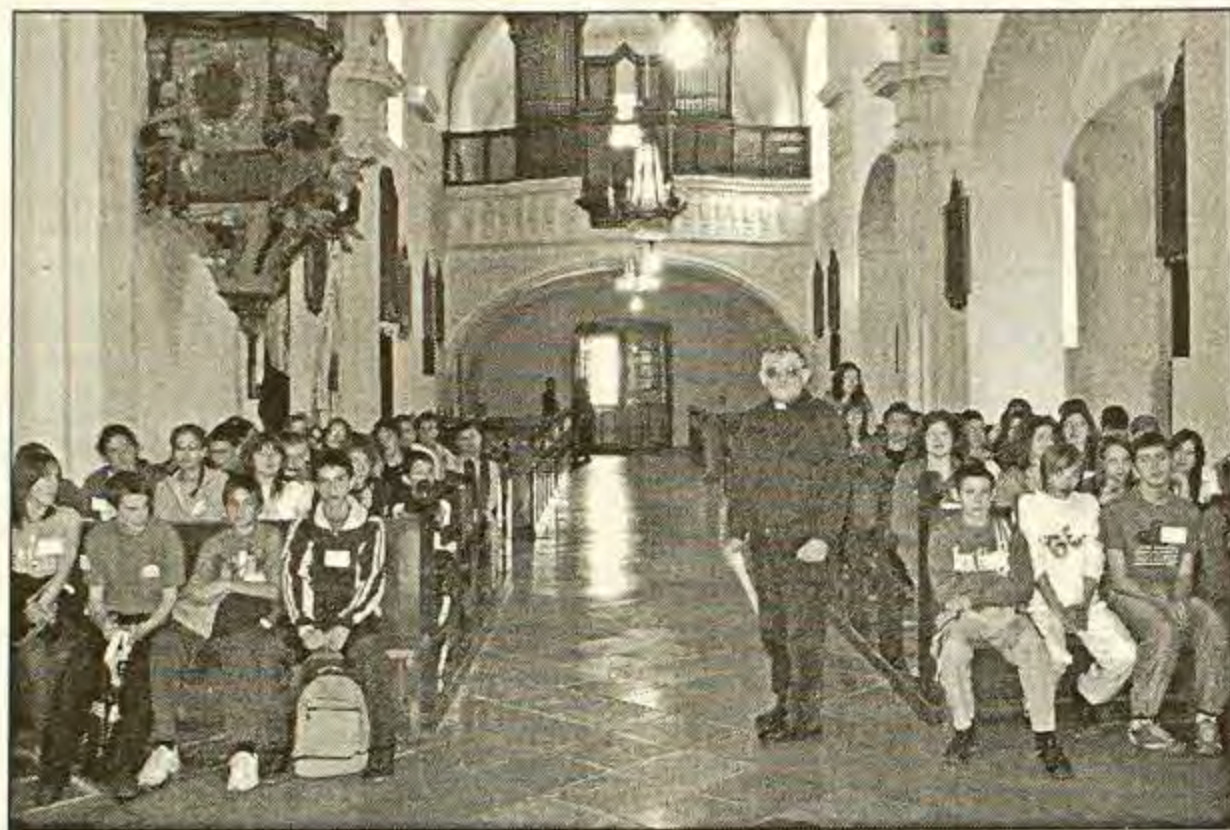

Susret mladih u Baču 2007.

Uredio: PeTaR

“Kao što sam ja ljubio vas, tako i vi ljubite jedan drugoga”

Mons. Stjepan Beretić s krizmanicima

Rad u grupama

Mladi Subotičke biskupije i ove godine tradicionalno su se okupili na svoj jednodnevni susret 12. svibnja u Baču. Geslo ovoga susreta bila je poruka pape Benedikta XVI. za Svjetski dan mladih 2007., *Kao što sam ja ljubio vas, tako i vi ljubite jedan drugoga* (Iv 13, 34). Ove godine okupilo se oko 200 mladih, od kojih najviše krizmanika. Nakon okupljanja mladih uslijedio je predavanje vlč. Gorana Vilova, župnika župe Sv. Petra i Pavla iz Bačkoga Monoštora, koji je na svoj i mladima zanimljiv način prikazao Papinu poruku upućenu mladima. Nakon predavanja uslijedio je rad u grupama. Grupu krizmanika predvodio je katedralni župnik mons. Stjepan Beretić, dok su ostali mladi bili podijeljeni u trinaest skupina. Animatore iz Subotice pripremio je župnik župe Sv. Roka iz Subotice preč. Andrija Anišić a animatore iz Selenče vlč. Dominik Ralbovsky. Poslije rada u grupama je slijedio ručak te sportske aktivnosti na tvrđavi na kojoj je nastupila i grupa *Novo svitanje* zahvaljujući župniku iz Bača, vlč. Jospiu Štefkoviću. *Novo svitanje* je glazbeni sastav iz Zagreba čiji se članovi duhovnom glazbom bave već dugi niz godina. Pod imenom *Novo svitanje* nastupaju od 2003. godine (dok su od 1985. do tada radili pod imenom *Electro Spiritus*). Svojim nastupom na tvrđavi osvojili su srca mnogih mladih! Poslije koncerta bio je Plenum u crkvi Sv. Jakova, na kojem su mladi iznijeli zaključke do kojih su došli u radu u grupama. Svetu misu koja je bila vrhunac susreta, predslavio je tavan-kutski župnik preč. Franjo Ivanković u koncelebraciji s desetak svećenika. Pjevanje na misnom slavlju predvodilo je *Novo svitanje*.

Najiskrenije zahvaljujemo svima koji su doprinijeli ovom susretu, počevši o vlč. Josipa Štefkovića, preč. Andrije Anišića kao i svim svećenicima te ljudima dobre volje!

Iz predavanja vlč. Gorana Vilova

Dragi mladi prijatelji, ljubav nije tek neki osjećaj, ljubav je u sebi plod odluke! Ljubav se zbilja mora naučiti! Kako ljubiti, uče nas odmalena naši roditelji. I dalje kroz život i mi nastojimo ljubiti nesebično. Zašto moramo baš nesebično ljubiti? Ljubav nije nešto što je niknulo na ovoj planeti. Bog ju nam je darovao. Kada bismo trebali definirati Boga što bismo rekli? Ne bi se baš svi sjetili onoga što je rekao evanđelist Ivan - *Bog je ljubav*. Upravo je tako. Bog nije ono biće kod kojega je tek jako naglašena jedna divna osobina-ljubiti. Bog je sav, u sebi je LJUBAV. /../ Kada mladi ljudi ulaze u brak obećavaju ljubav i poštovanje jedno drugome u zdravlju u bolesti, u dobru i u zlu. To znači da će od sada uvijek biti jedno za drugoga - ti za mene, ja za tebe. Kada svoje vrijeme dijeliš s drugim, kada svoju snagu trošiš na

njega, kada mu pomažeš-tada ga ljubiš. Vrhunac je ljubavi kad život svoj daš za drugoga. To je Isus učinio smrću na križu i time pokazao da nas ljubi na najveći mogući način!

Papa nam također govori kako imamo obvezu ljubiti se međusobno onako kako nas je Isus ljubio. Isus ne traži da umremo za njega, nego da umiremo za njega. Kako mi umiremo za Isusa? Umiremo onda kada prestajemo u svemu tražiti svoj veliki JA i kad dopuštamo da se na našem biću očituje Isusov lijepi lik! Papa nas također poziva svoju opredijeljenost za ljubav svjedočiti tamo gdje se nalazimo: u svojim školama, fakultetima, na radnim mjestima, u svojim skupinama. O još jednoj stvari trebali bismo ozbiljno promisliti. Riječ je o svecima. Oni su nam svojim životom pokazali kako konkretno treba ljubiti. Npr. ljubav Majke Terezije prema onima bijednim i bolesnima nikad nećemo zaboraviti! Ona će biti trajno nadahnuće mnogima! Jedna od posljednjih stvari koje Papa mladima stavlja na srce jest povezanost s Gospodinom. Badava ti želja da ljubiš kao sveci, badava ti ogromna želja u srcu ako nemaš snage ljubiti kao što Bog ljubi i ustrajati na putu ljubavi.

**Iz propovijedi
preč. Franje Ivankovića**

Dragi mladi!

Vrhunac ovoga cjelodnevnoga susreta jest zajedništvo koje se ostvaruje upravo kod ove svete mise. Tu smo svi uključeni na tajanstven način u veliku tajnu naše vjere. Tu se na divan način događa naše zajedništvo s Bogom koje osnažuje zajedništvo između nas. Tu se krije ona najsnažnija milost kojom nas Bog dariva. Zato i Papa u pismu upućenom vama ističe: *Nadasve je euharistija velika škola ljubavi. Kada čovjek redovito i s pobožnošću sudjeluje na misi, kada se nakon Pričesti zadrži u Isusovu društvu, tada mu je lakše shvatiti dužinu,*

širinu, visinu i dubinu njegove nadspoznatljive ljubavi. Dijeleći euharistijski kruh s braćom u crkvenoj zajednici osjećamo se potaknutim "žurno", poput Djevice Marije pri njezinu pohodu Elizabeti, pretočiti Kristovu ljubav u veliko-dušno služenje braći.

U Baču se danas povezuju povijest i mladost. Ovaj grad, koji je kroz povijest imao značajnu ulogu za cijelu Bačku i šire, danas je ponovno oživio novim duhom zahvaljujući vama. Vi ste omogućili da Bač danas postane mjesto gdje se Boga moglo susresti i doživjeti.

Vjerujem da će nam ovo divno iskustvo, koje smo danas svi doživjeli, svima biti dragocjeno. Ovo naše zajedništvo omogućilo nam je na snažan i divan način zahvaliti Bogu za ovaj doživljaj Njegove ljubavi prema nama.

Izjave sa Plenuma:

Grupa Zajedništvo i Strpljenje:

Dotaknuli smo svih devet tema Papine poruke upućene mladima i naučili smo da je teško ljubiti, ali nas je Bog naučio voljeti, ljubiti i praštati kao On. Mi smo svjedoci Kristove ljubavi i ne trebamo se stidjeti već pokazati tu ljubav i otvoriti svoje srce.

U životu treba imati vjere, ljubavi i razumijevanja, jer život je nešto dragocjeno što treba iskoristiti u pravom svjetlu. Ljubav je vjera u Boga i ljude i tomu da nekoga volite i da netko voli vas.

Grupa Blagoslov:

U našoj grupi sudjelovali su mladi iz Subotice, Selenče, Bača i Tavankuta. Naš rad predstavljamo u kratkim crticama:

- Bog je savršena ljubav
- Božja ljubav je iskazana tako što nam je dao roditelje, prijatelje i bližnje kojima trebamo pružiti onu ljubav koju nam samo Bog želi udijeliti.
- Bog je toliko ljubio svoj narod da je poslao svog Sina da bi nas spasio od grijeha.
- Ljubav je žrtva!
- Trebamo biti svjedoci Božje ljubavi kako bismo mogli darivati i drugima ljubav.

Grupa Obitelj:

Naša grupa je brojala oko dvanaestak članova. Govorili smo o ljubavi prema svojim bližnjima, o svetosti braka, o podizanju i kršćanskom odgoju djece. Također smo se upitali možemo li u ljubavi biti povrijeđeni? Jednoglasni odgovor bio je: **VJERUJ U BOGA I VOLI JAČINOM KOJOM JE ON LJUBIO NAS I NIKAD NEĆEŠ BITI POVRIJEĐEN!**

Grupa Praštanje:

Tema koju smo najviše dotaknuli jest pijateljstvo i brak. Došli smo do zaključka da mladi danas imaju strah od ulaska u brak. Često je to strah od obveza, međutim, veliki problem predstavlja i materijalno stanje. Međutim, ne treba očekivati idealne uvjete.

Bog će blagosloviti, a na nama je ne odustajati čim nastane neka poteškoća, jer zbog toga nastaju današnje rastave braka. Treba ljubiti u dobru i u zlu, u zdravlju i bolesti.

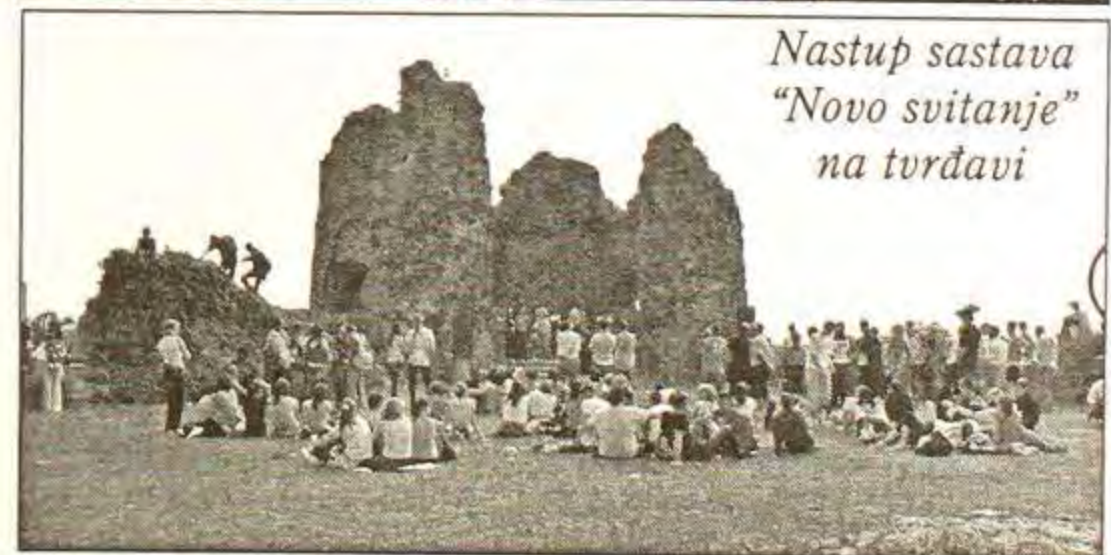
PeTaR

Ručak

Plenum

Nastup sastava "Novo svitanje" na tvrđavi

Raspjevani i u autobusu

Nastupio VIS "Proroci" iz Subotice

Drugi po redu festival duhovne glazbe Bonofest na kojemu je nastupio i subotički VIS Proroci s pjesmom *Možeš ti, mogu ja*, održan je 4. i 5. svibnja u crkvi Sv. Filipa u Vukovaru. Osim njih nastupilo je i četrdeset izvođača iz Hrvatske i inozemstva, a među brojnim sudionicima ovogodišnjeg Festivala kao posebni gosti nastupili su **Ivana Banfić** i **Gianni Gamulin**, **Nonet fra-njevaca konventualaca** i **Marija Husar**. Iako Festival nije bio natjecateljskoga karaktera, svi sastavi dobili su vitraž Vukovarska golubica a svaki sudionik privjesak u znaku ribe kao simbol kršćanstva. Festival je otpočeo festivalskom himnom *Sv. Bono Vukovarski*. Drugoj festivalskoj večeri nazočio je Apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj **Francisco Javier Lozano**, a zatvorio ga je đakovački i srijemski biskup **Marin Srakić**.

Od pratećih festivalskih programa, za sudionike je organizirano primanje kod gradonačelnice Vukovara **Zdenke Buljan**, i posjet Ovčari gdje su odali počast braniteljima na Memorijalnom groblju.

Sažimajući smisao i cilj ovoga Festivala, na službenim stranicama Festivala fra **Ivica Jagodić**, predsjednik Organizacijskoga odbora Bonofest 2007. istaknuo je: *U nama prebiva duboka čežnja za radošću i pjesmom. Bog je taj koji nas može istinski raspoložiti za sebe. Buđenje božanskog u nama ljudima očituje se i kroz radosni način života i onda kad je život kao pjesma. To je čežnja da budemo*

sretni i radosni u Bogu, da pronađemo mjesto gdje se može živjeti i raspjevano, gdje je sve dobro, gdje nas drugi vole i prihvaćaju. U životu smo sigurno iskusili da drugima oko sebe ne možemo donijeti puninu radosti, ali zato možemo svojim pjesmama druge na to buditi i voditi. Kao i uvijek, tako i danas ljudi čežnu za radošću u Bogu. Vjerujem da ćemo kroz ove nove pjesme koje se rađaju na ovome Festivalu doći do tih putova koji nas vode do toga željenoga iskustva radosti. Nadamo se kako će ovaj Festival duhovne glazbe svima nama dati više optimizma i vedrine za budućnost i da će briga Povjerenstva za pastoral mladih uroditi duhovnim plodovima te izvesti mlade na pravi put, put ljubavi, nade i sigurnosti. Bez mladih nema budućnosti, nema svjetla na putu života. Neka tome pripomogne i svaka pjesma koja se rađa iz čovjekova čuđenja i divljenja pred Vukovarom, nepokorenim gradom.

Na kraju, VIS Proroci posebno zahvaljuju dr. **Andriji Kopiloviću**, preč. **Andriji Anišiću**, mons. **Beli Stantiću**, o. **Zoltanu Dukaiu**, s. **Silvani Milan** te svim ostalim dobročiniteljima. /Zv/

Posjet Memorijalnom groblju na Ovčari

Dio sudionika "Bonofesta 2007."

VIS "Proroci"

Uređuje: obitelj Huska

Ne zaboravi dugu!!!

Dragi čitatelji! Pred nama je blagdan Duhova, Presvetog Trojstva, Tijelova... Kakve prilike za slaviti i veličati dragog Boga, da sve naše obitelji u zajedništvu produbljuju svoju međusobnu ljubav, ali i vjeru, jer ona nas vodi do vječne Ljubavi... Molimo za kišu, ali i za lijepo vrijeme kad budu naše procesije i slavija, naša hodočašća. Molimo i za dugu, koja spaja i sunce i kišu, a nas tako krasno sjeća na Savez s Bogom, koji nam je, darujući nam Sina i Duha da budu uvijek s nama, obećao da smo zauvijek njegov narod, a on naš Bog. *vh*

KRŠĆANSKI BRAK - SPOLNOST JE SVETA

Brak je najveći dokaz koliko Bog ljubi čovjeka, jer je Bog ljubav ljudsku (eros) podignuo na božansku (agape) – čovjek se na zemlji može božanski voljeti. Svog muža/ženu voliš i poštuješ (ne obožavaš!). Ako u braku nema poštovanja, ljubav ostaje eros, nikad ne postaje agape. Bog hoće na vjenčanju našu ljubav pretvoriti u božansku. Ako shvatimo da kao ograničeni ljudi možemo u braku ljubiti božanski, Bog nam garantira sigurnu sreću. Isus Krist na vjenčanju u času našeg "da" pretvara naš život (vodu) u milost (vino). Muž/žena za nas postaju izvor milosti. (iz predavanja dr. Andrije Kopilovića)

Spolnost u braku je sveta, jer ju je stvorio i zamislio Bog. Samo u braku dostiže puninu, jer jedino obitelj može prihvatiti novi život - svaka spolnost može pozvati u život novog čovjeka, ali samo je obitelj ona koja mu može pružiti doista sve potrebno, a i to jedino u suradnji s Bogom. Zato je spolnost stvorena za brak, ali ona i u braku mora biti sveta i čista. Kontracepcija je grijeh sebičnosti - želimo užitak, ali ne dijete koje će smetati našoj idili. Grijeh može

biti i kada bračni par iz sebičnosti - iako ne griješi kontracepcijom, već koristi samo prirodne metode, koje Crkva dopušta u planiranju roditeljstva - ostaje na jednom, dvoje ili čak četvero djece, a mogao bi prihvatiti još. Također, ne samo vezano uz djecu, spolnost možemo raniti grijehom - tjelesna ljubav je

prekrasni Božji dar koji nije sam sebi svrha. Spolni odnosi trebaju uvijek i tokom braka sve savršenije pokazivati međusobnu ljubav, koju je Bog sa razine "erosa" podignuo na "agape". Tjelesna ljubav - kao i svaki čas života - treba stremiti darivanju sebe mužu/ženi, nastojati usrećivati drugoga, i to narav-

no uzajamno, jer je ljubav tada potpuna. Bračna čistoća podrazumijeva ne neku nenormalnu, hladnu i racionalnu spolnost bez osjećaja, već je ona sva LJUBAV, bez egoizma, sebičnosti, pohote, tako da je nespojiva s pornografijom ili bilo čime što umanjuje svetost spolnosti. U nedoumicama što bi u bračnoj spolnosti bio grijeh, treba potražiti savjet svećenika u kojeg se ima povjerenja i nastaviti u rastu i razvoju u bračnoj spolnosti, kako bi i njome slavili Stvoritelja. Grijeh protiv čiste spolnosti je i masturbacija, koja je grijeh čak i kad je u "medicinske" svrhe (npr. kod utvrđivanja muške neplodnosti), jer Bog za sve provida i način koji ne zahtijeva da sagriješimo, samo se treba prepustiti Božjoj providnosti (u slučaju utvrđivanja muške neplodnosti, umjesto grijeha masturbacije, postoji mogućnost izazivanja ejakulacije medicinskom metodom ili se sjeme može uzeti nakon normalnog bračnog čina i odnijeti na testiranje).

Spolnost je sveta, bračna čistoća je uvjet sretnog spolnog života, osobito ako znamo da se spolni život, pored novca, smatra najčešćim uzrokom bračnih problema.

(nastavit će se)

LVH

IDEJE

Sretan Majčin dan!

Majčin dan se slavi druge nedjelje u svibnju u većini zemalja. Naše Materice su krasne, ali i ovom prilikom možete majci pokazati koliko je poštujete i cijenite njen rad i trud darujući joj:

DORUČAK U POSTELJI - Svaka mama će se osjećati kao kraljica, donesu li joj djeca u postelju njen omiljeni doručak.

KNJIGA "KUPONA LJUBAVI" - Napravite knjigu "kupona ljubavi" koje će vaša majka moći upotrijebiti nakon napornog dana, dok vi umjesto nje radite neki od kućanskih poslova (brisanje prašine, usisavanje, spremanje sobe...).

FOTO ALBUM - Majke uvijek kažu da im djeca odrastu prebrzo. Sastavite foto album od starih obiteljskih fotografija da podsjetite mamu kako je dobar "posao" uradila odgajajući vas i vašu braću i sestre.

POPODNE S MAMOM - Napravite izlet na obližnje izletišta da biste proveli vrijeme zajedno (npr. Bunarić ili drugo Gospino svetište).

VEČERA ZA TJEDAN - Mame se često umore od razmiš-

ljanja što svaki dan kuhati. Sastavite i razradite plan za cijeli tjedan koji svima odgovara.

SVIJEĆE - Podsjetite majku koliko je volite mirisnom svijećom. Mirisi bude slatka sjećanja...

CVIJEĆE - Cvijeće je pravi dar za svaku priliku, a idealan za Majčin dan. Pokažite majci koliko je volite poklonivši joj buket najljepšeg cvijeća kojeg ste sami ubrali ili birali.

DAN PO NJENOM IZBORU - Dajte majci da isplanira dan po želji (Majčin dan ili drugi dan u godini). Poštujte njen izbor: možda će željeti malo odmora, otmjenu večeru, da provede vrijeme sama ili s tatom...

POLJUPCI I ZAGRLJAJI - Zagrljaji i poljupci su darovi kojih nikad dosta! Besplatni su, zabavni i veoma ugodni načini da podsjetite mamu koliko je volite.

Ima li boljeg načina za reći:

SRETAN MAJČIN DAN?

Uređuje: Vesna Huska

SJETIM SE ANE

U nekim novinama, ne znam im ni ime ni broj broj, pročitao sam da je ime ANA najraširenije u ženskoj populaciji u cijelome svijetu. Nisam provjeravao, ali drago mi je. Volim ime Marija, Lucija, Kata ... Ali, ANA je ipak na prvom mjestu.

Bio sam ponosan kada je moja nećakinja, kumče Aleksandra, rodila djevojčicu i dala joj ime Ana. Radio sam kao profesor vjeronauka u srednjoj poljoprivrednoj školi u Somboru. Slušateljima sam rekao: "Postao sam dida, dida stric." Bili su pomalo zbunjeni, ali radovali su se i oni i ja. Mogu Vam reći, radost je opravdana. Ana raste i sve je ljepša i pametnija.

Mnoge Ane ostavile su trag na ploči mogega života. Ovo razmišljanje bilo bi preopširno kada bi o svakoj trebao pisati. Želim se sjetiti samo još jedne, jedne konkretne iz Male Bosne. Bila je i jest ljubiteljica knjige, ljubiteljica dobrog štiva. Upoznao sam ju u olujnim, teškim vremenima. Stariji se sjećaju. Na granici prema Mađarskoj čekalo se i po petnaest sati. I ona je sudjelovala i bila aktivna u tom poniženju.

Vraćala se s granice. I jednu i drugu carinu dobro je prošla. Prošla je i Crveno selo. Bila je bliže kući, opuštena, sretna i zadovoljna. A onda, zamalo je doživjela udes čime je sve moglo otići u nepovrat. Hvala Bogu, hvala sv. Ani – izbjegla je nesreću.

Pričala mi je tu životnu zgodu. Zapamtio sam je. Dugo je živjela i živi u meni. Uvijek se sjetim te žene kada se umoran i klonuo približavam svojem prebivalištu (sada je to Đurđin). Sjetim se Aninog iskustva.

I kada si blizu – ne žuri! Rade anđeli – ali i oni drugi nisu besposleni.

Lazar Novaković

Prosni Dani

Cila nedilja prid Spasovo se zove Križevcka nedilja. Spasovo je uvijek četvrtkom. Prija Spasova tri dana su Prosni Dani. Ponedjeljak, utorak i srida. U te dane se prosi od Boga milost za svu litinu. Za žito, ječam, sino i za svu drugu ranu ljudcku, a i za marvu.

Kadgod prija, misa se držala u šest sati ujutru. Potli mise se išlo u procesije sa Križom i barjakima pod Raspeća u selu. Prvi dan pod Brdo, pod Raspeće na Medanu. Drugi dan pod Raspeće kod Svetoga Ivana, na kraj drugoga sokaka. Treći dan se išlo pod Kozonjino raspeće ispred Kalvarije. Ciloga puta se molila litanija Svima Svetima. Ta litanija se molila triput u godine. Na Sisvete, Svršetak Stare i na Prosne Dane. Ka se dojde pod Raspeće, župnik sveti i kadi tamljanom. Ko je tijo obilazijo je sve klekečki oko Raspeća.

Posli mise su se radili skoro svi poslovi. Jedino, žene o Križevcke nedilje nisu voljile prat. Oće se poderat, to što se pere. Ako je vrime dozvolilo, najviše se išo kopat luk. Sa malima motičicama. Motičicama za luk. Na tri čoša. Još se išlo po žitu riljom vadit boda, repica, jel kaki drugi korov. Rilj je malo radilo ko forme lopatičica. Na vr je zaoštrita. Natakne se na kako držalje i onda se sa njom lako vadijo korov. U to doba se repa već pokopala „krospolak“. Saje bilo na redu raščupavanje repe. Razriđavanje. Još se naradi i naradi, makar se išlo na misu. Još se brže i bolje naradilo a i dije noć ... "Dani dugački a Bog do puno ručica pa mož poradit i nebo i zemlju!" Ko oće radit!

Ruža Siladev

😊 za život: DIJETE JE BOŽJI DAR

☹ protiv života: VRIJEME, MJESTA LJUDI ... KOJIMA DIJETE BLAGOSLOV NIJE

U ovoj rubrici, opisujući brojne društvene pojave i slučajeve koji su "protiv života" - protiv čovjeka, skrećemo pažnju na mnoge negativnosti, ali nekako nam izmiče to da među nama postoji nešto što ne možemo tek proglasiti zlom i kloniti ga se, već se s njim moramo suočiti...

Dijete – svako dijete (prvo, treće, peto) jest blagoslov i Božji dar! Muško, žensko, premaleno, preveliko, inteligentno ili manje nadareno jest razlog za radost. Dijete ove ili one nacionalnosti, bogatih roditelja ili bijednika bez kuće, lijepo ili manje lijepo, bolesno ili zdravo - BOŽJI JE DAR I BLAGOSLOV svima oko njega. Dijete roditelja koji se istinski ljube i s ljubavlju podižu svoju djecu trebalo bi biti osobito radosno čekano. Dijete manje sretnih okolnosti (najčešće se spominju strašni događaji poput silovanja ili alkoholičarskih brakova) ipak je blagoslov, čak i kad ga ne mogu podizati biološki roditelji, nego tek dobri ljudi koji ga usvoje ili osobe koji se u dječjim domovima brinu za takvu djecu... Nikako ne možemo žaliti ikoga što je dijete začeto, jer da ga Bog ne ljubi, ne bi mu ni dao život! A za "prekobrojnu" djecu (na žalost, nekom je i jedno dijete puno), uvijek je pitanje: koje od Vaše rođene djece ne biste htjeli? Može li tko reći da voli neko dijete, svoje ili svojih bližnjih, možda čak unuče, a ne raduje se njegovu bratu ili sestru?

VOLIMO LI MI DANAS OVDJE UOPĆE DJECU?

Mis Jamajke 2006. Sara Lawrence (22) morala se odreći titule kraljice ljepote jer je – trudna. Kako objašnjava buduća doktorica specijalistica pedijatrije i ginekologije, abortus joj nije bio niti opcija, iako je znala da će se zbog bebe koju očekuje u rujnu morati odreći titule i da će novu misicu za 2007. godinu "okruniti" prethodna mis. Komentar promotera ovog natjecanja je da je misica "napravila pogrešnu procjenu i da se sad mora suočiti s posljedicama, što će joj zadati veliku bol!"

Dvije godine pontifikata pape Benedikta XVI.

Benedikt XVI., papa Ratzinger, 265. Kristov namjesnik i osmi papa Nijemac u povijesti, u tijeku dvije godine Petrove službe susreo se sa 7,5 milijuna ljudi i bio na tri putovanja u Italiji i na 6 međunarodnih putovanja.

Među povijesnim događajima valja spomenuti pohod Auschwitzu i Plavoj džamiji u Turskoj. Napisao je encikliku *Bog je ljubav*, apostolsku pobudnicu o euharistiji te, upravo objavljenu, knjigu *Isus iz Nazareta*.

Jednostavnost je jedna od glavnih obilježja Benedikta XVI.; njegove su riječi jasne, mirne, duboke, dodiruju srce i pokreću savjesti. On je istovremeno blag i snažan. Govori o svojoj slabosti, traži da se moli za njega; njegovo je držanje uzdržljivo - Krist je onaj koji se ističe. Vjera nije moralizam, tumači Papa, to nisu zabrane. Vjera znači postati Isusovi prijatelji, susresti na živ i konkretan način rassetoga Boga koji želi svakoga spasiti, i neprijatelje također. Ljubav prema neprijatelju srž je *kršćanske revolucije*, koja se ne temelji na strategijama gospodarske, političke ili medijske moći. To je revolucija ljubavi koja se ne oslanja na ljudske sposobnosti, nego je dar Božji koji se dobiva pouzdajući se jedino i bez ustezanja u Njegovu milosrdnu dobrotu. To je novost evanđelja, koja neprimjetno mijenja svijet.

To je junaštvo *malenih*, koji vjeruju u Božju ljubav te je šire i pod cijenu života, istaknuo je Papa. Benedikt XVI. upućuje na razboritost vjere, pozivajući na veliki dijalog o istini i one koji ne vjeruju: Isusov je Bog tako beskonačno dobar, tako malen i tako velik, da je uistinu uvjerljiv. Ako pogledamo velike izbore, kršćanski je izbor i danas onaj najracionalniji i najljudskiji.

Važan govor na Sveučilištu u Regensburgu pogrešno je protumačen. Mediji su ga usredotočili na odnos s islamom, a u stvari je bio prije svega upravljen Zapadu. Bio je to poziv na proširivanje obzora razuma, koje je suvremena kultura ograničila samo na ono što se može pokusom provjeriti, te tako nije u stanju zapodjenuti dijalog s kulturama i religijama. Papa poziva mlade da si postavljaju pitanja o Bogu, i da traže njegovo lice. Crkva nema interesa i ne traži povlastice: ona samo želi naviještati Krista i braniti čovjeka, one najmanje od bahatosti jačih, ističe Benedikt XVI. te

govori o načelima o kojima se ne može pregovarati: pravo na život za sve, obitelj, sloboda odgoja. Ta načela nisu vjerska, jer pripadaju cijelome ljudskome rodu. Papa upozorava na razorne posljedice relativizma i kritizira dogmatski apsolutizam laicista koji Crkvi žele oduzeti pravo na slobodu izražavanja.

Upozorava također na sablazan siromaštva i gladi, na nepravde koje su posljedice određene globalizacije, neokolonijalizam bogatih zemalja, kao i na trgovinu oružjem koja sve više uzima maha, uz gotovo opće ravnodušje. Papi su posebno na srcu Afrika, Sveta zemlja, a posebno gleda prema Kini, kao i na izazove i nade američkoga kontinenta. Istodobno upozorava na opasnost da se Europa, odričući se kršćanskih vrednota, odrekne same sebe. Papa vidi zlo u svijetu koje, prema njegovim riječima, unatoč postignutome razvoj nije pobijeđeno; štoviše, čini se da njegova

moć jača, a svi pokušaji da bi ga se sakrilo, brzo se otkrivaju. Patnja je otajstvo koje je Bog objasnio Križem svojega Sina. Kristova muka na križu dala je trpljenju sasvim novi smisao, preoblikovala ga je iznutra. Trpljenje uništava zlo plamenom ljubavi.

Papa intenzivno radi na ekumenizmu i dijalogu s drugim religijama. Posebice je dijalog s islamom, prema Papinim riječima, od presudne važnosti. Papa poziva katolike na dosljednost, da ne odvajaju Krista i Crkvu, te izbjegavaju lažnost kompromisa i pribjegavanje takozvanome manjem zlu. Osim toga potiče ih da otkriju šutnju, meditaciju uz Bibliju, molitvu, i euharistijsko klanjanje. Molitva nije neki dodatak, sporedna stvar, nego je pitanje života i smrti. Samo onaj tko moli, naime, odnosno tko se povjerava Bogu sinovskom ljubavlju, može ući u vječni život.

Vjera nije teret koji tišti; štoviše, ovisnost o Bogu čini uistinu slobodnima, a činiti Njegovu volju daje krila za let u visi-

nu. Bog je ljubav i Njegova je ljubav tajna naše sreće. Papa Benedikt XVI. prenosi mir, jer se nadahnjuje na izvoru mira: a to je Bog, dobri Otac, koji nas nikada ne napušta, ni u mračnim noćima u životu. Ovaj naš svijet, svijet je strahova: strah od bijede i siromaštva, strah od bolesti, patnje, samoće i smrti. Možemo pasti, ali na kraju padamo u Božje ruke. A Božje su ruke dobre, ističe papa Benedikt XVI. (ikaa/sa)

PAPIN DAN U BEOGRADSKOJ NADBISKUPIJI

U Beogradu je 19. travnja 2007. godine proslavljen 80. rođendan pape Benedikta XVI. i oblježena druga obljetnica njegovog pontifikata. Svečanu svetu misu u crkvi Krista Kralja predvodio je apostolski nuncij, mons. Eugenio Sbarbaro u zajedništvu s nadbiskupom mons. Stanislavom Hočevarom, subotičkim biskupom, mons. dr. Ivanom Pézsesom i zrenjaninskim biskupom mons. Lászlóm Huzsvárom te brojnim svećenicima. Na misi je bio prisutan i episkop bački Irinej. Pjevanje je predvodio zbor crkve Krista Kralja i pravoslavni zbor "Oktoih" a slavlj je prenosila izravno i Radio Marija. U prigodnoj propovijedi nadbiskup Hočevar je okupljene vjernike i predstavnike raznih udruga kulture i medija pozdravio kao *suradnike istine* te dodao: *Ne postoji veća i ljepša misija od te da budemo suradnici istine, a koliko smo suradnici istine, toliko smo i suradnici u promicanju prave slobode i graditelji bolje budućnosti.* Zahvalju-

jući Bogu za dar osobe pape Benedikta XVI. istaknuo je: *Njega danas neki gledaju kao lijek za ovo naše melankolično, moderno doba, naslućujući u njemu onaj glas koji Europa upravo danas treba čuti. Drugi u njemu otkrivaju mudrost za kojom intelektualci našega vremena tragaju, a koju on posreduju sa svom zahtjevnosću i bistrinom uma, ali i svom toplinom srca i duha, dok treći otkrivaju izvanrednu jednostavnost po kojoj postaje razumljiv i blizak najširim slojevima.* U zaključnom dijelu propovijedi naglasio je kako ljudi vrlo rado slušaju Papine govore i dodao: *Iznenadujuća je to činjenica i božji dar što se, usred tolikog ideološkog pluralizma, tako rado sluša jednostavna i čista riječ Isitne. I oni koji su daleko od vjere priznaju: papa Benedikt XVI. nije samo predstavnik Katoličke crkve, nego i veliki svjedok Evanđelja i općeljudskih vrijednosti. On srcima i razumu ljudi našega vremena posreduje snagu i svjetlo vječnoga sjaja istine i života. /KMC/*

Piše: Stjepan Beretić

Bački župnici II.

Bačka kalvarija

Za vrijeme župnika **Polereczkog**, nadbiskup **Petar Klobušicky** je 1830. godine podigao kapelu na kalvariji u Baču, koja i danas postoji. Darovima vjernika 1863. kapela je uređena tako da se u njoj mogla služiti sveta misa.

Nadbiskup Klobušicky je 26. kolovoza 1842. godine osnovao zakladu od 4000 forinti za *bačke škole*, kako bi se iz godišnje kamate te zaklade davala plaća dvojici franjevacu, koji su bili učitelji dječaka. Za školska pomagala darovao je još 489 forinti.

Župnik Polereczky je umro za vrijeme Mađarske revolucije 9. kolovoza 1849. godine. Sahranjen je u bačkom groblju među svoje vjernike. Mjesnoj školi je župnik Polereczky darovao svoj vinograd. Za vrijeme župnika Polereczkog župa je Bač porasla brojem vjernika na više od 3000 duša.

Župnik Matija Trskić (1851-1855)

Rođen je u Baji 24. siječnja 1794. godine, a umro u Baču 1. veljače 1855. Nakon mlade mise bio je 1825. godine kapelan u Santovu (danas Hercegszántó u Mađarskoj), pa kapelan u Bačinu od 1826. do 1828. godine. U Dušnoku je bio kapelan 1829. godine, a 1831. u Fajszu kod Kalače. Zatim ga 1832. nalazimo na popisu kapelana u Doroslovu. Za kapelana je premješten 1833. godine u Bač gdje je osam godina službovao kao kapelan: od 1833. do 1841. godine, a uživao je, zbog svoje duhovitosti i vesele naravi, veliku ljubav bačkih vjernika. Godine 1838. je vjerojatno kratko vrijeme bio kapelan u Beregu (danas Bački Breg). Kad je u dobi od 57 godina postao bačkim župnikom, pohodila ga je teška bolest. Kako je dugo bolovao, po dopuštenju nadbiskupa, za župu se u to vrijeme starao njegov kapelan, **Petar Kulišić**. Matija Trskić je umro 1. veljače 1855. godine. I poslije njegove smrti kapelan

Petar Kulišić je nastavio upravljati župom kao upravitelj župe. Matija Trskić je sahranjen među svoje vjernike u bačkom groblju. Ostavio je zakladu za izdržavanje kipa svetoga Ivana Nepomuka. Druga mu je zaklada omogućila svake godine po jednu tihu svetu misu, što je kasnije župnik **Balogh** povećao svojim darom tako da se godišnje mogla služiti pjevana sveta misa. Treća mu je zaklada vezana za kapelu svetoga Roka u Baji, a iz prihoda te zaklade se godišnje trebala služiti sveta misa za njegove roditelje. Povećao je osnovu zaklade za bajsku i bačku bolnicu. Za bajsku bolnicu je također osnovao jednu zakladu, na osnovu koje je bolnica trebala svake godine nagraditi po jednog darovitog učenika iz obitelji Trskić. Župa Bač je u vrijeme župnika Trskića brojala 3113 vjernika.

Petar Kulišić (1855)

Rođen je u Vaskútu 1. srpnja 1806. godine, bio je kapelan u Kupusini a umro u Dušnoku 17. srpnja 1864. U Čantaviru je bio kapelan 1832. godine, a od 1833. do 1834. bio je kapelan u Vancagi (Bajaszentistván – danas je to sjeverna gradska četvrt grada Baje). Bio je kapelan u Sonti od 1835. do 1837. godine. Od 1838. do 1842. godine je bio kapelan u Bačkom Monoštoru. Nakon što je 1842. godine bio kapelan u Kupusini, Petar Kulišić je bio kapelan u Baču od 1843. do 1848. i od 1852. do 1854. U međuvremenu je 1851. godine bio upravitelj župe Selenča. Kad mu je bilo 49 godina, 1855. godine, bio je upravitelj župe u Baču. Te godine je premješten za župnika u Dušnok, gdje je ostao sve do svoje smrti, 17. srpnja 1864. godine. Tada mu je bilo 58 godina.

Stipan Šamanović (1856-1860)

Šamanović je rođen 11. rujna 1794. u Kákonyu, a umro u Baču 16.

veljače 1860. Župnik Balogh tvrdi da je rođen u Vancagi (Szent István – danas sjeverna četvrt grada Baje). Godine 1835. želio je postati prefektom i učiteljem pjevanja u bogoslovnom sjemeništu. Bio je župnik u Dušnoku, odakle je 23. travnja 1855. godine premješten u Bač za župnika, a zatim je 1858. godine postao dekanom i prisjednik ženidbenog suda. Umro je 16. veljače 1860., te je sahranjen u bačkom groblju. Ostavio je zakladu za kupnju velike svjetiljke za crkvu, a jedan od njegovih baštinka, Ivan Šamanović je ustanovio jednu misnu zakladu za župnika Šamanovića.

György Balogh (1861-1889)

Balogh je rođen u Kupusini 16. travnja 1817. godine. Kao dijete znao je samo slovački, u pučkoj školi je naučio mađarski, a u sjemeništu i njemački. Za svećenika je zaređen 1841. godine. Bio je kapelan u Bikiću, Aljmašu, Sonti, Subotici i Somboru. Kao svećenik je počeo učiti hrvatski jezik. Kad je, 1850. godine postao župnik u Vajskoj, već je tako dobro naučio hrvatski da se okušao i u pisanju stihova. U Vajskoj ga je 10. svibnja 1860. godine zatekao premještaj u Bač za župnika. Bio je i tajnik, pa dekan bačkog dekanata i prisjednik Ženidbenog suda. Prikupio je veliki broj knjiga na latinskom, njemačkom, mađarskom i hrvatskom jeziku, te je osnovao dekanatsku knjižnicu. U župnom arhivu u Baču je sačuvano puno dragocjenih podataka o župi i župniku Baloghu. Bio je član Hrvatskog književnog društva svetoga Jeronima u Zagrebu i prvi povjerenik društva za Bačku. Dopisivao se s biskupom **Ivanom Antunovićem** i iskreno ga cijenio. Razmjenjivao je poštu i s preporoditeljem istarskih Hrvata – biskupom **Jurjem Dobrilom**.

Odgovara: dr. Andrija Kopilović

Prvenstvo i ljubav

Dragi čitatelji, radostan sam što radi ovog pitanja s vama mogu podijeliti jedno lijepo razmišljanje o Isusovu susretu s učenicima na Genezaretskom jezeru, a na poseban način s apostolom Petrom. Bilo je jutro, prvi dan u tjednu, nedjelja – dan Gospodnji – kad se Isus susreo sa svojim učenicima. Ribarili su cijelu noć, nakon što je prošao subotnji počinak, dakle u nedjelju u ranu zoru. Nažalost, taj njihov ribolov nije bio uspješan, nisu ulovili ništa. Trudili su se, po tko zna koji puta, obaviti teški ribarski posao, ali uzalud. Taj posao, koje će ribe i koliko ih ući u mrežu ribara, ne ovisi samo o ribarskoj vještini, nego o mnogo čemu. Svitalo je, sunce se pojavilo, a na obali se pojavio čovjek obučen u bijelo. Vjerojatno je izgledao čudesno na izlasku sunca zagledan, očima punim ljubavi, u grupu u čamcu. Kada su se približili obali, zapitao ih je: *dječice, jeste li što ulovili? Nismo* – glasio je odgovor. *Bacite mrežu na desnu stranu.* U tom času, dvije su mreže bile tako pune da su ulovili sto pedeset tri velike ribe. Broj tih riba koji označava broj naroda koji je prema popisu stanovništva u ono vrijeme živio u širem području Palestine, dakle označava sve.

Taj Petar, svjestan da je zatajio Isusa, svjestan svojih slabosti, ali i svoje velike ljubavi, koristi svaku priliku dokazati i pokazati Isusu kako je zaboravio onaj svoj grijeh, ili ga želi zaboraviti, pa je koristio svaku zgodu uvjeriti Isusa koliko ga ljubi. Prvi je, dakle, dotrčao u susret Gospodinu vidjeti ga, susresti i pozdraviti ga. Nije smio očitovati tu svoju spoznaju, pa ni radost u dovoljnoj mjeri, jer je osjećao strahopoštovanje i divljenje prema uskrsnom Isusu. Došli su i ostali, a na žeravici je već stajala pečena riba. Isus traži da riba, koje su oni ulovili, dometnu još pa da doručkuju. Zamišljam to divno Bogoslužje, kako na obali Genezaretskog jezera Isus predsjeda stolu ljubavi. Vjerojatno lomi kruh i pruža im ga, a onda za *agape* blaguju ribu, za što je tražio ne samo svoj dar, nego napose njihov doprinos – da od svoga ulova stave na žeravu i da blagu-

ju zajedno. Kako je to druženje kod stola bilo divno, iskreno, sabrano, ushićeno, pobožno, radosno.

Gospodin slavni, uskrsli, koji im se očitovao, predsjedao je zajednici i u kruhu im se darovao. Uslijedilo je nešto neobično. Takozvani Petrov popravni ispit pred apostolskim zborom. Isus odvaja Petra i pita ga korak dva dalje od ostalih koji promatraju i slušaju dijalog: *Petre, ljubiš li me više nego ovi? Ne znam kako su to ovi doživjeli, ali je Petar sigurno ovaj čas doživio kao čas izabranja, pa je, bez da povrijedi braću, hrabro odgovorio na ovo Isusovo pitanje: Da, Gospodine, Ti znaš da te ljubim!* Nakon Petrova odgovora slijedi zadatak i poslanje: *pasivce moje, pasi jaganjce moje.* Sjetila se mala četa da je Isus za sebe govorio kako je on pastir dobri, da poznaje ovce svoje i one poznaju njega. Sada, najedanput, to svoje stado Dobri Pastir, koji je sve zalutale janjce izveo, ne više na svojim ramenima, nego na drvetu križa u novi život, povjerava Petru. *Pasi janjce moje, pasi ovce moje* – hrani ih naukom, pašnjacima divnim, hranom božanskom, *passi stado moje.* Petar je shvatio i prihvatio. Slijedio je Isusov dublji pogled, još potresnije pitanje: *Petre, ljubiš li me više nego ovi? Da, Gospodine, ti znaš da te ljubim?* Nakon drugog potvrdnog odgovora drama dolazi do vrhunca, kada je Isus i treći put zapitao Petra: *Voliš li me više nego ovi? Tada se Petar sjetio da je to pitanje zapravo direktno povezano s njegovom zatajom. Ovaj ga čovjek poznaje i on je njegov. Petar se tada sjetio svoje trostruke zataje, sjetio se svoje nedostojnosti i grijeha. Nije zapisano u knjizi je li Petar pao na koljena, ali pretpostavljam da jest i da je tako odgovorio: Tebi je sve poznato, ti sve znaš.* Petar zna da je vjera njegove ljubavi prema Isusu nažalost bila izdajnička. Bila je to ljubav koja je poklekнула, posustala, koja je zatajila, ali ta ljubav je pokajnička jer ljubi, jer osjeća da ne može bez Isusa.

Poznato nam je kako je ovaj dijalog završio, da je Petru rečeno: *Dok si bio mlad, išao si kuda hoćeš, a kada*

Ovih dana često čujemo evanđelje o Petrovoj ispovijesti ljubavi i o činjenici da je Isus tom zgodom Petru dao prvenstvo: biti pastirom njegova stada. Kako to tumačite?

N.N.

ostariš, vodit će te kuda nećeš. Zato je važno da zapamtimo, kaže apostol Ivan, da je u tom izričaju Isus naznačio i Petrovu smrt, to jest da će život dati za njega.

U tom susretu Isusa s Petrom dogodilo se zapravo davanje prvenstva Petru kao *stijeni*. Podsjetimo se da je Isus Petru obećao prvenstvo (Mt 16,16) kad je rekao: *Ti si Petar stijena i na toj stijeni sagradit ću Crkvu svoju, tebi ću dati ključeve od Kraljevstva nebeskog.* Cijelo evanđelje govori da je Crkva sagrađena na Petru-stijeni, a ne na Petru bezgrešnom, ne na Petru koji bi bio *nadžovjek*. Izgrađena je na Petru koji je čovjek, ali kojega Krist ispravlja i oprašta mu, kojemu Krist daje šansu da doživi svoju malenost i veličinu odgovornosti. Zato je Crkva Kristova zajednica koja je svjesna da je zajednica grešnih i slabih ljudi, ali da je zajednica otkupljenih, koji su upravo poput Petra morali proći životni ispit. To znači da su bili kušani. Mnogi su pokleknuli, mnogi posrnuli, mnogi čak i pali, ali nisu otpisani. Isus daje novi život i novu snagu u ispovijedi. Taj sakrament je utemeljen upravo na ljubavi. Prema tome, ljubav je ono što treba imati vjernik u času pokajanja, obraćenja i vraćanja u zajedništvo Crkve. Zato se Crkva temelji na Petrovoj ispovijesti ljubavi, na njegovom takozvanom *popravnom ispitu*.

Taj popravni ispit je postao temeljem Isusovog naloga: *Pasi ovce moje, pasi jaganjce moje.* Za to je na Vatikanskom brijegu Petar podnio mučeništvo križa za ime Isusovo. Petar je dao svoj život za ideal. Ako čovjek nema ideala, nije čovjek. Čovjek koji ima samo idole, ne postaje čovjek. Nama Petar nije ideal. Nama je Bog ideal, a Petar nam je sjajni primjer kako se žrtvom pokajanja dolazi do ostvarenja ideala, do prave ljubavi: ljubiti Gospodina unatoč svih pogrešaka. To je Petrova veličina i zato je njemu povjereno da bude temelj Crkve, da bude prvak apostolskog zbora, da predvodi Crkvu u zajedništvu ljubavi i da predsjedava zajednici u ljubavi.

Evropski kongres u Stuttgartu okupio više od 12.000 članova iz 250 kršćanskih pokreta i zajednica iz cijele Europe

ZAJEDNO ZA EUROPU

Uređuje: Jakob Pfeifer

Sportska dvorana Hanns Martin Schleyer u Stuttgartu 12. svibnja bila je po drugi put domaćin europskog okupljanja kršćana. Riječ je o europskom kongresu "Zajedno za Europu" na kojemu se okupilo više od 12.000 članova iz 250 kršćanskih pokreta i zajednica iz cijele Europe.

Sa sudionicima Kongresa putem satelita bilo je povezano pedesetak europskih gradova. Visoki pokrovitelj skupa bio je predsjednik Europske komisije Jose Manuel Barroso i predsjednik Savjeta ministara Baden-Württemberg Günther Oettinger.

Susret je započeo pjesmom, te molitvom koju je u ime svih izrekao predsjednik Svjetske zajednice pravoslavne mladeži Syndesmos Christophe D'Aloisio. Osvrt na slično okupljanje koje je održano u Stuttgartu 2004. godine, te konkretno značenje istoga za pojedine Crkve u Europi, izrekao je predsjednik Papinskog vijeća za jedinstvo kršćana kardinal Walter Kasper, predsjednik Europskoga vijeća Crkava Arnold de Clermont i predsjednik Europskoga pentekosnog savjeta Ingolf Ellssel, a o značenju povezivanja kršćana s političkog stajališta govorila je predsjednica Pokreta za politiku fokolara Lucia Fronza Crepaz.

U svom izlaganju Ulrich Parzany istaknuo je kako si svakodnevno postavljamo pitanje, kako osobno, tako i svi zajedno: kamo moramo ići, kamo ide Europa. Ako odgovor želimo dati mi kršćani, moramo se ukorijeniti u Isusa Krista, i pridonijeti kako bi Europa uistinu upoznala i shvatila poruku Krista Uskrsloga. Nastavljajući se na prethodno izlaganje, Nicky Gumbel istaknuo je potrebu dobrog poznavanja Riječi Božje koja nam može biti putokaz u životu. Izlaganje "Što je naša budućnost" održao je osnivač Zajednice sv. Egidija Andrea Riccardi. Podsjećajući na tešku europsku povijest 20. st., istaknuo je riječi

Ivana Pavla II. kako Europa ne može disati jednim plućnim krilom: stoga treba Zapad, a Zapad treba bogatstvo Istoka, pravoslavlja. Također je rekao kako se često ističe da su nam potrebni proroci. No, proroci možemo biti svi mi, ako imamo hrabrosti raditi na ujedinjenu umova u Europi.

Poruku susretu Ciare Lubich "Za kulturu zajedništva" pročitala je jedna od prvih Chiarinih suradnica Bruna Tomati. U poruci je Chiara istaknula kako je Duh Sveti upravo danas vrlo velikodušan, jer je preplavio svijet mnogobrojnim karizmama koje su iznjedrile pokrete, nove zajednice i nova djela. Svaki pokret, zajednica i djelo odgovor je na kolektivnu noć koja dominira svijetom, stoga je sada više nego ikad potrebno stvoriti veliku mrežu bratstva, kako je to isticao papa Ivan Pavao II.

U nastavku susreta sudionici su iznosili svjedočanstva neiscrpnog svjetla koje proizlazi iz Evanđelja življenoga na području obitelji, suživota u gradovima koji postaju višekulturalni, ekonomije, politike, novoga i staroga siromaštva, ekologije.

Zaključnu riječ dao je praški nadbiskup kardinal Miloslav Vlk, predsjednik Vijeća Evangeličke Crkve u Njemačkoj Wolfgang Huber, potpredsjednik Europske komisije Jacques Barrot i talijanski premijer Romano Prodi.

Susretu "Zajedno za Europu" u ime pape Benedikta XVI. poruku je uputio državni tajnik kardinal Tarcizio Bertone. Poruke su još uputili i ekumenski carigradski patrijarh Bartholomaios I., kao i mnogi drugi crkveni dostojanstvenici kršćanskih

Crkva Europe kao i mnogi europski političari, među kojima i hrvatski premijer Ivo Sanader.

Skup je završen zajedničkom Porukom koju je pročitao osmero mladih iz različitih europskih zemalja i pokreta.

U preambuli poruke ističe se kako sudionici iz cijele Europe okupljeni u Stuttgartu žele posvjedočiti stalan razvoj zajedništva među pokretima i zajednicama, do čega može doći samo djelovanjem Duha, ističe se u poruci. Sudionici porukom izražavaju svoj "da" životu, i to u svim fazama od začeća do naravne smrti. Također daju svoju potporu obitelji, prirodi i okolišu kao darovima Božjim koje treba štiti dužnim poštovanjem za buduće naraštaje. Također izražavaju svoj "da" pravednoj ekonomiji u službi svakom čovjeku i čitavom čovječanstvu, za solidarnost posebice sa siromašnima i obespravljenima. Pokreti, zajednice i skupine okupljene na susretu "Zajedno za Europu" obvezuju se pridonijeti oživotvorenju poruke u skladu s vlastitom karizmom i vlastitim mogućnostima.

/prema IKI i HKR priredio: A.A./

Caritas

SUBOTIČKI CARITAS

Misa za stare i bolesne

Radnici i volonteri subotičkog Caritasa sudjelovali su u četvrtak 19. travnja zajedno sa svojim štićenicima na svetoj misi u subotičkoj crkvi sv. Jurja, služenoj za bolesnike te stare, nemoćne i siromašne osobe.

Kao i svake godine, sveta misa za stare i bolesne s mogućnosti sv. ispovijedi slavila se nakon uskrsnih blagdana, a ove godine pozivu su se odazvali skoro svi koji su o ovom susretu bili obaviješteni. Mnogima je ovo bila jedina prilika za svetu ispovijed i pričest te dolazak na sv. misu, uz već ustaljen plan subotičkog Caritasa da se za starije osigura dolazak na svetu misu barem dva do tri puta godišnje. Nakon mise druženje je nastavljeno i ispred crkve.

*Roza Mikulić,
volonterka subotičkog
Caritasa*

kolpa·san®

SALON KUPATILA

LETNJA AKCIJA SNIŽENJA **10-30%**

Veliki izbor akrilnih kada, masažnih kada, tuš kada, tuš kabina, masažnih tuš kabina, bazena, nameštaja za kupatilo, sanitarije, ugradni vodokotlići, pločica za unutrašnju i vanjsku upotrebu.

PRODAJNI SALONI:

SUBOTICA Banijska 2

tel: 024/ 547-886

ZRENJANIN Vojvode Petra Bojovića 2

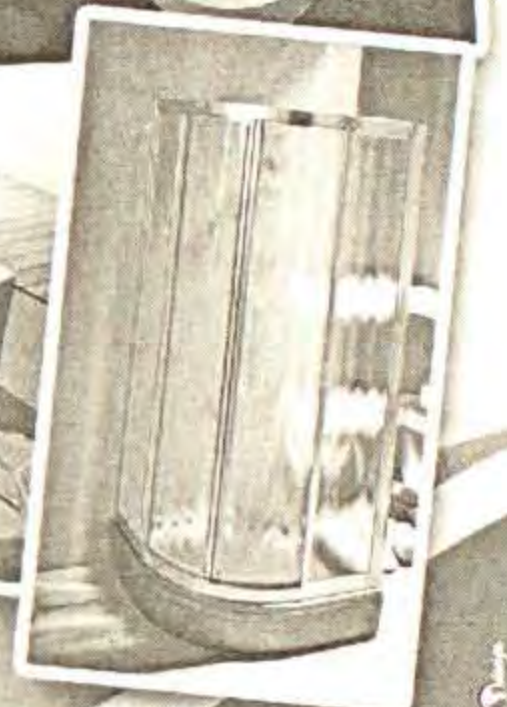
tel: 023/581-590

NOVI SAD Rumenački put 11

tel: 021/518-092

NOVI BEOGRAD Dr. Ivana Ribara 135

tel: 011/158-920

KAMENORESCI
Beogradski put 224b

SVE OD KAMENA
NOVA KAMENOREZAČKA RADNJA
NAJVEĆI IZBOR-NAJPOVOLJNIJE CENE

EV-PRO d.o.o.

SUBOTICA BEOGRADSKI PUT 72

TEL. 024/671-500

063/501-542

- veliki izbor granita i mermera u bojama
- izrada nadgrobnih spomenika od prirodnog i veštačkog kamena
- izrada enterijera po zahtevu kupca od svih vrsta uvoznog kamena
- usluga rezanja i obrade kamena
- izrada stepenica, prozorskih klupica, stolova i
- sve što zamislite

POVOLJNO SA GARANCIJOM
MOGUĆE ODLOŽENO PLAĆANJE

Kafana - "Duka"

Subotica,
Preradovićeva 4
(u Bunjevačkom kolu)
Tel: (024) 555-738

Organizira:
- svadbe,
- rođendanska slavlja,
- bankete i dr.

Svakog dana: MENI RUČKOVI

Posebno se preporučamo za organiziranje "Poduša"

Radno vrijeme: od 12 - 22
nedjeljom zatvoreno

Maksima Gorkog 20 (kod glavne pošte)

Radno vrijeme: radnim danom od 9,30-12 i 16,30-19 sati
Radno vrijeme očnog liječnika: radnim danom od 17-19 sati

Vremena su teška. Svaka pomoć nam je dobro došla.
Unaprijed hvala svakom darovatelju.

HORVÁT BUSINESS CENTER
HRVATSKI POSLOVNI CENTAR
CROATIAN BUSINESS CENTER

Nagymező u. 49.
H. 1065 Budapest P.f. 468

Tel: (36-1) 269-1301
311-9200, 353-1501
Tel/fax: (36-1) 269-1300

Svake treće nedjelje u mjesecu novi broj "Zvonika"

RENAULT

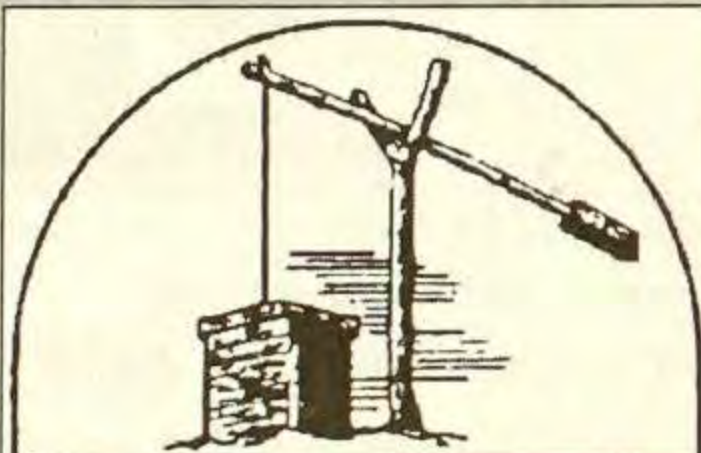

Koncesionar

VIDAKOVIĆ

Prodaja rezervnih delova i servis

Subotica, Braće Radića 51-53
Tel./fax:024/553-567

SALAŠ
ZEMLIORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

agria

AGRIA D.O.O. SUBOTICA
PROIZVODNJA SIJAČICA I
REZERVNIH DIJELOVA
SUBOTICA, BARANJSKA 23
tel. i fax: 024-561-553
e-mail: agria@suonline.net

POLIKLINIKA

24000 Subotica
Jo Lajoša 4a
tel: 024 / 520-698

Radno vrijeme
radnim danom: od 9 do 19 sati
subotom: od 9 do 12 sati

H čitaonica
Hrvatska

Svakodnevno možete čitati
tisak, posuditi knjige i
porazgovarati s prijateljima
u Hrvatskoj čitaonici

Subotica, Ulica Bele Gabrića 21

Ponedjeljak, srijeda, petak 10-14 sati
utorak, četvrtak 16-19 sati

Millennium
GSM Centar
Prodaja i SERVIS

Laptopovi i
Pentium
računari
najpovoljnije

Mobilni
house1 Klima
uređaji

www.millenniumgsm.co.yu
Tel 024/ 551-353 Prvomajska 6.

**Neka Bog
blagoslovi
sve koji
radom služe
braći
ljudima!**

Internet provajding
Prodaja računara
Instalacija i održavanje računarskih mreža
Pojedinačni i grupni kursevi
(Windows, Word, Excel, Internet)

(024) 555-765 Karađorđev put br. 2. Subotica
e-mail: support@tippnet.co.yu

NAMA JE DOVOLJNO
DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karađorđev put 2
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
Telefon (danonoćno): 792-202

RASPORED SAHRANA NA INTERNETU
www.funero.co.yu

E-mail: funero@funero.co.yu

**ONO STO JE NEKAD BILO NEMOGUĆE
SADA JE MOGUĆE!**

U Subotici možete nabaviti:
misnice, štole, albe i rokete sve po mjeri;
košulje i birete, prvopričesnička
i ministrantska odijela;
svijećnjake, križeve za prvopričesnike
i krizmanike.

NOVO-NOVO

kaleži, tamjan i hostije

Sve informacije i narudžbe možete dobiti u
župnom uredu Palić
tel. 024/755-002

Specijalni BOŽIĆNI POPUST
na misnice i štole

APZ p.p., "Auto-Pan Z" d.o.o.
024/670-975
024/55-44-25
SUBOTICA, Beogradski put 29
Somborski put 11

prodaja skutera i bicikala sa
pomoćnim motorom marke

KEEWAY
PIAGGIO GILERA

Pavno Cyborina
Radio Subotica
Szabadkai Rádío

SuboticaDanas.info
Informativne stranice
programa na hrvatskom jeziku

Kovač Dejan
MAJSTOR ZA IZRADU TRADICIONALNIH PAPUČA
PAPUCSKÉSZÍTŐ - MESTER

- BUNJEVAČKE - MAĐARSKE - ŠOKAČKE -

24000 Subotica,
ul. Dinka Šimunovića 10.
Tel.: 024/ 524-786,
Mob.: 064/ 14-62-103

ZANATSKA TRGOVINSKA RADNJA
VI. Milica Pečerić, Trg žrtava fašizma 14
Mobitel: 064 201 56 12

Miss Exclusive

SVE VRSTE KROJAČKIH USLUGA
Radno vrijeme: Ponedjeljak - petak: 10 - 18
Subota: 9 - 13

SZTR
JULIJA-OPTIKA

KULTURA NOŠENJA NAOČALA
VODITE RAČUNA O REZERVNIM NAOČALAMA!
24000 Subotica, Braće Radića 6
Telefon: 024/ 528-482

Radno vrijeme:
radnim danom:
9,30 do 12,00 i 17,00 do 19,00
subotom: 9,00 do 12,00

**HRVATSKI KULTURNI CENTAR
"BUNJEVAČKO KOLO"**

Subotica, Preradovićeva 4
Tel: (024) 555-589

Prvi privatni i registrirani
dom za stara i nemoćna lica

"Sv. Katarina"
PALIĆ, Sutjeska 47
Tel. 024/603 640
Mob.: 063 577 350
064 122 87 55

U ugodnoj paličkoj pri-
rodi i zelenilu, u privatnoj
kući s lijepim dvorištem,
pružamo usluge, stručno i
odgovorno:

Čuvanje i njegu starih i nemoćnih
lica; usluge medicinskih sestara;
liječničke i specijalističke usluge;
njegu starih i nemoćnih lica na terenu
(i u vašoj kući).

MONOLIT GRADNJA
Iršai Laslo

24000 SUBOTICA, Franje Kuhača 10, Tel.: 024/551-685
e-mail: monolit@lippnet.co.yu

IZVOĐENJE SVIH VRSTA GRAĐEVINSKIH, ZANATSKIH
I INSTALATERSKIH RADOVA. PROJEKTOVANJE I NADZOR

**STOMATOLOŠKA ORDINACIJA
"APOLONIA"**

Radno vrijeme:
ponedjeljak,
srijeda i
petak
15 - 19 sati

utorak i
četvrtak
8 - 12 sati

subota
- po dogovoru

Igmanska 6, 24000 Subotica
mobitel: 063 533 318

Hirvivo
Katalikus hetilap
1. kv. I. solum 2002. 05. 19.

Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo - Tel: (024) 883-040
Email: hirvivo@tothfalu.co.yu

CSALÁDI MAGAZIN
Hitélet

Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474
Email: agape@eunet.yu

Slušajte
Radio Suboticu
program na hrvatskom jeziku
svaku večer od 19-21 sat
na frekvenciji 91,5 Mhz

Put Jovana Mikića 12
Tel: 024 55 22 00
Fax: 551-902

RADIO MARIJA
Tel: 021 4790-529; Email: rama@eunet.yu

94,2 Mhz FM - SUBOTICA
102,9 Mhz FM - NOVI SAD

URED HRVATSKOG NACIONALNOG VIJEĆA
Subotica, Preradovićeva 4
Tel: (024) 556-898 i 553-818

www.suboticka-biskupija.info

KRŠĆANSKA TRIBINA GRADA SUBOTICE

HKC "Bunjevačko kolo"
Preradovićeva 4
21. 05. 2007. u 20 sati

Tema: Uskrsnuće i reinkarnacija,
Tajne Isusovog groba
Predavač: dr. Tadej Vojnović, OFM

NASTUP SUBOTIČKIH ZBOROVA

u katedrali-bazilici u Subotici
20. 05. u 20 sati.

Prvopričesničke spomen-slike
s hrvatskim ili mađarskim tekstom
i tamjan za potrebe župe
možete kupiti u subotičkoj katedrali
i u Harambašićevoj 7

SLAVLJE BRAČNIH PAROVA

Subotica - Sv. Rok
17. 06. u 9 sati

Pozivamo sve bračne parove koji slave
5., 10., 15., ... 50., obljetnicu braka da dođu
na ovo zahvalno slavlje.

Na slavlje su pozvani i oni bračni parovi
koji su već proslavili 50. obljetnicu bez
obzira koju obljetnicu slave ove godine, npr.
51., 52., 53. ...

Prijave na telefon: 024 554-896

DEVETNICA U ALEKSANDROVU

Duhovna obnova
od 19. - 28. 05. 2007.
Tema: Svetopisamske žene

Svečana misa proštenja
28. 05. 2007. u 18,00 sati

Predvodi: mons. Stanislav Hočevar
beogradski nadbiskup i metropolita

REZULTATI NATJEČAJA "HOSANAFEST-a 2007."

Organizacijski odbor HosanaFesta 2007.
raspisao je natječaj od 1. 1. do 1. 4. 2007. za
Festival hrvatskih duhovnih pjesama u Subotici
koji će se održati 19. 8. 2007. Na natječaj su pri-
stigle 33 skladbe koje su ispunjavale propisane
uvjete. Zbrajanjem glasova članova stručnog
povjerenstva dobiven je redosljed pjesama, a
sukladno tomu prvih 20 skladbi s najviše osvoje-
nih bodova bit će izvedene na HosanaFestu 2007.

Abecedni popis skladbi koje će biti izvedene
na HosanaFestu 2007 su:

Bog će me odvesti najdalje - Maja Vasilj
(Zagreb / HR)

Bože, slavim te - "Antunići" (Sombor)

Božji svijet - "Proroci" (Subotica)

Crvena je ova glad - Antonija Piuković
(Subotica)

Dolazak - Pamela Štefeci i "Toma
Akvinski" (Vinkovci / HR)

Hvala Ti - Siniša Česi i "Prečisto srce"
(Mađarevo / HR)

Hvala Ti, Isuse - Tamara Babić (Subotica)

Klečim Oče - "Mihovil" (Split / HR)

Kralj prirode - "Izvor" (Sombor)

Moja molitva - Jelena Barić (Split / HR)

Nebesko trnje - Lidija i Slobodan Ivković
(Subotica)

On donosi mir - "Amos" (Sombor)

Primi ljubav Kristovu - Ivan Šomodvarac
(Sombor)

Pronaći - "Riječ" (Split / HR)

Puna je zemlja - "Novo Svitanje" (Zagreb/HR)

Quo vadis-Petar pred Rimom - Stipe Odak
(Ljubuški / BiH)

Što je to, Bože moj - "Sv. Benedikt"
(Zagreb / HR)

Tragom Njegove ljubavi
- Marija Jaramazović (Subotica)

Uskrsna radost - "Matheus" (Bizovac / HR)

Živim od Tebe - Marija Stantić (Subotica)

Izvođači, čije su skladbe ušle među dvade-
set odabranih, studijsku snimku iste skladbe tre-
baju dostaviti najkasnije do 20. lipnja na adresu:

HosanaFest 2007.
Gajeva 2, 24000 Subotica
Vojvodina, Srbija

In memoriam

Aleksandar Temunović
(1996. - 2007.)

S ljubavlju i nježnošću sje-
ćaju ga se njegovi najmiliji:
supruga Grozdana, kći Mira, sin Vojislav,
snaha Slavica i
unučad: Nenad, Nemanja, Matija i Magda-
lena

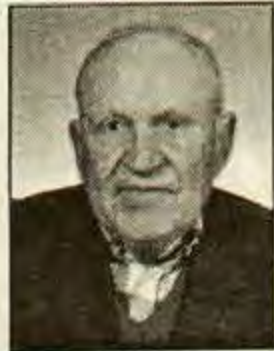
In memoriam

**Fabijan (Bašo)
Skenderović**

Prije godinu dana na-
pustio nas je dragi i voljeni
suprug, otac, dida, pradida, tast i rođak
Fabijan Skenderović. U molitvi ga se rado sje-
ćaju njegovi: supruga Manda, kćerka
Marica, sin svećenik Ivan iz USA, sin Veco,
kćerka Klara, snaha Matilda, zet Achille;
unučad: Ivica sa suprugom Snežanom,
Klara, Marko sa ženom Katijom, Marco i
Susanne te praučuad: Ivana, Dario i
David kao i sva ostala robina i prijatelji.

Sveta misa za njega bit će slavljena u
nedjelju 24. lipnja u 9.30 sati u subotičkoj
crkvi Isusova Uskrsnuća.

Sin svećenik Ivan Skenderović, USA

ZVONIK

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje:

Rimokatolički župni ured
sv. Roka, 24000 SUBOTICA
Beogradski put 52

Telefon: +381(0)24 554-896;
Fax: +381(0)24 551-036;

E-mail:

zvonik@tippnet.co.yu.

Web: www.ZVONIK.org.yu

Uredničko vijeće:

Ivan Andrašić
Andrija Anišić
Stjepan Beretić
mr. Ervin Čeliković
Katarina Čeliković
Marko Forgić
Ladislav Huska
Vesna Huska
Franjo Ivanković
dr. Andrija Kopilović
mr. Mato Miloš
Lazar Novaković
Jakob Pfeifer
s. Blaženka Rudić
dr. Marinko Stantić
Željko Šipek
mr. Mirko Štefković
dr. Tadej Vojnović
Željka Zelić

mr. Mirko Štefković
glavni i odgovorni urednik
Tel: +381(0)24 553 610

Franjo Ivanković
zamjenik glavnog
i odgovornog urednika

mr. Ervin Čeliković
tehnički urednik

Katarina Čeliković
lektorica

Tisak:

Štamparija "PRINTEX",
Stipe Grgića 58, Subotica,
Tel.: 024/554-435
ISSN 1451-2149

Godišnja pretplata za "ZVONIK"

- Srbija 1200 dinara
- inozemstvo - 40 EURA
ili 300 kuna;
avionom 80 USD

Pretplatnici iz inozemstva i R.
Hrvatske uplate mogu poslati pošt-
tanskom uputnicom ili čekom na
adresu i ime (ne na ime Zvonika):

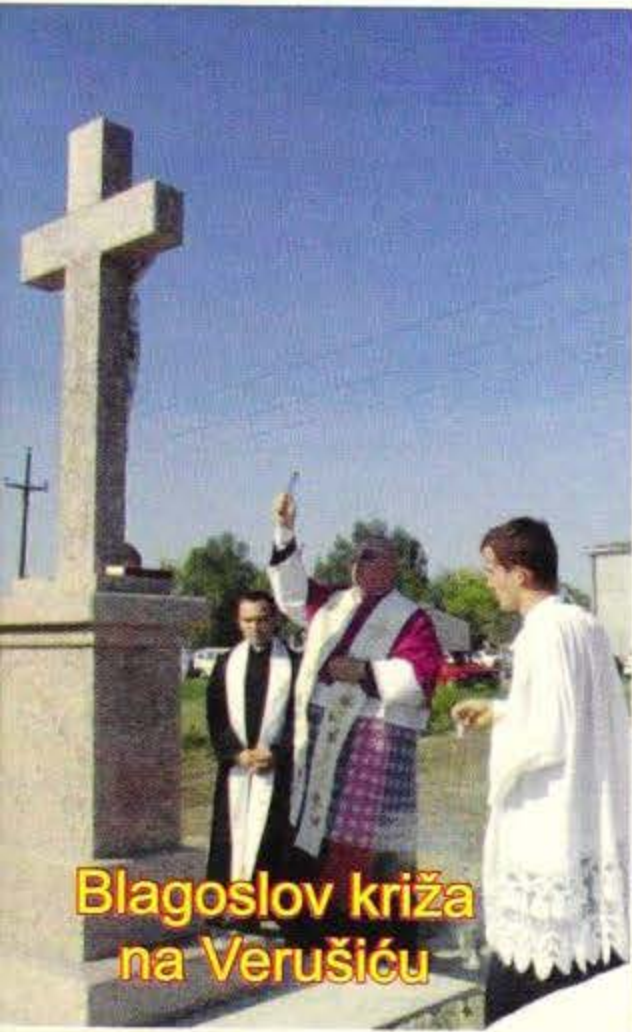
Svjetlana Ivković
Adresa: Augusta Piazza 6
10000 Zagreb,
tel: +385 (0)1 301 34 68

Fotografije u ovom broju
Zvonik, Hrvatska riječ,
Vedran Jević, Nada Sudarević

VIS "Proroci" na Bonofestu

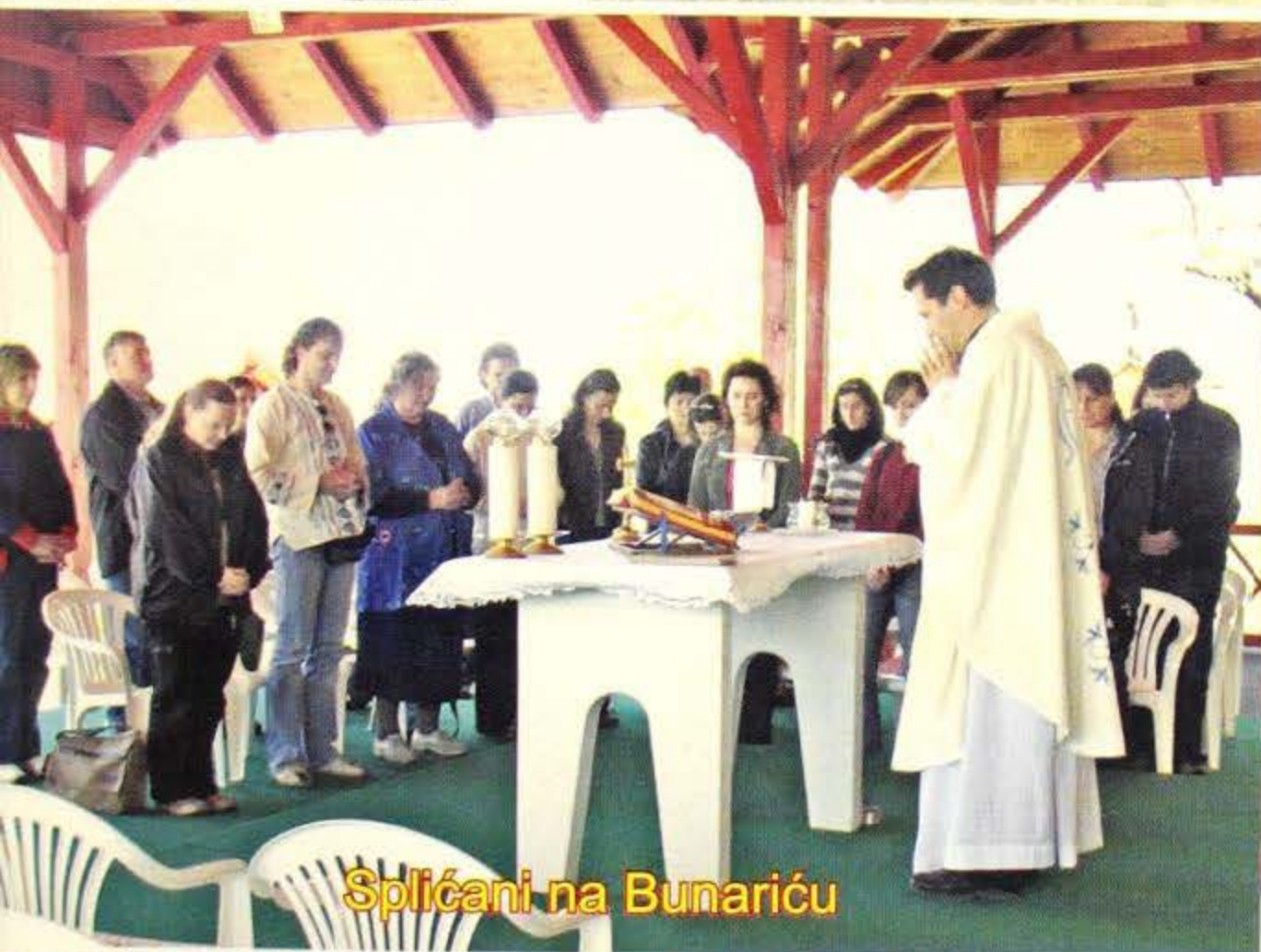
Blagoslov križa na Verušiću

Proštenje na Čikeriji

Papin dan u Beogradu

Splicanci na Bunariću

Blagoslov žita na Đurđinu

"Jordanovčani" na "Emausu" u Čitluku

Bivši urednik konačno "na konju"

DAN MLADIH - BAČ 2007.

Promocija prvog romana Željke Zelić

5. obljetnica Hrvatske čitaonice

Predavanje Dr. Ane Čaleta na Zaručničkom tečaju u Subotici

Duhovne vježbe za časne sestre u samostanu Kćeri Milosrđa predvodio vlč. Lazar Novaković